

חוק העונשין, התשל"ז-1977, ² [תיקון התשנ"ד (מס' 3)]

פרק א': הוראות יסוד

אין ענישה אלא לפי חוק [תיקון התשנ"ד (מס' 3)]

1. אין עבירה ואין עונש עליה אלא אם כן נקבעו בחוק או על-פיו.

ענישה לפי חקיקת משנה [תיקון התשנ"ד (מס' 3)]

2. (א) הסמכות להתקין תקנות לביצוע חוק, כוללת אף את הסמכות לקבוע עבירות על התקנות ועונשים על עשייתן; ואולם, עונש מאסר שנקבע בתקנה, תקופתו לא תעלה על ששה חודשים, ואם נקבע עונש קנס - לא יעלה שיעורו על הקנס שניתן להטיל בשל עבירה שעונשה הוא קנס שלא נקבע לו סכום.

(ב) תקנות שבהן נקבעו עבירות ועונשים טעונות אישור ועדה של הכנסת.

אין עונשין למפרע [תיקון התשנ"ד (מס' 3)]

3. (א) חיקוק היוצר עבירה לא יחול על מעשה שנעשה לפני יום פרסומו כדין או יום תחילתו, לפי המאוחר.

(ב) חיקוק הקובע לעבירה עונש חמור מזה שנקבע לה בשעת ביצוע העבירה, לא יחול על מעשה שנעשה לפני פרסומו כדין או לפני תחילתו, לפי המאוחר; אך אין רואים בעדכון שיעורו של קנס החמרה בעונש. [תיקון התשנ"ד (מס' 3)]

פרק ב': תחולת דיני העונשין לפי זמן עשיית העבירה

ביטול העבירה לאחר עשייתה [תיקון התשנ"ד (מס' 3)]

4. נעברה עבירה ובוטל בחיקוק האיסור עליה - תבטל האחריות הפלילית לעשייתה; ההליכים שהוחל בהם - יופסקו; ניתן גזר-דין - יופסק ביצועו; ולא יהיו בעתיד עוד תוצאות נובעות מן ההרשעה.

שינוי חיקוק לאחר עשיית העבירה [תיקון התשנ"ד (מס' 3)]

5. (א) נעברה עבירה ובטרם ניתן פסק-דין חלוט לגביה, חל שינוי בנוגע להגדרתה או לאחריות לה, או בנוגע לעונש שנקבע לה, יחול על הענין החיקוק המקל עם העושה; "אחריות לה" - לרבות תחולת סייגים לאחריות הפלילית למעשה.

(ב) הורשע אדם בעבירה בפסק דין חלוט ולאחר מכן נקבע לאותה עבירה בחיקוק עונש, שלפי מידתו או סוגו הוא קל מזה שהוטל עליו - יהיה עונשו המרבי שנקבע בחיקוק, כאילו הוטל מלכתחילה.

עבירות שהזמן גרמן [תיקון התשנ"ד (מס' 3)]

6. הוראות סעיפים 4 ו-5 לא יחולו על עבירה לפי חיקוק שנקבע בו או לגביו שיעמוד בתוקפו לתקופה מסוימת, או שנובע מטיבו שהוא נתון לשינויים מזמן לזמן. [תיקון התשנ"ד (מס' 3)]

פרק ג': תחולת דיני העונשין לפי מקום עשיית העבירה

סימן א': הוראות כלליות

העבירות לפי מקומן [תיקון התשנ"ד (מס' 3)]

7. (א) "עבירת-פנים" -

(1) עבירה שנעברה כולה או מקצתה בתוך שטח ישראל;

(2) מעשה הכנה לעבור עבירה, נסיון, נסיון לשדל אחר, או קשירת קשר לעבור עבירה, שנעשו מחוץ לשטח ישראל, ובלבד שהעבירה, כולה או מקצתה, היתה אמורה להיעשות בתוך שטח ישראל.

(ב) "עבירת-חוץ" - עבירה שאיננה עבירת-פנים.

(ג) "שטח ישראל", לענין סעיף זה - שטח הריבונות של מדינת ישראל כולל רצועת מימי-החופין שלה, וכן כלי-השיט וכלי-הטיס הרשומים בישראל.

מיקומו של מחדל [תיקון התשנ"ד (מס' 3)]

8. נעברה עבירה במחדל, מקום ביצוע העבירה הוא המקום שבו היתה חובת העשייה טעונה קיום.

תנאי התחולה [תיקון התשנ"ד (מס' 3)]

9. (א) תחולת דיני העונשין של ישראל, לרבות לענין עבירת-חוץ, אינה מסויגת על ידי דין זר או מעשה בית דין זר, אלא אם כן נקבע אחרת בחוק.

(ב) לא תהיה העמדה לדין על עבירת-חוץ אלא בידי היועץ המשפטי לממשלה או בהסכמתו בכתב, אם ראה כי יש בכך ענין לציבור.

(ג) דיני העונשין של ישראל לא יחולו עוד על עבירה, אם האדם נשפט עליה בחוץ לארץ לפי בקשת מדינת ישראל, ואם הורשע שם - גם נשא את עונשו עליה.

(ד) מקום שדיני העונשין של ישראל עשויים לחול מכוח מספר דרכי תחולה, תהיה תחולתם על פי התחולה הפחות מסויגת.

עונש שהוטל בחוץ לארץ [תיקונים: התשנ"ד (מס' 3), התשס"א (מס' 3)]

10. (א) נמצא בישראל אדם שנידון בחוץ לארץ בפסק דין חלוט, על עבירה שחלים לגביה דיני העונשין של ישראל ולא נשא שם את העונש כולו, רשאי היועץ המשפטי לממשלה, במקום להעמידו לדין, לבקש מבית המשפט שיורה שהעונש שהוטל בחוץ לארץ או החלק ממנו שטרם בוצע שם, יבוצע בישראל, כאילו הוטל העונש בישראל בפסק דין חלוט; בצו כאמור בסעיף זה רשאי בית המשפט לקצר את תקופת המאסר שעל הנידון לשאת בישראל, ולהעמידה על תקופת

המאסר המרבית שנקבעה בדיני העונשין של ישראל לעבירה שבשלה הוטל העונש, ובלבד שניתן לעשות כן לפי הסכם שבין מדינת ישראל לבין המדינה שבה הוטל העונש.

(ב) הוטל במדינה המבקשת על נידון כאמור בסעיף קטן (א) קנס או שהוא חויב בפיצוי לאדם אחר, נוסף על עונש המאסר, והודיעה המדינה המבקשת שהנידון טרם שילם את הקנס או את הפיצוי, או חלק מהם, יצווה בית משפט בישראל, לבקשת היועץ המשפטי לממשלה או בא כוחו, לחייבו בתשלום הקנס או הפיצוי, או חלקם, שטרם שולמו על ידיו במדינה המבקשת, כאילו הוטלו בישראל, והדין החל בישראל על אי תשלום קנס או פיצוי ועל גבייתם של אלה יחול לפי הענין: לענין סעיף זה, "פיצוי לאדם אחר" - פיצוי לאדם שניזוק מעבירת ההסגרה שבשלה הורשע הנידון במדינה המבקשת.

(ג) גבתה מדינת ישראל קנס או פיצוי כאמור בסעיף קטן (ב), תעביר אותו למדינה המבקשת בהתאם להסדר שייקבע בין מדינת ישראל למדינה המבקשת לענין זה, לרבות לענין ניכוי הוצאות לגביית הקנס או הפיצוי.

ניכוי עונש או מעצר [תיקון התשנ"ד (מס' 3)]

11. נשא אדם עונש בחוץ לארץ על עבירה, או היה נתון שם במעצר בגללה, ינוכה העונש או תקופת המעצר מן העונש שעליו לשאת בישראל בשל אותה עבירה. [תיקון התשנ"ד (מס' 3)]

סימן ב': התחולה על עבירות-פנים

עבירת פנים [תיקון התשנ"ד (מס' 3)]

12. דיני העונשין של ישראל יחולו על כל עבירת-פנים. [תיקון התשנ"ד (מס' 3)]

סימן ג': התחולה על עבירות-חוץ

עבירות נגד המדינה או העם היהודי [תיקונים: התשנ"ד (מס' 3), התשס"ה (מס' 2)]

13. (א) דיני העונשין של ישראל יחולו על עבירות-חוץ נגד -

(1) בטחון המדינה, יחסי החוץ שלה או סודותיה;

(2) סדרי המשטר שבמדינה;

(3) הפעילות התקינה של רשויות המדינה;

(4) רכוש המדינה, כלכלתה או קשרי התחבורה והתקשורת שלה עם ארצות אחרות;

(5) רכוש, זכויות או פעילות תקינה של איגוד או גוף שפורטו בסעיף קטן (ג).

(ב) דיני העונשין של ישראל יחולו גם על עבירות-חוץ נגד -

(1) חיי אזרחי ישראל, תושבי ישראל או עובדי הציבור, גופו, בריאותו, חירותו או רכושו, באשר הוא כזה;

(2) חיי יהודי, גופו, בריאותו, חירותו או רכושו, באשר הוא יהודי, או רכוש מוסד יהודי, באשר הוא כזה.

(ב) דיני העונשין של ישראל יחולו גם על עבירת חוץ שהיא עבירה על חוק איסור הכחשת השואה, התשמ"ו-1986.

(ג) "איגוד או גוף" לענין סעיף קטן (א)(5) -

(1) ההסתדרות הציונית העולמית;

(2) הסוכנות היהודית לארץ ישראל;

(3) קרן קיימת לישראל;

(4) קרן היסוד - המגבית המאוחדת לישראל;

(5) גוף מבוקר, כמשמעותו בחוק מבקר המדינה [נוסח משולב], התשי"ח-1958.

שר המשפטים רשאי, באישור ועדת החוקה, חוק ומשפט של הכנסת, לקבוע בתקנות איגודים או גופים נוספים לענין סעיף זה.

עבירות נגד אזרחי או תושבי ישראל [תיקון התשנ"ד (מס' 3)]

14. (א) דיני העונשין של ישראל יחולו על עבירות-חוץ נגד חיי אזרחי או תושבי ישראל, גופו, בריאותו או חירותו, שהעונש המרבי עליהן הוא מאסר שנה או יותר.

(ב) נעברה העבירה בשטח הנתון לשיפוט של מדינה אחרת, יחולו עליה דיני העונשין של ישראל רק בהתקיים כל אלה:

(1) היא עבירה גם לפי דיני אותה מדינה;

(2) אין חל לגבי העבירה סייג לאחריות פלילית לפי דיני אותה מדינה;

(3) האדם לא זוכה כבר ממנה באותה מדינה או, אם הורשע בה, לא נשא את העונש שהוטל עליו בגללה.

(ג) לא יוטל בשל העבירה עונש חמור מזה שניתן היה להטיל לפי דיני המדינה בה נעברה העבירה.

עבירה שנעברה בידי אזרחי או תושבי ישראל [תיקונים: התשנ"ד (מס' 3), התשנ"ח, התשס"ג (מס' 3), התשס"ז]

15. (א) דיני העונשין של ישראל יחולו על עבירת-חוץ מסוג פשע או עוון, שנעברה בידי אדם שהיה, בשעת עשיית העבירה או לאחר מכן, אזרחי או תושבי ישראל; הוסגר אדם מישראל למדינה אחרת בשל אותה עבירה ונתן שם את הדין עליה, לא יחולו עוד עליה דיני העונשין של ישראל.

(ב) הסייגים האמורים בסעיף 14(ב) ו-(ג) יחולו לגבי תחולת דיני העונשין של ישראל גם לפי סעיף זה; ואולם, הסייג האמור בסעיף 14(ב) (1) לא יחול אם העבירה היא אחת מאלה, והיא נעברה על ידי מי שהיה בזמן עשיית העבירה אזרחי ישראל:

- (1) ריבוי נישואין לפי סעיף 176;
- (2) עבירה לפי סימן י' לפרק ח' שנעברה בקטין או בקשר לקטין;
- (3) הוצאה אל מעבר לגבולות המדינה לפי סעיף 370;
- (4) גרימה לעזיבת המדינה לשם זנות או עבדות לפי סעיף 376ב;
- (5) סחר בבני אדם לפי סעיף 377א.

עבירות נגד משפט העמים [תיקון התשנ"ד (מס' 3)]

16. (א) דיני העונשין של ישראל יחולו על עבירות-חוץ אשר מדינת ישראל התחייבה, באמנות בינלאומיות רב צדדיות ופתוחות להצטרפות, להעניש עליהן; והוא, אף אם נעברו בידי מי שאינו אזרחי ישראל או תושב ישראל, ויהא מקום עשיית העבירה אשר יהא.

(ב) הסייגים האמורים בסעיף 14(ב) ו-(3), ו-(ג) יחולו לגבי תחולת דיני העונשין של ישראל גם לפי סעיף זה.

תחולה שילווחית [תיקון התשנ"ד (מס' 3)]

17. (א) מדינת ישראל רשאית להתחייב באמנה בינלאומית להחיל את דיני העונשין שלה על עבירות-חוץ או להחיל את הוראות סעיף 10, לבקשת מדינה זרה ועל בסיס של הדדיות, גם במקרים אחרים מאלה האמורים בסעיפים 13 עד 16, ובלבד שנתקיימו כל אלה:

- (1) על העבירה חלים דיני העונשין של המדינה המבקשת;
  - (2) העבירה נעברה בידי אדם הנמצא בתוך שטח ישראל והוא תושב ישראל, בין אם הוא אזרחי ובינן אם לאו;
  - (3) בכפוף למיצוי הדין בישראל כלפי האדם, תוותר המדינה המבקשת, בבקשתה, על תחולת דיניה היא בענין הנדון.
- (ב) לא יוטל בישראל בשל העבירה עונש חמור מזה שניתן היה להטיל לפי דיני המדינה המבקשת.

(ג) כל שאר התנאים ייקבעו באמנה. [תיקון התשנ"ה (מס' 3)] [תיקון התשנ"ד (מס' 3)]

פרק ד': העבירה הפלילית והאחריות לה

סימן א': היסוד העובדתי שבעבירה

מבנה היסוד העובדתי [תיקון התשנ"ד (מס' 3)]

18. (א) "פרט", לענין עבירה - המעשה בהתאם להגדרתה, וכן נסיבה או תוצאה שנגרמה על ידי המעשה, מקום שהן נמנות עם הגדרת אותה עבירה.

(ב) "מעשה" - לרבות מחדל, אם לא נאמר אחרת.

(ג) "מחדל" - הימנעות מעשייה שהיא חובה לפי כל דין או חוזה. [תיקון התשנ"ד (מס' 3)]

סימן ב': היסוד הנפשי שבעבירה

דרישת מחשבה פלילית [תיקון התשנ"ד (מס' 3)]

19. אדם מבצע עבירה רק אם עשאה במחשבה פלילית, זולת אם -

(1) נקבע בהגדרת העבירה כי רשלנות היא היסוד הנפשי הדרוש לשם התהוותה; או

(2) העבירה היא מסוג העבירות של אחריות קפידה.

מחשבה פלילית [תיקון התשנ"ד (מס' 3)]

20. (א) מחשבה פלילית - מודעות לטיב המעשה, לקיום הנסיבות ולאפשרות הגרימה לתוצאות המעשה, הנמנים עם פרטי העבירה, ולענין התוצאות גם אחת מאלה:

(1) כוונה - במטרה לגרום לאותן תוצאות;

(2) פזיזות שבאחת מאלה:

(א) אדישות - בשוויון נפש לאפשרות גרימת התוצאות האמורות;

(ב) קלות דעת - בנטילת סיכון בלתי סביר לאפשרות גרימת התוצאות האמורות, מתוך תקווה להצליח למנען.

(ב) לענין כוונה, ראייה מראש את התרחשות התוצאות, כאפשרות קרובה לוודאי, כמוה כמטרה לגרמן.

(ג) לענין סעיף זה -

(1) רואים אדם שחשד בדבר טיב ההתנהגות או בדבר אפשרות קיום הנסיבות כמי שהיה מודע להם, אם נמנע מלבררם;

(2) אין נפקה מינה אם נעשה המעשה באדם אחר או בנכס אחר, מזה שלגביו אמור היה המעשה להיעשות.

רשלנות [תיקון התשנ"ד (מס' 3)]

21. (א) רשלנות - אי מודעות לטיב המעשה, לקיום הנסיבות או לאפשרות הגרימה לתוצאות המעשה, הנמנים עם פרטי העבירה, כשאדם מן היישוב יכול היה, בנסיבות הענין, להיות מודע לאותו פרט, ובלבד -

(1) שלענין הפרטים הנותרים היתה לפחות רשלנות כאמור;

(2) שאפשרות גרימת התוצאות לא היתה בגדר הסיכון הסביר.

(ב) רשלנות יכול שתיקבע כיסוד נפשי מספיק רק לעבירה שאיננה מסוג פשע. [תיקון התשנ"ד (מס' 3)]

סימן ג': אחריות קפידה

אחריות קפידה והיקפה [תיקונים: התשנ"ד (מס' 3), התשנ"ה (מס' 3)]

22. (א) אדם נושא באחריות קפידה בשל עבירה, אם נקבע בחיקוק שהעבירה אינה טעונה הוכחת מחשבה פלילית או רשלנות; ואולם, אין בהוראות סעיף קטן זה כדי לבטל את האחריות בשל עבירות שחוקקו טרם כניסתו לתוקף של חוק זה ונקבע בדין שאינן טעונות הוכחת מחשבה פלילית או רשלנות. לענין סעיף קטן זה, "בדין" - לרבות בהלכה פסוקה.

(ב) לא יישא אדם באחריות לפי סעיף זה אם נהג ללא מחשבה פלילית וללא רשלנות ועשה כל שניתן למנוע את העבירה; הטוען טענה כאמור - עליו הראיה.

(ג) לענין אחריות לפי סעיף זה, לא יידון אדם למאסר, אלא אם כן הוכחה מחשבה פלילית או רשלנות. [תיקון התשנ"ד (מס' 3)]

סימן ד': אחריות פלילית של תאגיד

היקף אחריותו הפלילית של תאגיד [תיקון התשנ"ד (מס' 3)]

23. (א) תאגיד יישא באחריות פלילית -

- (1) לפי סעיף 22, כשהעבירה נעברה על-ידי אדם במהלך מילוי תפקידו בתאגיד;
- (2) לעבירה המצריכה הוכחת מחשבה פלילית או רשלנות, אם, בנסיבות הענין ולאור תפקידו של האדם, סמכותו ואחריותו בניהול עניני התאגיד, יש לראות במעשה שבו עבר את העבירה, ובמחשבתו הפלילית או ברשלנותו, את מעשהו, ומחשבתו או רשלנותו, של התאגיד.
- (ב) בעבירה שנעברה במחדל, כאשר חובת העשיה מוטלת במישרין על התאגיד, אין נפקה מינה אם ניתן לייחס את העבירה גם לבעל תפקיד פלוני בתאגיד, אם לאו. [תיקון התשנ"ד (מס' 3)]

סימן ה': העבירות לפי חומרתן

סיווג עבירות [תיקון התשנ"ד (מס' 3)]

24. אלה סוגי העבירות לפי חומרתן:

- (1) "פשע" - עבירה שנקבע לה עונש חמור ממאסר לתקופה של שלוש שנים;
- (2) "עוון" - עבירה שנקבע לה עונש מאסר לתקופה העולה על שלושה חודשים ושאינה עולה על שלוש שנים; ואם העונש הוא קנס בלבד - קנס העולה על שיעור הקנס שניתן להטיל בשל עבירה שעונשה הוא קנס שלא נקבע לו סכום;
- (3) "חטא" - עבירה שנקבע לה עונש מאסר לתקופה שאינה עולה על שלושה חודשים, ואם העונש הוא קנס בלבד - קנס שאינו עולה על שיעור הקנס שניתן להטיל בשל עבירה שעונשה הוא קנס שלא נקבע לו סכום. [תיקון התשנ"ד (מס' 3)] [תיקון התשנ"ד (מס' 3)]

סימן א': הנסיון

נסיון מהו [תיקון התשנ"ד (מס' 3)]

25. אדם מנסה לעבור עבירה אם, במטרה לבצעה, עשה מעשה שאין בו הכנה בלבד והעבירה לא הושלמה.

חוסר אפשרות לעשיית העבירה [תיקון התשנ"ד (מס' 3)]

26. לענין נסיון, אין נפקה מינה אם עשיית העבירה לא היתה אפשרית מחמת מצב דברים שהמנסה לא היה מודע לו או טעה לגביו.

עונש מיוחד על נסיון [תיקון התשנ"ד (מס' 3)]

27. הוראה שבה נקבע לעבירה עונש חובה או שנקבע לה עונש מזערי, לא תחול על נסיון לעבור אותה.

פטור עקב חרטה [תיקון התשנ"ד (מס' 3)]

28. מי שניסה לעבור עבירה, לא יישא באחריות פלילית לנסיון, אם הוכיח שמחפץ נפשו בלבד ומתוך חרטה, חדל מהשלמת המעשה או תרם תרומה של ממש למניעת התוצאות שבהן מותנית השלמת העבירה; ואולם,

אין באמור כדי לגרוע מאחריותו הפלילית בשל עבירה מושלמת אחרת שבמעשה. [תיקון התשנ"ד (מס' 3)]

סימן ב': צדדים לעבירה

מבצע [תיקון התשנ"ד (מס' 3)]

29. (א) מבצע עבירה - לרבות מבצעה בצוותא או באמצעות אחר.

(ב) המשתתפים בביצוע עבירה תוך עשיית מעשים לביצועה, הם מבצעים בצוותא, ואין נפקה מינה אם כל המעשים נעשו ביחד, או אם נעשו מקצתם בידי אחד ומקצתם בידי אחר.

(ג) מבצע באמצעות אחר הוא אדם שתרם לעשיית המעשה על-ידי אדם אחר שעשאו ככלי בידיו, כשהאחר היה נתון במצב כגון אחד המצבים הבאים, כמשמעותם בחוק זה:

(1) קטינות או אי שפיות הדעת;

(2) העדר שליטה;

(3) ללא מחשבה פלילית;

(4) טעות במצב דברים;

(5) כורח או צידוק.

(ד) לענין סעיף קטן (ג), אם העבירה מותנית בעושה מיוחד, יהיה אדם מבצע אותה עבירה גם כאשר הייחוד מתקיים באדם האחר בלבד.

משדל [תיקון התשנ"ד (מס' 3)]

30. המביא אחר לידי עשיית עבירה בשכנוע, בעידוד, בדרישה, בהפצרה או בכל דרך שיש בה משום הפעלת לחץ, הוא משדל לדבר עבירה.

מסייע [תיקון התשנ"ד (מס' 3)]

31. מי אשר, לפני עשיית העבירה או בשעת עשייתה, עשה מעשה כדי לאפשר את הביצוע, להקל עליו או לאבטח אותו, או למנוע את תפיסת המבצע, גילוי העבירה או שללה, או כדי לתרום בדרך אחרת ליצירת תנאים לשם עשיית העבירה, הוא מסייע.

עונש על סיוע [תיקון התשנ"ד (מס' 3)]

32. הסיוע לעבור עבירה, עונשו - מחצית העונש שנקבע בחיקוק בשל ביצועה העיקרי; ואולם אם נקבע לה -

(1) עונש מיתה או מאסר עולם חובה - עונשו מאסר עשרים שנה;

(2) מאסר עולם - עונשו מאסר עשר שנים;

(3) עונש מזערי - עונשו לא יפחת ממחצית העונש המזערי;

(4) עונש חובה כלשהו - הוא יהיה עונש מרבי, ומחציתו תהא עונש מזערי.

נסיון לשידול [תיקון התשנ"ד (מס' 3)]

33. הנסיון לשדל אדם לבצע עבירה, עונשו - מחצית העונש שנקבע לביצועה העיקרי; ואולם אם נקבע לה -

- (1) עונש מיתה או מאסר עולם חובה - עונשו מאסר עשרים שנים;
- (2) מאסר עולם - עונשו מאסר עשר שנים;
- (3) עונש מזערי - עונשו לא יפחת ממחצית העונש המזערי;
- (4) עונש חובה כלשהו - הוא יהיה עונש מרבי, ומחציתו תהא עונש מזערי.

פטור עקב חרטה [תיקון התשנ"ד (מס' 3)]

34. (א) משדל או מסייע לא יישא באחריות פלילית לשידול או לסיוע, או לנסיון לשידול, אם מנע את עשיית העבירה או את השלמתה, או אם הודיע בעוד מועד לרשויות על העבירה לשם מניעת עשייתה או השלמתה ועשה למטרה זו כמיטב יכולתו בדרך אחרת; ואולם, אין באמור כדי לגרוע מאחריות פלילית לעבירה מושלמת אחרת שבמעשה.

(ב) "רשויות", לענין סעיף זה - משטרת ישראל, או גוף אחר המוסמך על פי דין למנוע את עשיית העבירה או את השלמתה.

עבירה שונה או נוספת [תיקון התשנ"ד (מס' 3)]

34א. (א) עבר מבצע, אגב עשיית העבירה, עבירה שונה ממנה או נוספת לה, כאשר בנסיבות הענין, אדם מן היישוב יכול היה להיות מודע לאפשרות עשייתה -

(1) יישאו באחריות לה גם המבצעים בצוותא הנותרים; ואולם, נעברה העבירה השונה או הנוספת בכוונה, ישאו המבצעים הנותרים באחריות לה כעל עבירה של אדישות בלבד;

(2) יישא באחריות לה גם המשדל או המסייע, כעבירה של רשלנות, אם קיימת עבירה כזאת באותו יסוד עובדתי.

(ב) הרשיע בית המשפט נאשם על פי סעיף קטן (א)(1) בעבירה שנקבע לה עונש חובה, רשאי הוא להטיל עליו עונש קל ממנו.

נתונים ענייניים ואישיים [תיקון התשנ"ד (מס' 3)]

34ב. נתון שהוא תנאי להתהוות עבירה, תהיה לו נפקות לגבי כל צד לאותה עבירה, אף אם אינו מתקיים בו; ואולם נתון אישי שנפקותו מכוח חיקוק להחמיר בעונש, להקל בו,

לשנותו בדרך אחרת, או למנעו, תהיה הנפקות לגבי אותו צד בלבד שבו הוא מתקיים. [תיקון התשנ"ד (מס' 3)]

סימן ג': הוראות משותפות

סייג לנסיון, לשידול ולסיוע [תיקון התשנ"ד (מס' 3)]

34ג. הנסיון, השידול, הנסיון לשידול או הסיוע, לעבירה שהיא חטא אינם בני עונש.

תחולת דין העבירה [תיקון התשנ"ד (מס' 3)]

34ד. מלבד אם נאמר בחיקוק או משתמע ממנו אחרת, כל דין החל על הביצוע העיקרי של העבירה המושלמת חל גם על נסיון, שידול, נסיון לשידול או סיוע, לאותה עבירה. [תיקונים: התשנ"ד (מס' 3), התשנ"ה (מס' 3)] [תיקון התשנ"ד (מס' 3)]

סימן א': הוראות כלליות

נטל ההוכחה [תיקון התשנ"ד (מס' 3)]

34ה. מלבד אם נאמר בחיקוק אחרת, חזקה על מעשה שנעשה בתנאים שאין בהם סייג לאחריות פלילית. [תיקון התשנ"ד (מס' 3)]

סימן ב': סייגים לפליליות המעשה

קטינות [תיקון התשנ"ד (מס' 3)]

134. לא יישא אדם באחריות פלילית בשל מעשה שעשה בטרם מלאו לו שנים עשרה שנים.

העדר שליטה [תיקון התשנ"ד (מס' 3)]

34. לא יישא אדם באחריות פלילית למעשה שעשה ולא היה בידו לבחור בין עשייתו לבין ההימנעות ממנו מחמת העדר שליטה על תנועותיו הגופניות, לענין אותו מעשה, כמו מעשה שנעשה עקב כפייה גופנית שהעושה לא יכול להתגבר עליה, תוך תגובה רפלקטורית או עוייתית, בשעת שינה, או במצב של אוטומטיזם או של היפנוזה.

אי שפיות הדעת [תיקון התשנ"ד (מס' 3)]

34. לא יישא אדם באחריות פלילית למעשה שעשה אם, בשעת המעשה, בשל מחלה שפגעה ברוחו או בשל ליקוי בכושרו השכלי, היה חסר יכולת של ממש -

(1) להבין את אשר הוא עושה או את הפסול שבמעשהו; או

(2) להימנע מעשיית המעשה.

שכרות [תיקון התשנ"ד (מס' 3)]

34. (א) לא יישא אדם באחריות פלילית למעשה שעשה במצב של שכרות שנגרמה שלא בהתנהגותו הנשלטת או שלא מדעתו.

(ב) עשה אדם מעשה במצב של שכרות והוא גרם למצב זה בהתנהגותו הנשלטת ומדעת, רואים אותו כמי שעשה את המעשה במחשבה פלילית, אם העבירה היא של התנהגות, או באדישות אם העבירה מותנית גם בתוצאה.

(ג) גרם אדם למצב השכרות כדי לעבור בו את העבירה, רואים אותו כמי שעבר אותה במחשבה פלילית אם היא עבירה של התנהגות, או בכוונה אם היא מותנית גם בתוצאה.

(ד) בסעיף זה, "מצב של שכרות" - מצב שבו נמצא אדם בהשפעת חומר אלקוהולי, סם מסוכן או גורם מסמם אחר, ועקב כך הוא היה חסר יכולת של ממש, בשעת המעשה, להבין את אשר עשה או את הפסול שבמעשהו, או להימנע מעשיית המעשה.

(ה) סעיפים קטנים (א), (ב) ו-(ג) חלים גם על מי שלא היה חסר יכולת כאמור בסעיף קטן (ד), אך עקב שכרות חלקית לא היה מודע, בשעת מעשה, לפרט מפרטי העבירה.

הגנה עצמית [תיקון התשנ"ד (מס' 3)]

34. לא יישא אדם באחריות פלילית למעשה שהיה דרוש באופן מיידי כדי להדוף תקיפה שלא כדין שנשקפה ממנה סכנה מוחשית של פגיעה בחייו, בחירותו, בגופו או ברכושו, שלו או של זולתו; ואולם, אין אדם פועל תוך הגנה עצמית מקום שהביא בהתנהגותו הפסולה לתקיפה תוך שהוא צופה מראש את אפשרות התפתחות הדברים.

צורך [תיקון התשנ"ד (מס' 3)]

34א. לא יישא אדם באחריות פלילית למעשה שהיה דרוש באופן מידי להצלת חייו, חירותו, גופו או רכושו, שלו או של זולתו, מסכנה מוחשית של פגיעה חמורה הנובעת ממצב דברים נתון בשעת המעשה, ולא היתה לו דרך אחרת אלא לעשותו.

כורת [תיקון התשנ"ד (מס' 3)]

34ב. לא יישא אדם באחריות פלילית למעשה שנצטווה לעשותו תוך איום שנשקפה ממנו סכנה מוחשית של פגיעה חמורה בחייו, בחירותו, בגופו או ברכושו, שלו או של זולתו, ושאנוס היה לעשותו עקב כך.

צידוק [תיקון התשנ"ד (מס' 3)]

34ג. לא יישא אדם באחריות פלילית למעשה שעשה באחד מאלה:

- (1) הוא היה חייב או מוסמך, לפי דין, לעשותו;
- (2) עשהו על-פי צו של רשות מוסמכת שהיה חייב לפי דין לציית לה, זולת אם הצו הוא בעליל שלא כדין;
- (3) במעשה הטעון לפי דין הסכמה, כאשר המעשה היה דרוש באופן מידי לשם הצלת חיי אדם, שלמות גופו, או למניעת נזק חמור לבריאותו, ואם בנסיבות הענין לא היה בידו להשיג את ההסכמה;
- (4) עשהו באדם בהסכמה כדין, תוך פעולה או טיפול רפואיים, שתכליתם טובתו או טובת הזולת;
- (5) עשהו תוך פעילות ספורטיבית או משחק ספורטיבי, שאינם אסורים לפי דין ואינם נוגדים את תקנת הציבור, ובהתאם לכללים הנהוגים בהם.

כניסה למצב בהתנהגות פסולה [תיקון התשנ"ד (מס' 3)]

34ד. (א) הוראות סעיפים 34ז, 34יא ו-34יב לא יחולו אם העושה היה מודע או אם אדם מן הישוב במקומו יכול היה, בנסיבות הענין, להיות מודע, לפני היווצרות המצב שבו עשה את מעשהו, כי הוא עלול לעשותו במצב זה, ואם העמיד את עצמו בהתנהגות נשלטת ופסולה באותו מצב; ובלבד שענינו של המעשה שנעשה במצבים האמורים בסעיף 34יא או בסעיף 34יב, לא היה הצלת אינטרס הזולת.

(ב) במקרה כאמור בסעיף קטן (א), רואים את האדם כמי שעשה את המעשה במחשבה פלילית, אם העבירה היא של התנהגות, או באדישות אם העבירה מותנית גם בתוצאה; נכנס אדם למצב כדי לעבור את העבירה, והיא מותנית גם בתוצאה, רואים אותו כמי שעבר את העבירה בכוונה.

חובה לעמוד בסכנה או באיום [תיקון התשנ"ד (מס' 3)]

34ט. הוראות סעיפים 34 ו-34 יב לא יחולו כאשר היתה מוטלת על האדם חובה על-פי דין או מכוח תפקידו לעמוד בסכנה או באיום.

חריגה מן הסביר [תיקון התשנ"ד (מס' 3)]

34ט. הוראות סעיפים 34, 34 ו-34 יב לא יחולו כאשר המעשה לא היה סביר בנסיבות הענין לשם מניעת הפגיעה.

זוטי דברים [תיקון התשנ"ד (מס' 3)]

34יז. לא יישא אדם באחריות פלילית למעשה, אם, לאור טיבו של המעשה, נסיבותיו, תוצאותיו והאינטרס הציבורי, המעשה הוא קל ערך.

טעות במצב דברים [תיקון התשנ"ד (מס' 3)]

34יח. (א) העושה מעשה בדמותו מצב דברים שאינו קיים, לא יישא באחריות פלילית אלא במידה שהיה נושא בה אילו היה המצב לאמיתו כפי שדימה אותו.

(ב) סעיף קטן (א) יחול גם על עבירת רשלנות, ובלבד שהטעות היתה סבירה, ועל עבירה של אחריות קפידה בכפוף לאמור בסעיף 22(ב).

טעות במצב משפטי [תיקון התשנ"ד (מס' 3)]

34יט. לענין האחריות הפלילית אין נפקה מינה אם האדם דימה שמעשהו אינו אסור, עקב טעות בדבר קיומו של איסור פלילי או בדבר הבנתו את האיסור, זולת אם הטעות היתה בלתי נמנעת באורח סביר.

הגנה על רשות שופטת [תיקון התשנ"ד (מס' 3)]

34כ. נושא משרה שיפוטית לא יישא באחריות פלילית למעשה שעשה במילוי תפקידו השיפוטיים, אף אם חרג בכך מתחום סמכותו. [תיקונים: התשנ"ד (מס' 3), התשנ"ה (מס' 3)]

פרק ה'2: הוראות שונות

פרשנות [תיקון התשנ"ד (מס' 3)]

34כא. ניתן דין לפירושים סבירים אחדים לפי תכליתו, יוכרע הענין לפי הפירוש המקל ביותר עם מי שאמור לשאת באחריות פלילית לפי אותו דין.

נפקותו של ספק [תיקון התשנ"ד (מס' 3)]

34כב. (א) לא יישא אדם באחריות פלילית לעבירה אלא אם כן היא הוכחה מעבר לספק סביר.

(ב) התעורר ספק סביר שמא קיים סייג לאחריות פלילית, והספק לא הוסר, יחול הסייג.

כלליות החלק המקדמי והחלק הכללי [תיקון התשנ"ד (מס' 3)]

34כג. באין בחוק הוראה לסתור, יחולו הוראות החלק המקדמי והחלק הכללי גם על עבירות שלא לפי חוק זה.

הגדרות

[5/א] [תיקונים: התשמ"ח, התשנ"ד (מס' 3), התשנ"ח (מס' 2)]

34כד. לענין עבירה -

"בית מגורים" - בנין או מבנה או חלק מהם, שבידי בעלו או תופשו לשם מגורים, לעצמו או למשפחתו או לעובדו, גם אם לעתים אין גרים בו; ולענין זה יראו כחלק מבית המגורים גם בנין או מבנה הסמוך לו, או תפוש עמו או משמש לצורך מסויים שלו, ובלבד שיש קשר ביניהם, בין צמוד ובין דרך מעבר גדור ומכוסה המוליך מן האחד למשנהו;

"בעל" ומונחים כיוצא בו, לענין נכסים - לרבות תאגיד, חבר בני אדם הכשיר להיות בעל נכסים, והמדינה;

"דרך ציבורית" - כביש, שוק, ככר, רחוב, גשר וכל דרך שעוברים בה הרבים כדין;

"החזקה" - שליטתו של אדם בדבר המצוי בידו, בידו של אחר או בכל מקום שהוא, בין שהמקום שייך לו ובין אם לאו; ודבר המצוי בידם או בהחזקתם של אחד או כמה מבני חבורה בידיעתם ובהסכמתם של השאר יראו כמצוי בידם ובהחזקתם של כל אחד מהם ושל כולם כאחד;

"הליך שיפוטי" - כל הליך לפני בית-משפט, בית-דין, רשות שיפוטית, ועדת חקירה או אדם המוסמכים להשביע עדים;

"חבלה" - מכאוב, מחלה או ליקוי גופניים, בין קבועים ובין עוברים;

"חבלה חמורה" - חבלה העולה כדי חבלה מסוכנת, או הפוגעת או עלולה לפגוע קשות או לתמיד בבריאות הנחבל או בנוחותו, או המגיעה כדי מום קבע או כדי פגיעת קבע או פגיעה קשה באחד האיברים, הקרומים או החושים החיצוניים או הפנימיים;

"חבלה מסוכנת" - חבלה שיש בה סכנת נפשות;

"חומר מחשב", "מחשב" - כהגדרתם בחוק המחשבים, התשנ"ה-1995;

"חוק" - לרבות אקט של הפרלמנט הבריטי או דבר המלך במועצתו או חלק מהם, או תקנות לפיהם, כפי תוקפם במדינה;

"ידיעה", לענין כל ביטוי המציין ניפוק או שימוש - ידיעת טיבו של הדבר המנופק או המשמש;

"כסף" - לרבות שטר מטבע, ממשך בנקאי, שיק וכל אסמכתה אחרת לתשלום כסף;

"לילה" - משעה 18:30 עד שעה 06:30;

"מיקום ציבורי" - דרך, בנין, מקום או אמצעי תעבורה שיש אותה שעה לציבור זכות או רשות של גישה אליהם, בלא תנאי או בתנאי של תשלום, וכל בנין או מקום המשמש אותה שעה להתקהלות ציבורית או דתית או לבית-משפט היושב בפומבי;

"ניפוק", של דבר - לרבות שימוש או עשיה בו, נסיון של שימוש או עשיה בו, או נסיון להניע אדם להשתמש או לעשות בו או לפעול על פיו;

"נייר ערך" - לרבות תעודה המעידה על זכות או זכות תביעה לנכס;

"נכס" - חי או דומם היכול לשמש נושא לבעלות;

"עובד הציבור" -

(1) עובד המדינה לרבות חייל כמשמעותו בחוק השיפוט הצבאי, התשט"ו-1955;

(2) עובד רשות מקומית או רשות חינוך מקומית;

(3) עובד מועצה דתית;

(4) עובד המוסד לביטוח לאומי;

(5) עובד בנק ישראל;

(6) עובד ההסתדרות הציונית העולמית, הסוכנות היהודית לארץ-ישראל, קרן קיימת לישראל, קרן היסוד - המגבית המאוחדת לישראל, לרבות חבר מועצה או הנהלה במוסדות אלה;

(7) עובד לשכת שירות התעסוקה;

(8) עובד מפעל, מוסד, קרן או גוף אחר שהממשלה משתתפת בהנהלתם, לרבות חבר מועצה או הנהלה בגופים אלה;

(9) בורר;

(10) נושא משרה או תפקיד על פי חיקוק, בין במינוי, בין בבחירה ובין בהסכם, אף אם איננו אחד מעובדי הציבור המנויים בפיסקאות (1) עד (9);

[התשל"ה]

(11) דירקטור מטעם המדינה בחברה ממשלתית, בחברה-בת ממשלתית או בחברה מעורבת, כמשמעותן בחוק החברות הממשלתיות, התשל"ה-1975, וכן עובד של חברה כאמור או אדם המועסק בשירותה;

"פומבי", לענין מעשה -

(1) מקום ציבורי, כשאדם יכול לראות את המעשה מכל מקום שהוא;

(2) מקום שאינו ציבורי, ובלבד שאדם המצוי במקום ציבורי יכול לראות את המעשה;

"פצע" - חתך או דקירה המבטרים או בוקעים כל קרום חיצוני של הגוף, ולענין זה קרום חיצוני הוא כל קרום שאפשר לנגוע בו בלי לבתר או לבקוע כל קרום;

"פרסום" - כתב, דבר דפוס, חומר מחשב, או כל מוצג חזותי אחר וכן כל אמצעי שמיעתי העשויים להעלות מלים או רעיונות, בין לבדם ובין בעזרת אמצעי כלשהו;

"פרסם" -

(1) בדברים שבעל פה - להשמיע מלים בפה או באמצעים אחרים, בהתקלות ציבורית או במקום ציבורי או באופן שאנשים הנמצאים במקום ציבורי יכולים לשמוע אותם, או להשמיען בשידורי רדיו או טלוויזיה הניתנים לציבור או להפיצן באמצעות מחשב בדרך הזמינה לציבור, או להציען לציבור באמצעות מחשב;

(2) בפרסום שאינו דברים שבעל פה - להפיצו בקרב אנשים או להציגו באופן שאנשים במקום ציבורי יכולים לראותו, או

למכרו או להציעו למכירה בכל מקום שהוא, או להפיצו בשידורי טלוויזיה הניתנים לציבור, או להפיצו לציבור באמצעות מחשב בדרך הזמינה לציבור, או להציעו לציבור באמצעות מחשב.

"ציבור" - לרבות כל חלק ממנו העלול להיפגע מהתנהגות שעליה מדובר בהקשרו של מונח זה.

"קטין" - אדם שטרם מלאו לו 18 שנים.

פרק ו': דרכי ענישה

סימן א': כללי

הענשים ענשי מקסימום

[יא/1] (תיקון התשמ"ח)

35. (א) בית-המשפט שהרשיע אדם בשל עבירה, רשאי להטיל עליו כל עונש אשר אינו עולה על העונש שנקבע בדין לאותה עבירה.

(ב) היה העונש קנס או פיצוי לפי סעיף 77, יהיה בית המשפט רשאי לקבעו בשיעור שאינו עולה על שיעורו המעודכן ביום החלטת בית המשפט, ואם הוגש ערעור - קנס או פיצוי אשר אינו עולה על שיעורו המעודכן ביום ההחלטה בערעור; לענין זה, "שיעור מעודכן" - שיעור הקנס שהיה קבוע בחוק לעבירה ביום ביצועה כפי ששונה בצו מכוח סעיף 64, ובפיצוי לפי סעיף 77, שיעור הפיצוי שהיה קבוע בחוק ביום ביצוע העבירה כפי ששונה בצו כאמור.

(ג) שונה שיעור הקנס או הפיצוי שלא כאמור בסעיף קטן (ב), יהיה בית המשפט רשאי להטיל קנס או פיצוי בשיעור שאינו עולה על שיעורו ביום ביצוע העבירה בצירוף הפרשי הצמדה למדד לפי שינויים במדד שפורסמו עד יום החלטת בית המשפט; בסעיף זה, "מדד" - מדד המחירים לצרכן שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

עונש חובה ונסיבות מקלות [תיקון התשנ"ה (מס' 4)]

35א. (א) הורשע אדם בעבירה שדינה עונש חובה, ניתן להטיל עליו עונש קל מעונש החובה הקבוע לעבירה, אם העבירה נעברה בנסיבות מקלות מיוחדות שיפורשו בגזר הדין.

(ב) הוראות סעיף קטן (א) לא יחולו על אלה:

(1) עבירת רצח לפי סעיף 300, למעט במקרים המפורטים בסעיף 300א;

(2) עבירה לפי -

(א) חוק לעשיית דין בנאצים ובעוזריהם, התש"י-1950;

(ב) חוק בדבר מניעתו וענישתו של הפשע השמדת עם, התש"י-1950;

(ג) חוק הטיס (עבירות ושיפוט), התשל"א-1971.

מאסר וקנס [תיקון התשנ"א (מס' 3)]

36. נקבע בחוק מאסר בלבד או נקבע מאסר או קנס לחלופין, רשאי בית המשפט להטיל מאסר או קנס או שניהם כאחד; אולם מקום שנקבע בחוק מאסר חובה לא יטיל בית המשפט קנס בלבד.

חקירה

[יא/3]

37. (א) הורשע אדם, רשאי בית-המשפט, לפני שיגזור את דינו, לדרוש תסקיר בכתב של קצין מבחן על כל אלה:

(1) עברו של הנאשם;

(2) מצבו המשפחתי של הנאשם עם פרטים מלאים ככל האפשר על הוריו, בן-זוגו, ילדיו, אחיו ואחיותיו;

(3) מצבו הכלכלי של הנאשם;

(4) מצב בריאותם של הנאשם ובני משפחתו;

(5) נסיבות פרטיות מיוחדות - אם ישנן - שהביאוהו לידי עבירה.

(ב) בתסקיר כאמור רשאי קצין המבחן להמליץ לפני בית המשפט על טיב העונש שיש בו לדעתו, סיכוי להחזיר את הנאשם למוטב.

(ג) הטיל בית-המשפט על הנאשם עונש מאסר לאחר קבלת התסקיר, יישלח העתק ממנו לנציב בתי הסוהר להיות בידו חומר להתוויית דרך הטיפול באסיר.

(ד) הטענה כי התסקיר שהוגש לבית-המשפט לא נערך לפי הוראות סעיף זה אינה עילה לערעור.

תסקיר חובה

[יא/4]

38. (א) לא יטיל בית-המשפט עונש מאסר, שלא על תנאי, אלא לאחר קבלת תסקיר לפי סעיף 37.

(ב) שר המשפטים רשאי, באכרזה שתפורסם ברשומות, לסייג, מדי פעם, תחולתו של סעיף קטן (א) לפי סוגי בתי-משפט, לפי עבירות, לפי גיל הנאשמים או לפי כל סיווג אחר.

עבירות אחרות שהודה בהן הנאשם

[יא/5]

39. (א) מי שהורשע בשל עבירה פלונית וביקש שבית-המשפט ידון אותו גם בשל עבירות אחרות שהוא מודה שעבר אותן, רשאי בית-המשפט -

לאחר שנתן לתובע הזדמנות להשמיע טענותיו לענין זה - להרשיעו ולגזור את דינו, או להעמידו במבחן, בשל כל אחת מן העבירות האחרות.

(ב) לא ישתמש בית-המשפט בסמכותו לפי סעיף זה אלא לגבי עבירות שהן בסמכותו העניינית ושהוא מוסמך לדון בהן בהרכב שבו הוא יושב, אולם בית-משפט מחוזי רשאי לעשות כן גם לגבי עוונות וחטאים.

(ג) הורשע אדם לפי סעיף זה על אף התנגדותו של התובע, רשאי התובע לערער על הרשעה זו.

(ד) השתמש בית-המשפט בסמכותו לפי סעיף זה ובערעור על פסק-דינו בוטלה ההרשעה בשל העבירה שהנאשם הואשם בה, אין בכך כדי לפגוע בהרשעה ובגזר-הדין בשל העבירות האחרות.

(ה) בסעיף זה "עבירות אחרות" - בין שהוגש עליהן כתב אישום ובין שטרם הוגש, ובלבד שפריטי העבירות צויינו במידה הדרושה כדי לזהותן.

עבירות שלא נקבע להן עונש

[יא/6] [תיקונים: התש"ם (מס' 3), התשמ"ב (מס' 2), התשמ"ג (מס' 2), התשמ"ד, התשמ"ד (מס' 3), התשמ"ו, התשמ"ז, התשמ"ט (מס' 2), התשנ"ג, התשנ"ו (מס' 5)]

40. עבירה שנקבעה בחוק לפני י"ט באלול התשי"ד (17 בספטמבר 1954) ולא נקבע לה עונש, רשאי בית-המשפט להטיל -

(1) מקום שהעבירה היא עוון - מאסר עד שלוש שנים או קנס עד 67,300 שקלים חדשים או שני הענשים כאחד³;

(2) מקום שלא נאמר שהעבירה היא עוון - מאסר עד שבעה ימים או קנס עד 2,500 שקלים חדשים או שני הענשים כאחד.³

סימן ב': מאסר

מאסר עולם

[יא/7]

41. עבירה שדינה מאסר עולם ולא נקבע שהוא עונש חובה, תקופת המאסר שיטיל בית-המשפט לא תעלה על עשרים שנה.

מאסר סתם

[יא/8]

42. עבירה שדינה מאסר ולא נקצבה לו תקופה, תקופת המאסר שיטיל בית-המשפט לא תעלה על שנה אחת.

חישוב תקופת מאסר

[יא/9]

43. מי שנידון למאסר תיחשב תקופת מאסרו מיום גזר-הדין, אם לא הורה בית-המשפט הוראה אחרת; היה הנידון משוחרר בערובה אחרי גזר הדין, לא יבואו ימי שחרורו במנין תקופת העונש.

מאסר נדחה

[יא/10]

44. הטיל בית-המשפט עונש מאסר, רשאי הוא לצוות שהעונש יתחיל מן התאריך שקבע.

מאסר חופף

[יא/11]

45. (א) מי שנידון במשפט אחד לענשי מאסר בשל עבירות שונות, ולא הורה בית-המשפט שישאם, כולם או מקצתם, בזה אחר זה, לא ישא אלא את עונש המאסר של התקופה הארוכה ביותר.

(ב) מי שנידון למאסר ולפני שנשא כל ענשו חזר ונידון למאסר, ובית-המשפט שדן אותו באחרונה לא הורה שישא את ענשי המאסר, כולם או מקצתם, בזה אחר זה, לא ישא אלא עונש מאסר אחד והוא של התקופה הארוכה ביותר.

(ג) מי שנידון לשתי תקופות מאסר או יותר שאחת מהן חופפת בחלקה את האחרת, אין עליו, לאחר שנשא תקופת המאסר האחת, אלא שארית תקופת המאסר האחרת שאינה חופפת.

סדר נשיאת מאסר פלילי

[יא/12] [תיקון התש"ם (מס' 3)]

46. מי שנידון לתקופות מאסר שונות שעליו לשאת בזו אחר זו, ישא תחילה את התקופה הקצרה יותר, להוציא המאסר שכבר התחיל לשאת בשעה שנידון למאסר נוסף, ובכפוף להוראות סעיף 58. היה בין תקופות המאסר בשל אי תשלום קנס, ישא אותו תחילה לפני כל מאסר פלילי אחר, ואם היה במאסר פלילי בעת שהוטל עליו מאסר בשל אי תשלום קנס, יופסק אותו מאסר לשם נשיאת המאסר בשל אי תשלום הקנס וישוב ויימשך משתם המאסר האמור.

סדר נשיאת מאסר אזרחי

[יא/13] [התשס"ז (מס' 2)]

47. (א) מי שהוטל עליו מאסר אזרחי, ישאנו נוסף לכל תקופת מאסר אחרת שעליו לשאת, בין שהמאסר האחר הוא מאסר פלילי ובין שהוא מאסר אזרחי.

(ב) מי שהוטלו עליו מאסר אזרחי ומאסר פלילי, ישא את המאסר האזרחי תחילה; ואם היה נושא מאסר פלילי בעת שהוטל עליו המאסר האזרחי, יופסק המאסר הפלילי לשם נשיאת המאסר האזרחי וישוב ויימשך מתום המאסר האזרחי.

(ג) מי שהוטלו עליו יותר ממאסר אזרחי אחד בשל עילה אחת ישאם בזה אחר זה לפי סדר הטלתם; היו המאסרים בשל עילות שונות, ישאם בזה אחר זה לפי סדר זה:

(1) מאסר לכפיית ציות לצו של בית-משפט או לכפיית התנהגות ראויה בבית-משפט;

(2) מאסר לכפיית תשלום חוב של מזונות;

(3) מאסר לכפיית תשלום חוב אזרחי אחר;

(4) מאסר לכפיית מתן גט או מתן חליצה;

(5) מאסר בשל כל עילה אחרת.

(ד) בסעיף זה -

"מאסר פלילי" - מאסר שהוטל במשפט פלילי כעונש בשל עבירה, לרבות מאסר בשל אי-תשלום קנס שהוטל כאמור;

"מאסר אזרחי" - מאסר שאינו מאסר פלילי, ולענין סעיף קטן (ב) - למעט מאסר שהוטל בצו לפי חוק ההוצאה לפועל, התשכ"ז-1967;

"בית-משפט" - לרבות בית-דין וועדת חקירה.

עבודה במאסר

[יא/14]

48. (א) אסיר יהא חייב בעבודה לפי פקודת בתי הסוהר [נוסח חדש], התשל"ב-1971, והתקנות על פיה; תקנות אלה יכילו הוראות בענין שכר ובענין תנאי עבודתו של האסיר מחוץ לשטח בתי הסוהר.

(ב) ועדת שחרורים רשאית לשחרר אסיר מחובת עבודה או להגבילה אם ראתה אחת מאלה:

(1) מצב בריאותו מצריך לעשות זאת;

(2) השחרור או ההגבלה יועילו, לדעתה, להחזירו למוטב;

(3) סיבה סבירה אחרת.

(ג) לא יועסק אסיר בעבודה מחוץ למוסדות המדינה אלא בהסכמתו ובתנאי עבודה מקובלים. [תיקון התשס"א (מס' 7)]

49-51. (בטלים). [תיקון התשמ"ז (מס' 2)]

סימן ב'1: נשיאת מאסר בעבודת שירות

הגדרות [תיקון התשמ"ז (מס' 2)]

51א. בסימן זה -

"הממונה" - הממונה על עבודת שירות שמונה לפי סעיף 51א;

"עבודת משק" - עבודה מחוץ לכתלי בית הסוהר, לרבות במוסד ממוסדות המדינה, אשר את סוגה, מקומה ותנאיה קבע המנהל הכללי של שירות התעסוקה בהתאם לצרכי המשק; קביעה כאמור אינה טעונה פרסום ברשומות;

"עבודה ציבורית" - עבודה מחוץ לכתלי בית הסוהר, במוסד ממוסדות המדינה או בגוף ציבורי אחר, שאינה עבודת משק, והיא למטרות של תועלת לציבור, אשר את סוגה, מקומה ותנאיה קבע המנהל הכללי של שירות התעסוקה; קביעה כאמור אינה טעונה פרסום ברשומות;

"עבודת שירות" - עבודת משק או עבודה ציבורית;

"עובד שירות" - מי שנושא עונש מאסר בעבודת שירות.

נשיאת מאסר בעבודת שירות [תיקון התשמ"ז (מס' 2)]

51ב. (א) בית משפט שגזר על אדם מאסר בפועל לתקופה שאינה עולה על ששה חדשים, רשאי להחליט שהנידון ישא את עונש המאסר, כולו או חלקו, בעבודת שירות; קבע בית המשפט כי חלק מעונש המאסר יהיה בעבודת שירות, יקבע את סדר נשיאת העונש.

(ב) בית המשפט לא יחליט כאמור בסעיף קטן (א) אלא לאחר שהנידון הביע הסכמתו לשאת את עונש המאסר בעבודת שירות ולאחר שהממונה הודיע

לבית המשפט מהי עבודת השירות שהנידון יכול לעבוד בה; בית המשפט רשאי לבקש מהממונה חוות דעת כאמור לפני שגזר את דינו של הנאשם למאסר או לאחר מכן.

(ג) בית המשפט רשאי לקבוע תנאים לעבודת שירות.

(ד) לענין סעיף זה, תקופת מאסר בפועל תחושב כך:

(1) תקופות מאסר חופפות - לפי התקופה הארוכה יותר;

(2) תקופות מאסר מצטברות - לפי סך כל התקופות.

עבודת השירות [תיקונים: התשמ"ז (מס' 2), התשס"א (מס' 7), התשס"ז (מס' 2)]

51. (א) מי שבית המשפט החליט לגביו על עבודת שירות ולא קבע שהעבודה תחל לאחר נשיאת עונש מאסר, לא יאסר ויחל בעבודת השירות ביום שאחרי יום גזר הדין או במועד מאוחר יותר, כפי שקבע בית המשפט; קבע בית המשפט כי עבודת השירות תהיה לאחר נשיאת חלק מן המאסר - יקבע את המועד לתחילת עבודת השירות.

(ב) סעיף 2 לחוק שחרור על-תנאי ממאסר, התשס"א-2001 (בסעיף קטן זה - חוק שחרור על-תנאי), לא יחול על מי שבית המשפט החליט לגביו כי ישא את עונש המאסר בעבודת שירות, ואולם אם ההחלטה כאמור חלה רק על חלק מתקופת המאסר שנגזרה עליו ויתרת תקופת המאסר בהתאם להחלטה עולה על שלושה חודשים או אם הופסקה עבודת השירות בהתאם להוראות סעיפים 51ט או 51 ויתרת תקופת המאסר שעל האסיר לשאת בעקבות הפסקה זו עולה על שלושה חודשים, יחול סעיף 2 לחוק שחרור על-תנאי על יתרת תקופת המאסר האמורות.

(ג) עבודת שירות תהיה בפיקוחו של מפקח שהממונה מינה לכך (להלן - מפקח) והמפקח רשאי להיעזר באחרים לצורך זה.

(ד) הממונה רשאי להעביר עובד שירות למקום עבודה אחר, מטעמים שבעבודת השירות ובהתאם לכללים שיקבע שר המשטרה בתקנות.

התנאים בעבודת משק [תיקון התשמ"ז (מס' 2)]

71. (א) עובד שירות בעבודת משק ייחשב עובדו של המעביד במקום העבודה שבו הוא מועסק (להלן - המעביד) ויחולו עליו תנאי העבודה החלים באותו מקום עבודה, בתנאים ובתיאומים ששר העבודה והרווחה רשאי לקבוע בתקנות, באישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת.

(ב) המעביד יעביר את שכר העבודה של עובד השירות לשירות בתי הסוהר; נציב בתי הסוהר רשאי, בהסכמת שירות התעסוקה, להורות למעביד כי שכר העבודה יועבר לשירות התעסוקה; העברת שכר העבודה תהיה בדרך שתיקבע בתקנות.

(ג) שירות בתי הסוהר או שירות התעסוקה, לפי הענין, ישלם את שכר העבודה לעובד השירות בניכויים המפורטים בסעיף קטן (ד), הכל כפי שייקבע בתקנות, ובלבד ששכר העבודה שיוותר בידי עובד השירות בכל חודש לא יפחת מתשעים אחוזים משכר המינימום כמשמעותו בחוק שכר מינימום, התשמ"ז-1987.

(ד) ואלה הניכויים:

(1) הוצאות הכרוכות בארגון עבודת השירות ובפיקוח על עובדי השירות, ובלבד שהניכוי לא יעלה על עשרה אחוזים משכרו של עובד השירות;

(2) פיצויים או הוצאות שחייב בהם עובד השירות לפי סימן ו';

(3) קנס שהוטל על עובד השירות לפי סימן ד'.

התנאים בעבודה ציבורית [תיקון התשמ"ז (מס' 2)]

51ה. עובד שירות בעבודה ציבורית לא יקבל שכר ולא ייחשב כעובדו של מי שבשבילו או באמצעותו הוא מבצע את השירות, למעט לענין דיני העונשין, דיני הבטיחות בעבודה ואחריות בנזיקין כלפי אותו עובד שירות.

משך עבודת שירות [תיקון התשמ"ז (מס' 2)]

51. מספר הימים בעבודת שירות יהיה כמספר ימי המאסר בתקופת המאסר שגזר בית המשפט על הנידון או כמספר ימי מאסר בתקופת המאסר שלגביה קבע בית המשפט כי תהיה בעבודת שירות, לפי הענין, בהפחתת ימי המנוחה של הנידון וימי שבתון על פי חוק.

הפסקה בעבודת שירות [תיקון התשמ"ז (מס' 2)]

51. (א) נסתיימה העבודה במקום עבודת השירות, יעביר הממונה את עובד השירות ללא שיהוי לעבודת שירות במקום עבודה אחר.

(ב) עובד השירות יודיע לממונה, ללא שיהוי, על כל הפסקה בעבודה או העדרות ממנה; ההודעה תהיה בדרך שתקבע בתקנות.

(ג) עובד שירות לא יעדר מעבודתו אלא באישור הממונה או מפקח; האישור יהיה לפי כללים שיקבע שר המשטרה בתקנות.

(ד) ימי הפסקת עבודת שירות וימי העדרותו של עובד שירות לפי סעיף זה, לא יבואו במנין ימי עבודת השירות.

חובותיו של עובד שירות [תיקון התשמ"ז (מס' 2)]

51ח. עובד שירות יבצע את עבודת השירות שהוטלה עליו ויציית להוראות מפקח בכל הקשור לעבודת השירות.

הפסקה מינהלית של עבודת שירות [תיקון התשמ"ז (מס' 2)]

51ט. (א) נציב בתי הסוהר רשאי להחליט כי עבודתו של עובד שירות תופסק וכי הוא ישא את יתרת עונשו בבית סוהר, אם ראה הנציב כי נתקיים בעובד השירות אחד מאלה:

(1) הוא נעדר מהעבודה ללא אישור הממונה או המפקח;

(2) הוא התרשל בכיצוע עבודתו או שמבחינה אחרת אין התנהגותו בעבודה מניחה את הדעת;

(3) הוא הפר תנאי מתנאי עבודת השירות שקבע בית המשפט לפי סעיף 51ב(ג);

(4) הוא לא ציית להוראה של הממונה או של המפקח או לא קיים חובה המוטלת עליו לפי סימן זה;

(5) נפתחה נגדו חקירה בחשד שעבר עבירה.

(ב) החליט נציב בתי הסוהר כאמור בסעיף קטן (א), תמסר, ללא שיהוי, הודעה על כך לעובד השירות ועבודתו תופסק למחרת היום שבו נמסרה לו ההודעה.

(ג) על החלטת נציב בתי הסוהר לפי סעיף קטן (א) רשאי עובד השירות להגיש עתירה לפי סעיף 62א לפקודת בתי הסוהר [נוסח חדש], התשל"ב-1971 (להלן - עתירה) לבית המשפט המחוזי שבאזור שיפוטו נמצא מקום מגוריו של עובד השירות, תוך שבעה ימים מהיום שבו נמסרה לו ההחלטה; על עתירה כאמור יחולו הוראות סימן ח'1 של פרק ב' לפקודה האמורה, במידה שאינן סותרות הוראות סעיף זה.

(ד) הגיש עובד השירות עתירה - תימשך ההפסקה בעבודת השירות עד למחרת היום שבו תינתן החלטת בית המשפט; לא הגיש עתירה - ישא עובד השירות את יתרת עונשו בבית סוהר החל במחרת היום שבו תם המועד להגשת העתירה.

(ה) החלטתו של בית משפט בעתירה תבוצע החל ביום שלמחרת נתינתה אלא אם כן קבע בית המשפט מועד אחר.

(ו) ימי הפסקת עבודת השירות לפי סעיף זה לא יבואו במנין ימי עבודת השירות.

הפסקה שיפוטית של עבודת שירות [תיקון התשמ"ז (מס' 2)]

51. (א) הרשיע בית משפט עובד שירות בתקופת עבודתו בשל עבירה אחרת, יחולו הוראות אלה:

(1) גזר בית המשפט עונש מאסר בשל העבירה האחרת - תופסק עבודת השירות מיום מתן גזר הדין ועובד השירות

ישא את יתרת עונשו בבית הסוהר מהיום האמור או מיום אחר שקבע, בית המשפט; עובד השירות ישא את תקופות המאסר בזו אחר זו, זולת אם בית המשפט, שהרשיעו בשל העבירה האחרת, ציווה ששתי התקופות, כולן או מקצתן, יהיו חופפות;

(2) החליט בית המשפט לגזור בשל העבירה האחרת עונש שאיננו עונש מאסר - רשאי הוא לקבוע שעבודת השירות תופסק ושעובד השירות ישא את יתרת עונשו בבית הסוהר מהיום שיקבע בית המשפט.

(ב) על החלטת בית משפט לפי סעיף קטן (א)(2) ניתן לערער תוך שבעה ימים מיום שנמסרה ההחלטה למערער; בית המשפט ידון בערעור בשופט אחד והחלטתו תהיה סופית.

ממונה על עבודת שירות [תיקון התשמ"ז (מס' 2)]

51א. (א) שר המשטרה ימנה קצין שירות בתי הסוהר לממונה על עבודת שירות.

(ב) הממונה יפעל בתיאום עם שירות התעסוקה לארגון עבודת השירות, למציאת מקומות לעבודת שירות, להצבתם של נידונים לעבודה בהם, למינוי מפקחים מקרב עובדי המדינה ולפיקוח על עבודת שירות.

תקנות [תיקון התשמ"ז (מס' 2)]

51ב. (א) שר המשטרה רשאי להתקין תקנות לביצוע סימן זה.

(ב) תקנות שיתקין שר המשטרה לפי סימן זה יהיו בהתייעצות עם שר המשפטים ושר העבודה והרווחה ובאישור ועדת החוקה, חוק ומשפט של הכנסת.

סימן ג': מאסר על תנאי

מאסר על-תנאי

[יא/18] (תיקונים: התשמ"ח, התשס"א)

52. (א) הטיל בית-המשפט עונש מאסר, רשאי הוא להורות בגזר-הדין שהעונש, כולו או מקצתו, יהיה על תנאי.

(ב) (1) מי שנידון למאסר על תנאי לא ישא את ענשו אלא אם עבר - תוך תקופה שנקבעה בגזר-דינו ושלא תפחת משנה ולא תעלה על שלוש שנים (להלן - תקופת התנאי) - אחת העבירות שנקבעו בגזר-הדין והורשע בשל עבירה כזאת (להלן - עבירה נוספת) תוך תקופת התנאי או לאחריה.

(2) הורשע אדם בעבירת בחירות, יכול שתעלה תקופת התנאי בשל עבירה נוספת שהיא עבירת בחירות על שלוש שנים ובלבד שלא תעלה על חמש שנים; לענין פסקה זו, "עבירת בחירות" -

(1) עבירה לפי חוק הבחירות לכנסת ולראש הממשלה [נוסח משולב], התשכ"ט-

1969;

(2) עבירה לפי חוק הרשויות המקומיות (בחירות), התשכ"ה-1965;

(3) עבירה לפי חוק הבחירות (דרכי תעמולה), התשי"ט-1959.

(ג) תקופת התנאי תתחיל ביום מתן גזר הדין ואם הנידון נושא אותו זמן עונש מאסר - ביום שחרורו מן המאסר; אולם תקופה שאסיר נמצא בה מחוץ לבית הסוהר בשל שחרור בערובה מכח סימן ב' בפרק ג' לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982, בשל חופשה מיוחדת או מכח סימן ב' 1 לפרק ו', יראו אותה כתקופת תנאי מצטברת לתקופת התנאי שקבע בית המשפט; והכל כשבית המשפט לא הורה אחרת.

(ד) קביעת העבירות לפי סעיף קטן (ב) יכול שתהיה בציון סוג של עבירות או בפירוט עבירות מסוימות, אם דרך תיאורן ואם דרך אזכור הוראות חוק; אוזכרה הוראת חוק והיא בוטלה לאחר מכן והוראה אחרת באה במקומה, יראו את גזר-הדין כמאזכר את ההוראה האחרת. [תיקון התשס"ד (מס' 4)]

53. (בוטל).

מאסר בשל עבירה נוספת

[יא/20]

54. הטיל בית-המשפט עונש מאסר בשל עבירה נוספת, לא יורה שעונש זה יהיה כולו על תנאי.

הפעלתו של מאסר על-תנאי

55. (א) מי שנידון למאסר על תנאי והורשע בשל עבירה נוספת, יצווה בית-המשפט על הפעלת המאסר על תנאי.

(ב) בצו לפי סעיף קטן (א) רשאי בית-המשפט להורות שהפעלת המאסר על תנאי תהיה בכפוף לתוצאות הערעור על ההרשעה בשל העבירה הנוספת.

(ג) צו לפי סעיף זה יינתן מאת בית-המשפט שהרשיע את הנידון בשל העבירה הנוספת, והוא יכול להינתן מאת כל שופט של אותו בית-משפט.

הארכת תקופת התנאי

[יא/22] (תיקון התשמ"ח)

56. (א) בית-המשפט שהרשיע נאשם בשל עבירה נוספת ולא הטיל עליו בשל אותה עבירה עונש מאסר רשאי, על אף האמור בסעיף 55 ובמקום לצוות על הפעלת המאסר על

תנאי, לצוות, מטעמים שיירשמו, על הארכת תקופת התנאי, או חידושה לתקופה נוספת שלא תעלה על שנתיים, אם שוכנע בית-המשפט שבנסיבות הענין לא יהיה צורך להפעיל את המאסר על תנאי.

(ב) לא ישתמש בית-המשפט בסמכות לפי סעיף זה אלא לגבי ההרשעה הראשונה של הנאשם בשל עבירה נוספת.

(ג) האריך בית המשפט את תקופת התנאי לתקופה נוספת לפני תום תקופת התנאי, תחל תקופת התנאי הנוספת בתום תקופת התנאי; חידש בית המשפט את תקופת התנאי לאחר שתמה תקופת התנאי, תחל תקופת התנאי הנוספת מיום מתן פסק הדין, והכל כשביית המשפט לא הורה אחרת.

מאסר על-תנאי שהטיל בית-דין צבאי

[יא/23]

57. לענין סעיפים 54 עד 56 דינו של עונש מאסר על תנאי שהטיל בית-דין צבאי כמשמעותו בחוק השיפוט הצבאי, התשט"ו-1955, כדין עונש מאסר על תנאי שהטיל בית-משפט, זולת אם סבר בית-המשפט שהרשיע בשל העבירה הנוספת, שהעבירה שעליה הטיל בית-הדין הצבאי את עונש המאסר על תנאי היתה עבירה צבאית כמשמעותה באותו חוק.

תקופות מאסר בזו אחר זו

[יא/24]

58. מי שהוטל עליו עונש מאסר בשל עבירה נוספת והופעל נגדו עונש המאסר על תנאי, ישא, על אף האמור בסעיף 45, את שתי תקופות המאסר בזו אחר זו, זולת אם בית-המשפט שהרשיעו בשל העבירה הנוספת ציווה, מטעמים שיירשמו, ששתי התקופות כולן או מקצתן יהיו חופפות.

תחילת המאסר שהופעל

[יא/25]

59. מי שהופעל נגדו מאסר על תנאי יתחיל לשאתו ביום מתן הצו המפעיל את המאסר, זולת אם ציווה בית-המשפט שיתחיל ביום אחר.

ערעור

60. (א) צו לפי סעיפים 55 עד 59 ניתן לערעור.

(ב) בערעור על ההרשעה בשל העבירה הנוספת מותר לכלול ערעור גם על צו כאמור אם לא הוגש עליו ערעור לפי סעיף זה.

סימן ד': קנס

שיעור הקנסות [תיקונים: התש"ם (מס' 3), התשמ"ב (מס' 2), התשמ"ג (מס' 2), התשמ"ד, התשמ"ד (מס' 3), התשמ"ו, התשמ"ז, התשמ"ט (מס' 2), התשנ"ג, התשנ"ו (מס' 5)]

61. (א) על אף האמור בכל חוק, מקום שהוסמך בית המשפט בחוק להטיל קנס, רשאי הוא להטיל -

(1) אם קבוע לעבירה עונש מאסר עד ששה חדשים או קנס בלבד, או קנס שלא נקבע לו סכום - קנס עד 12,900 שקלים חדשים;

(2) אם קבוע לעבירה עונש מאסר למעלה מששה חדשים ולא יותר משנה - קנס עד 26,100 שקלים חדשים;

(3) אם קבוע לעבירה עונש מאסר למעלה משנה ולא יותר משלוש שנים - קנס עד 67,300 שקלים חדשים;

(4) אם קבוע לעבירה עונש מאסר למעלה משלוש שנים - קנס עד 202,000 שקלים חדשים;

(ב) סעיף זה לא יפגע בהוראה המסמיכה את בית המשפט לקנוס בסכומים העולים על הסכומים האמורים בסעיף קטן (א) או בהוראות סעיף 63.

(ג) מקום שקבוע בחוק לעבירה נמשכת קנס או קנס נוסף לכל יום של עבירה רשאי בית המשפט להטיל, במקום אותו קנס - קנס עד 1,300 שקלים חדשים.

(ד) סעיף זה אינו בא לשנות מסכומים שבית המשפט מוסמך להטיל כקנס בשל אי-ציות לצו בענין עדות או המצאת מסמכים או בשל בזיון בית משפט. [תיקון התשנ"א (מס' 3)]

62. (בוטל).

[יא/29] [תיקונים: התש"ם (מס' 3), התשמ"ח]

63. (א) בשל עבירה שנתכוון בה הנאשם לגרום נזק ממון לאחר או להשיג טובת הנאה לעצמו או לאחר, רשאי בית-המשפט להטיל על הנאשם קנס פי ארבעה משוויים של הנזק שנגרם או של טובת הנאה שהושגה על-ידי העבירה, או את הקנס שנקבע בחיקוק, הכל לפי הגדול שבהם.

(ב) הורשע אדם בעבירה, וקיבל דבר כשכר בעד ביצועה או כאמצעי לביצועה, רשאי בית-המשפט להטיל עליו קנס פי ארבעה משווייו של הדבר, או את הקנס שנקבע בחיקוק, הכל לפי הגדול שבהם.

(ג) בקביעת סכום הקנס לפי סעיף זה רשאי בית-המשפט להתחשב, בין השאר, בהשפעה שתהיה לסילוק הקנס על יכלתו של הנאשם לפצות את הניזוק בשל הנזק שנגרם לו על-ידי העבירה.

(ד) קביעת הקנס לפי ערך הנזק שנגרם או טובת הנאה שהופקה תהא כערכם ביום ביצוע העבירה או ביום מתן החלטת בית המשפט, לפי הגדול שבהם.

עדכון קנסות [תיקון התשמ"ב (מס' 2)]

64. (א) שר המשפטים רשאי לשנות בצו את שיעורי הקנסות הקבועים בכל חוק, על פי השינויים שחלו במדד מן המדד שפורסם בחודש שבו הם נקבעו לאחרונה.

(ב) לא יוגדלו שיעורי קנסות לפי סעיף זה לפני שחלפו ששה חדשים מיום ההגדלה הקודמת.

(ג) בסעיף זה -

"מדד" - מדד המחירים לצרכן שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה;

"קנסות" - לרבות תקרות לקנסות שהחוק מסמיך לקבוע ולרבות תקרת הפיצויים האמורה בסעיף 77. [תיקון התש"ם (מס' 3)]

65. (בוטל).

מועד לתשלום קנס

[יא/32] [תיקון התש"ם (מס' 3)]

66. (א) קנס שהוטל ישולם מיד, אך רשאי בית-המשפט לצוות שהקנס ישולם תוך תקופה שקבע ובתנאים שקבע ורשאי הוא לקבוע שעל סכום הקנס שתשלומו נדחה או על חלק ממנו תשולם תוספת כאמור בסעיף 67 לגבי תקופת הדחיה.

(ב) קבע בית המשפט כי הקנס ישולם לשיעורין, יחולו הוראות סעיף 71 לגבי כל שיעור ושיעור.

תוספת פיגור על אי-תשלום קנס

[יא/32א] [תיקונים: התש"ם (מס' 3), התשמ"ב (מס' 2), התש"ן (מס' 2), התשס"א (מס' 6)]

67. (א) קנס שלא שולם, כולו או מקצתו, במועד הקבוע, תיווסף עליו תוספת פיגור (להלן - התוספת).

(ב) שיעור התוספת יהיה חמישים אחוזים מן הקנס או מחלקו שלא שולם, לפי הענין; בתום כל תקופה של ששה חדשים שעברו מן המועד הקבוע - חמישה אחוזים נוספים מן הקנס או מחלקו כאמור.

(ג) המועד הקבוע לענין סעיף זה הוא כאמור בסעיף 66, ואם הוטל הקנס שלא במעמד הנאשם או סניגורו - שלושים יום מיום שנשלחה בדואר לנאשם הודעה על גזר-הדין או שהומצאה לו בדרך שבה ניתן להמציא מסמכים על פי דין.

גביית התוספת

[יא/32ב]

68. (א) לענין גביה, דין התוספת כדין הקנס, אולם סעיף 71 לא יחול על התוספת.

(ב) סכום ששולם או נגבה על חשבון קנס שנתווספה עליו תוספת, ייזקף תחילה על חשבון התוספת.

פטור מתשלום התוספת

[יא/32ג]

69. (א) בית-המשפט או הרשם רשאים לפטור אדם, על פי בקשתו, מתשלום התוספת, כולה או מקצתה, אם שוכנעו שהיו סיבות סבירות לאי-תשלום הקנס או חלק ממנו במועד הקבוע.

(ב) הבקשה לפטור תהיה בכתב, ותהיה נתמכת בתצהיר המאמת את העובדות המפורטות בה; בית-המשפט או הרשם רשאים להחליט בבקשה על יסוד התצהיר בלבד או במעמד המבקש בלבד.

(ג) החלטת בית-המשפט או הרשם ניתנת לערעור כהחלטה אחרת של אותו בית-המשפט בענין אזרחי, אם ניתנה רשות על כך מאת נותן ההחלטה.

גביית קנסות

[יא/33] [תיקון התש"ם (מס' 3)]

70. קנס שלא שולם במועדו, יחולו על גבייתו הוראות פקודת המסים (גביה) כאילו היה מס כמשמעותו באותה פקודה.

מאסר במקום קנס

[יא/34] [תיקונים: התש"ם (מס' 3), התשמ"ח, התשנ"ד (מס' 3), התשנ"ה, התש"ס (מס' 3), התשס"ו, התשס"ז (מס' 2)]

71. (א) בית-המשפט הדן אדם לקנס, רשאי להטיל עליו מאסר עד שלוש שנים למקרה שהקנס כולו או מקצתו לא ישולם במועדו ובלבד שתקופת המאסר במקום קנס לא תעלה על תקופת המאסר הקבועה לעבירה שבשלה הוטל הקנס; נקבע לעבירה עונש קנס בלבד, או היתה העבירה עבירה של אחריות קפידה כאמור בסעיף 22(א) סיפה, לא תעלה תקופת המאסר במקום הקנס על שנה.

(ב) (בוטל).

(ג) נשא אדם מאסר לפי סעיף קטן (א), לא יחוייב בתשלום הקנס והתוספת; נשא חלק מתקופת המאסר, לא יחוייב בתשלום חלק הקנס היחסי לתקופה שנשא עליו מאסר, והתוספת שיהיה חייב בה תחושב לפי אותו חלק מן הקנס שלא נשא עליו מאסר.

(ד) הוטל מאסר לפי סעיף קטן (א) ולפני שנסתיימה תקופת המאסר שולם חלק מן הקנס תקוצר התקופה לפי היחס שבין הסכום ששולם לבין הקנס כולו.

(ה) מי שהוטל עליו מאסר בשל אי-תשלום קנס ישא אותו בנוסף לכל מאסר אחר, לרבות מאסר בשל אי-תשלום קנס אחר, בין שהמאסר האחר הוטל באותו משפט ובין שהוטל במשפט אחר, זולת אם הורה בית-המשפט הוראה אחרת. [תיקון התשל"ט (מס' 2)]

שירות לציבור [תיקון התשל"ט (מס' 2)]

71א. (א) בית משפט שהרשיע אדם ולא הטיל עליו עונש מאסר בפועל, רשאי, במקום כל עונש אחר או בנוסף עליו, לחייבו בצו שיעשה, בשעות הפנאי שלו וללא שכר, פעולה או שירות לתועלת הציבור או הזולת (להלן, בסימן זה - שירות לציבור), למשך תקופה, למספר שעות ובהתאם לתכנית, הכל כפי שיקבע בית המשפט בצו; לצו כאמור ייקרא להלן "צו שירות".

(ב) מצא בית המשפט שנאשם ביצע עבירה, רשאי הוא לתת צו שירות גם ללא הרשעה, בנוסף למבחן או בלעדיו, ומשעשה כן יהיה דינו של צו השירות, לענין סעיף 9 לפקודת המבחן [נוסח חדש], התשכ"ט-1969, כדין צו מבחן.

(ג) בית המשפט לא יתן צו שירות אלא לאחר ששוכנע על פי תסקיר של קצין מבחן שנעשו סידורים על פי תכנית מפורשת שיאפשרו לנידון לעשות את השירות.

(ד) בית המשפט רשאי לקבוע בצו שירות הוראות ותנאים

שיראה אותם נחוצים כדי להבטיח את ביצוע השירות ואת הפיקוח על ביצוע השירות בידי הנידון.

(ה) בית המשפט יסביר לנידון בלשון פשוטה את משמעות הצו, את מטרת השירות ואת פרטיו, ויזהירו שאם לא ימלא אחר הצו יהיה צפוי לתוצאות האמורות בסעיף 71ד'; בית המשפט לא יתן צו שירות אלא אם הביע הנידון את נכונותו למלא אחר הוראות הצו.

(ו) שירות לציבור יהיה בפיקוחו של קצין מבחן, והוא רשאי להיעזר באחרים לצורך זה.

תקופת צו שירות ושינויו [תיקונים: התשל"ט (מס' 2), התשס"ג]

71ב. (א) תקופת תקפו של צו שירות לא תעלה על שנה אחת, אולם רשאי בית המשפט להאריכה מנימוקים מיוחדים שיירשמו, ובלבד שמכסת שעות העבודה לא תעלה על מכסת השעות שנתחייב בה הנידון מלכתחילה.

(ב) בית המשפט שנתן צו שירות רשאי - על פי בקשת קצין מבחן או על פי בקשת הנידון - לעיין מחדש בצו, לשנותו, לקבוע בו הוראות חדשות או לבטל הוראה מהוראותיו, הכל כפי שיראה לצודק בנסיבות הענין.

חוביו של החייב בשירות [תיקון התשל"ט (מס' 2)]

71ג. מי שחוייב בשירות לציבור לפי סימן זה יבצע את השירות שהוטל עליו בצו, בהתאם לאמור בו, ויציית להוראות קצין המבחן שקבע בית המשפט או של מי שהוא מינה לכך, בכל הקשור לשירות.

הפרת צו שירות [תיקון התשס"ד (מס' 4)]

71ד. הוכח להנחת דעתו של בית המשפט שנתן את צו השירות שהנידון לא מילא אחר צו השירות, רשאי הוא -

(1) אם ניתן צו השירות בלא הרשעה - לבטל את צו השירות, להרשיעו ולגזור עליו עונש על העבירה שבגללה ניתן צו השירות (בסעיף זה - העבירה המקורית);

(2) אם ניתן צו השירות לאחר הרשעה בלא כל עונש נוסף - לבטל את צו השירות ולהטיל עליו עונש על העבירה המקורית במקום צו השירות;

(3) אם ניתן צו השירות לאחר הרשעה נוסף על עונש אחר - לבטל את צו השירות ולהטיל עליו עונש נוסף על העבירה המקורית במקום צו השירות, בהתחשב, בין השאר, בכל עונש שהוטל עליו על העבירה המקורית.

תקנות [תיקון התשל"ט (מס' 2)]

71ה. שר העבודה והרווחה רשאי, בהתייעצות עם שר המשפטים ובאישור ועדת החוקה, חוק ומשפט של הכנסת, להתקין תקנות לביצוע פרק זה, ובין השאר בענין החזר הוצאות הקשורות בביצוע השירות לציבור.

מעמד עושה השירות [תיקון התשל"ט (מס' 2)]

71ו. מי שחוייב בשירות לציבור לפי סימן זה לא ייחשב כעובדו של מי שבשבילו או באמצעותו הוא מבצע את השירות.

סימן ה': התחייבות להימנע מעבירה

התחייבות נידון להימנע מעבירה

[יא/33]

72. בית-המשפט שהרשיע אדם רשאי, נוסף על העונש שהטיל, לצוות שהנידון יתן התחייבות להימנע מעבירה תוך תקופה שיקבע בית-המשפט ושלא תעלה על שלוש שנים; ההתחייבות תהיה בסכום שלא יעלה על סכום הקנס שמותר להטיל בשל העבירה שבה הורשע הנידון, ותהיה בערבים או בלי ערבים, הכל כפי שיצווה בית-המשפט.

התחייבות אחרים להימנע מעבירה

[יא/36]

73. חשש בית-המשפט להפרת השלום מצד נאשם שלא הורשע או מצד מתלונן שטען או העיד במשפט, רשאי בית-המשפט לצוות שאותו נאשם או מתלונן יתן התחייבות להימנע מעבירה שיש בה אלימות תוך תקופה שיקבע בית-המשפט ושלא תעלה על שנה אחת;

ההתחייבות תהיה בסכום שקבע בית-המשפט, ובלבד שלא תעלה על סכום הקנס שמותר להטיל בשל העבירה שממנה מתחייבים להימנע.

מאסר על אי-מתן התחייבות

[יא/37]

74. ציווה בית-המשפט על אדם לפי סעיפים 72 או 73 ליתן התחייבות להימנע מעבירה, רשאי בית-המשפט לכפותו לציית לצו וליתן את ההתחייבות על-ידי שיטיל עליו מאסר לתקופה שלא תעלה על שלושה חדשים.

ערעור

[יא/38]

75. צו לפי סעיפים 72, 73 או 74 ניתן לערעור כאילו היה גזר-דין של מאסר לשלושה חדשים.

גביית סכומי התחייבות

[יא/39] [תיקון התשס"ג (מס' 4)]

76. (א) הורשע אדם בעבירה שהתחייב לפי סעיף 72 להימנע ממנה, ולא שילם סכום ההתחייבות, יהא דינו של סכום זה, לענין גבייתו מן המורשע ולענין מאסר במקום תשלום, כאילו היה קנס שהטיל בית-המשפט שיצווה על מתן ההתחייבות; היתה ההתחייבות בערבים, ייגבה מן הערבים כל סכום שלא שילם המורשע, כאילו היה חוב המגיע למדינה.

(ב) הורשע אדם בעבירה שהתחייב לפי סעיף 73 להימנע ממנה, רשאי בית-המשפט, על פי בקשת היועץ המשפטי לממשלה או בא-כוחו, לחייבו בתשלום סכום ההתחייבות או חלק ממנו, והוראות סעיפים 66 ו-70 יחולו על אותו סכום.

סימן ו': פיצויים והוצאות

פיצוי

[יא/40] [תיקונים: התש"ם (מס' 3), התשמ"ב (מס' 2), התשמ"ד, התשמ"ד (מס' 3), התשמ"ה, התשמ"ו, התשמ"ז, התשמ"ח, התשמ"ט (מס' 2), התשנ"ג, התשנ"ו (מס' 5), התשס"ד (מס' 2)]

77. (א) הורשע אדם, רשאי בית-המשפט לחייבו, בשל כל אחת מן העבירות שהורשע בהן, לשלם לאדם שניזוק על-ידי העבירה סכום שלא יעלה על 228,000 שקלים חדשים לפיצוי הנזק או הסבל שנגרם לו.

(ב) קביעת הפיצויים לפי סעיף זה תהא לפי ערך הנזק או הסבל שנגרמו, ביום ביצוע העבירה או ביום מתן ההחלטה על הפיצויים, הכל לפי הגדול יותר.

(ג) לענין גביה, דין פיצויים לפי סעיף זה כדין קנס; סכום ששולם או נגבה על חשבון קנס שיש בצדו חובת פיצויים, ייזקף תחילה על חשבון הפיצויים.

חיוב בפיצוי דינו כפסק-דין

[יא/41] (תיקון התשמ"ח)

78. חיוב בפיצוי לפי סעיף 77 הוא, לענין ערעור הנאשם עליו, כפסק-דין של אותו בית-משפט שניתן בתובענה אזרחית של הזכאי נגד החייב בו; בערעור על פסק הדין שהביא לידי החיוב בפיצוי מותר לכלול גם ערעור על החוב.

הוצאות המשפט

[יא/42]

79. הורשע אדם, רשאי בית-המשפט לחייבו בתשלום הוצאות המשפט, לרבות הוצאות העדים, בסכום שקבע בית-המשפט; לענין ערעור ולענין סעיפים 66 עד 71 רואים הוצאות המשפט שחוייב בהן אדם לפי סעיף זה כאילו היה קנס.

הוצאות ההגנה מאוצר המדינה

[יא/43] [תיקונים: התש"ם (מס' 3), התשנ"ה]

80. (א) משפט שנפתח שלא דרך קובלנה וראה בית-המשפט שלא היה יסוד להאשמה, או שראה נסיבות אחרות המצדיקות זאת, רשאי הוא לצוות כי אוצר המדינה ישלם לנאשם הוצאות הגנתו ופיצוי על מעצרו או מאסרו בשל האשמה שממנה זוכה, או בשל אישום שבוטל לפי סעיף 94(ב) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982 בסכום שייראה לבית-המשפט; במשפט שמנהל קובל רשאי בית-המשפט להטיל על הקובל תשלום כאמור.

(ב) שר המשפטים רשאי לקבוע בתקנות, באישור ועדת החוקה, חוק ומשפט של הכנסת, סכומי מקסימום להוצאות ולפיצויים האמורים.

(ג) החלטת בית-המשפט לפי סעיף זה ניתנת לערעור כפסק דין בפלילים.

הוצאות ההגנה על המתלונן

[יא/44]

81. (א) זיכה בית-המשפט את הנאשם לאחר שראה כי התלונה שגרמה למשפט הוגשה בקלות ראש או לשם קינטור או ללא יסוד, רשאי הוא לחייב את המתלונן, לאחר שנתן לו הזדמנות סבירה לטעון טענותיו לענין זה, בתשלום הוצאות הגנתו של הנאשם והוצאות התביעה, כפי שיקבע בית-המשפט.

(ב) לענין ערעור על חיוב לפי סעיף קטן (א), דין המתלונן כדין נאשם שהורשע, ולענין גביית ההוצאות רואים את החיוב בהן כפסק-דין של אותו בית-משפט שניתן בתובענה אזרחית לטובת הזכאי נגד המתלונן. (תיקון התשמ"ט)

סימן ז': טיפול במשתמשים בסמים

טיפול במשתמשים בסמים (תיקונים: התשמ"ט, התשנ"ה)

82. הורשע אדם ונוכח בית המשפט כי הוא משתמש בסמים מסוכנים, כמשמעותם בפקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש], התשל"ג-1973, רשאי בית המשפט להטיל עליו בצו - מבחן שבמסגרתו יעבור הנידון טיפול בקהילה, בתקופה ובהתאם לתוכנית שיורה בית המשפט; ורשאי בית המשפט לתת צו כאמור בלא להרשיע את הנאשם אף אם תלוי ועומד נגדו מאסר על תנאי שניתן לצוות על הפעלתו.

תנאים לצו מבחן עם טיפול (תיקון התשמ"ט)

83. בית משפט לא יתן צו מבחן כאמור בסעיף 82 אלא אם כן -

(1) הנידון הסכים לעבור טיפול והבין את תנאי הטיפול ומהותו;

(2) מצבו של הנידון מצדיק טיפול והנידון מתאים לטיפול;

(3) נעשו סידורים שיאפשרו לנידון לקבל את הטיפול על פי תוכנית מפורטת בתסקיר קצין מבחן בענין סוג הטיפול, מהותו ומשכו.

תקנות (תיקון התשמ"ט)

84. (א) שר העבודה והרווחה, בהתייעצות עם שר המשפטים, שר המשטרה ושר הבריאות, רשאי להתקין תקנות לביצוע סימן זה.
- (ב) שר הבריאות, בהתייעצות עם שר המשפטים ושר העבודה והרווחה רשאי להתקין תקנות לענין מקומות טיפול רפואיים ודרכי טיפול רפואי.
- (ג) תקנות לפי סעיף זה יהיו באישור ועדת החוקה, חוק ומשפט של הכנסת.

הארכה נוספת של תקופת התנאי [תיקון התשנ"ה (מס' 2)]

85. (א) על אף הוראות סעיף 56(ב), רשאי בית המשפט שהרשיע אדם העובר טיפול למשתמשים בסמים, או שסיים טיפול כאמור, להשתמש בסמכותו לפי סעיף 56 יותר מפעם אחת, אם שוכנע כי לא יהיה זה צודק להפעיל את המאסר על תנאי משום שיש סיכוי לשיקומו של האדם, כי הפעלת המאסר על תנאי תסב לו נזק חמור, וכי אין סיכון לשלום הציבור בשל הארכת התנאי.
- (ב) בטרם יחליט על הארכה נוספת של תקופת התנאי, יבקש בית המשפט תסקיר של קצין מבחן על הנאשם, על מצב התקדמותו בטיפול, וכן, אם הוא מקבל טיפול במוסד, על המוסד שבו הוא מטופל.
- (ג) הארכה נוספת של תקופת התנאי, לפי סעיף זה, תלווה בצו מבחן כאמור בסימן זה ובתנאים האמורים בו; על ההארכה הנוספת יחולו הוראות סעיף 56(ג).
- (ד) לענין סעיף זה -

"טיפול למשתמשים בסמים" - "טיפול סוציאלי", "טיפול רפואי" או "טיפול משולב" כהגדרתם בחוק הפיקוח על מוסדות לטיפול במשתמשים בסמים, התשנ"ג-1993, הניתן למשתמשים בסמים;

"מוסד" - כהגדרתו בחוק האמור.

טיפול באלימות במשפחה [תיקון התשנ"ו (מס' 3)]

86. (א) הורשע נאשם ונוכח בית המשפט כי הוא נוהג באלימות כלפי בן משפחתו, רשאי בית המשפט להטיל עליו בצו, מבחן שבמסגרתו יעבור הנידון טיפול בקהילה, על פי תכנית שיורה בית המשפט, ורשאי בית המשפט לתת צו כאמור, אם קבע שהנאשם עבר את העבירה אך לא הרשיעו.
- (ב) לענין סעיף זה -

"בן משפחתו" - לרבות מי שהיה בן משפחתו בעבר, והוא אחד מאלה:

(1) בן זוג, הורה או בן זוג של הורה, הורה של בן זוג או בן זוגו של ההורה, סב או סבתא, צאצא או צאצא של בן זוג, אח או אחות, גיס או גיסה, דוד או דודה, אחיין או אחיינית;

(2) קטין או חסר ישע, שעובר העבירה אחראי עליו, כהגדרת "אחראי על קטין או חסר ישע" בסעיף 368א;

"בן זוג" - לרבות הידוע בציבור כבן זוגו.

תחולת הוראות פקודת המבחן [תיקון התשס"ד (מס' 5)]

86א. הוראות פקודת המבחן [נוסח חדש], התשכ"ט-1969, יחולו על צו מבחן שניתן לפי סימן זה בכפוף להוראותיו ובשינויים המחויבים.

סימן ח': שונות

דחיית מועדים

[יא/50]

87. (א) נקבע מועד לביצועו של עונש, באחת מהוראות פרק זה או בבית-המשפט לפיה, רשאי בית-המשפט לדחות את הביצוע למועד אחר.

(ב) נדחה ביצועו של עונש לפי סעיף קטן (א), רשאי בית-המשפט לדחותו פעם נוספת מטעמים מיוחדים שיירשמו.

(ג) בית-המשפט הדוחה ביצועו של עונש לפי סעיף זה רשאי להתנות את הדחיה במתן ערובה ובתנאים אחרים שימצא לנכון; על ערובה הניתנת לפי הוראה זו יחולו, בשינויים המחויבים, הוראות סעיפים 38 עד 40 ו-44 לחוק סדר הדין הפלילי, התשכ"ה-1965.

(ד) החלטת בית-המשפט לפי סעיף זה ניתנת לערעור.

האחריות האזרחית שמורה

[יא/51]

88. זיכוי בפלילים או הטלת עונש או חיוב בפיצוי לפי סעיף 77 אינם משחררים מאחריות לנזק לפי כל דין אחר.

תחולה

[יא/53]

89. הוראות פרק זה חלות על עבירות לפי כל דין.

ביצוע ותקנות

[יא/54]

90. שר המשפטים ממונה על ביצוע פרק זה והוא רשאי להתקין תקנות בכל ענין הנוגע לביצועו. [תיקון התשנ"ה (מס' 3)]

פרק ו'1: הוראות להתאמת דיני העונשין

פרשנות הדין בדבר היסוד הנפשי שבעבירה [תיקון התשנ"ה (מס' 3)]

90א. בכל מקום בחיקוק שנחקק לפני תחילתו של חוק העונשין (תיקון מס' 39) (חלק מקדמי וחלק כללי), התשנ"ד-1994 (בפרק זה - חוק העונשין תיקון מס' 39), ושבו היסוד הנפשי שבעבירה בא לידי ביטוי במונח -

- (1) "זדון או "מזיד" - יהיה היסוד הנפשי הדרוש להתהוות העבירה - מודעות כאמור בסעיף 20(א) רישה, ולענין תוצאת המעשה הנמנית עם פרטי העבירה - גם פזיזות;
- (2) "בכוונה" - מקום שהמונח אינו מתייחס לתוצאת המעשה הנמנית עם פרטי העבירה, יתפרש המונח כמניע שמתוכו נעשה המעשה או כמטרה להשיג יעד כפי שנקבע בעבירה, לפי ההקשר;
- (3) "ביודעין" או מונח בעל משמעות דומה - יתפרש המונח כמחשבה פלילית כאמור בסעיף 20(א);
- (4) "יש לו יסוד להניח" או ביטוי בעל משמעות דומה - יתפרש הביטוי כאדם שחשד, כאמור בסעיף 20(ג)1);
- (5) "התרשלות" - יתפרש המונח כרשלנות כאמור בסעיף 21.

עונש על עבירת רשלנות [תיקון התשנ"ה (מס' 3)]

90. בכל מקום בחיקוק שנחקק לפני תחילתו של חוק העונשין תיקון מס' 39, ושב הוסוד הנפשי הנדרש להתהוות העבירה הוא רשלנות, ולאותה עבירה נקבע עונש מאסר העולה על שלוש שנים - יהיה העונש בשל אותה עבירה, מאסר שלוש שנים.

חלק ב': עבירות

פרק ז': בטחון המדינה, יחסי חוץ וסודות רשמיים

סימן א': הוראות כלליות

הגדרות ופירוש

[1/ז] (תיקון התשל"ט)

91. בפרק זה -

"אויב" - מי שהוא צד לוחם או מקיים מצב מלחמה נגד ישראל או מכריז על עצמו כאחד מאלה, בין שהוכרזה מלחמה ובין שלא הוכרזה, בין שיש פעולות איבה צבאיות ובין שאינן וכן ארגון מחבלים;

"ארגון מחבלים" - ארגון שמטרותיו או פעולותיו מכוונות למיגור המדינה או לפגיעה בבטחונה של המדינה או בבטחון תושביה או ביהודים במדינות אחרות;

"ידיעה" - לרבות ידיעה שאינה נכונה, וכל תיאור, תכנית, סיסמה, סמל, נוסחה, חפץ או חלק מהם המכילים ידיעה או העשויים לשמש מקור לידיעה;

"מסירה" - לרבות מסירה על-ידי סימון ואיתות ולרבות גרם מסירה; מקום שמדובר על עשיית מעשה בכוונה מסוימת, פירושו עשייה או מחזל באותה כוונה ללא סמכות כדין.

קשר ונסיון

[2/ז]

92. קשר או נסיון לעבור עבירה לפי פרק זה, דינם כדין מעשה העבירה.

כורת וצורך

[3/ב]

93. ההגנה לפי סעיפים 21 או 22 לא תשמש עילה לפטור מאחריות פלילית בשל עבירה לפי סעיפים 97, 98, 99, 107, 112, או 113(ב); אך היא תשמש עילה להמתקת הדין.

הגנה נוספת

[4/ד]

94. אין רואים מעשה כעבירה לפי פרק זה, אם משתמעת מתוכו כוונה בתום לב, או אם נעשה בתום לב מתוך כוונה להביא, בדרכים שאינן פסולות לפי דין, לידי שינוי בסדרי המדינה או בפעולות רשות מרשויותיה, או בסדרי מדינת חוץ או בפעולות רשות מרשויותיה, או בסדרי מוסד או ארגון של מדינות או בפעולותיהם.

חיפוי על עבירה

[5/ד]

95. (א) מי שיודע כי אדם פלוני זומם לעבור עבירה או עבר עבירה לפי פרק זה שענשה מאסר חמש-עשרה שנה או עונש חמור מזה, ולא פעל באופן סביר כדי למנוע עשייתה, השלמתה או תוצאותיה, הכל לפי הענין, דינו - מאסר שבע שנים.

(ב) הוראות סעיף זה באות להוסיף על הוראות סעיף 262 ולא לגרוע מהן.

(ג) הוראות סעיף זה לא יחולו על בן-זוג, הורה, צאצא, אח או אחות של אדם שזמם או עבר עבירה כאמור.

עונש מוות

[6/ד]

96. על אף האמור בפרק זה, לא יטיל בית-משפט עונש מוות אלא אם העבירה נעברה בתקופה שבה מתנהלות פעולות איבה צבאיות של ישראל או נגדה.

סימן ב': בגידה

פגיעה בריבונות המדינה או בשלמותה

[7/ד]

97. (א) מי שעשה, בכוונה לפגוע בריבונותה של המדינה, מעשה שיש בו כדי לפגוע בריבונותה, דינו - מיתה או מאסר עולם.

(ב) מי שעשה, בכוונה ששטח כלשהו יצא מריבונותה של המדינה או ייכנס לריבונותה של מדינת חוץ, מעשה שיש בו כדי להביא לכך, דינו - מיתה או מאסר עולם.

גרם למלחמה

[8/ד]

98. מי שעשה, בכוונה להביא לידי פעולה צבאית נגד ישראל, מעשה שיש בו כדי להביא לכך, דינו - מאסר חמש-עשרה שנה; התכוון לסייע לאויב, דינו - מיתה או מאסר עולם.

סיוע לאויב במלחמה

[9/ד]

99. (א) מי שעשה, בכוונה לסייע לאויב במלחמתו נגד ישראל, מעשה שיש בו כדי לסייעו לכך, דינו - מיתה או מאסר עולם.

(ב) לענין סעיף זה, "סיוע" - לרבות מסירת ידיעה בכוונה שתגיע לידי האויב או ביודעין שהיא עשויה להגיע לידי האויב, ואין נפקא מינה שבעת מסירתה לא התנהלה מלחמה.

גילוי החלטה לבגוד

[10/ד]

100. מי שעשה מעשה המגלה אחת הכוונות האמורות בסעיפים 97, 98 או 99, דינו - מאסר עשר שנים.

שירות בכוחות האויב

[11/ד]

101. אזרח ישראלי וכל אדם אחר החייב בנאמנות למדינת ישראל, בין באשר הוא חייב בשירות בטחון לפי חוק שירות בטחון, התשי"ט-1959 [נוסח משולב], ובין באשר שירת בשירות המדינה, והוא שירת בכוחות המזוינים של האויב, דינו - מאסר חמש-עשרה שנה.

סיוע לשבוי מלחמה

[12/ד]

102. (א) מי שסייע בידי שבוי מלחמה להימלט או לנסות להימלט ממקום כליאתו או מישראל, דינו - מאסר עשר שנים; התכוון לפגוע בבטחון המדינה, דינו - מאסר חמש-עשרה שנה.

(ב) מי שהתרשל בתפקידו למנוע בריחת שבוי מלחמה, דינו - מאסר שלוש שנים.

תעמולה תבוסנית

[13/ד]

103. מי שהפיץ בשעת לחימה, ובכוונה לגרום בהלה בציבור, ידיעות שיש בהן כדי לערער את רוח חיילי ישראל ותושביה בעמידתם בפני האויב, דינו-מאסר חמש שנים; התכוון לפגוע בבטחון המדינה, דינו - מאסר עשר שנים.

סימן ג': פגיעה בכוחות מזוינים

כוחות מזוינים

[14/ד]

104. אלה הם הכוחות המזויינים לענין סימן זה:

(1) צבא-הגנה לישראל;

(2) משטרת ישראל;

(3) כוחות מזויינים אחרים הפועלים נגד האויב בשיתוף עם צבא-הגנה לישראל.

מרידה בכוחות מזויינים

[15/ד]

105. (א) שלושה או יותר מחברי כוח מזויין העושים אחת מאלה, הרי זו מרידה לענין סימן זה:

(1) בצוותא ותוך אי-ציות לפקודה, הם תופסים בנשק או משתמשים בנשק שברשותם או משתמשים באמצעי כפיה כלפי מפקד;

(2) מסרבים בצוותא למלא פקודה בשעת פעולה צבאית או למלא פקודה הנוגעת לפעולה כזאת.

(ב) בסעיף זה, "מפקד" - הגבוה ממנו בדרגה, לרבות מי שלפי פקודת הצבא או לפי הנהוג בצבא רשאי לתת לו פקודה.

מרידה

[16/ד]

106. המעורר מרידה או משתתף בה, דינו - מאסר חמש-עשרה שנים.

מרידה בכוונת פגיעה בבטחון המדינה

[17/ד]

107. מי שעשה אחד המעשים האמורים בסעיף 106 בכוונה לפגוע בבטחון המדינה, דינו - מאסר עולם.

פגיעה ברכוש

[18/ד] [תיקון התשנ"ד (מס' 3)]

108. (א) מי שגרם בזדון נזק לרכוש שהוא בשימוש כוח מזויין או סיכון בזדון את האספקה לכוחות המזוינים, דינו - מאסר שבע שנים.
- (ב) מי שגרם ברשלנות נזק לרכוש שהוא בשימוש כוח מזויין או סיכון ברשלנות את האספקה לכוחות המזוינים, דינו - מאסר שלש שנים.
- (ג) מי שעבר עבירה לפי סעיף קטן (א) והיה במעשה העבירה כדי לפגוע בבטחון המדינה, דינו - מאסר עשר שנים.
- (ד) מי שעבר עבירה לפי סעיף קטן (א) בתקופה שבה מתנהלות פעולות איבה צבאיות של ישראל או נגדה, דינו - מאסר חמש-עשרה שנה.

הסתה להשתמשות

[19/ד]

109. (א) מי שהסית או שידל אדם החייב בשירות בכוח מזויין שלא ישרת בו או שלא יתייצב לפעולה צבאית, דינו - מאסר חמש שנים.
- (ב) מי שהסית או שידל אדם המשרת בכוח מזויין לערוק משירותו או מפעולה צבאית, או סייע לו בעריקה, דינו - מאסר שבע שנים.
- (ג) מי שנתן לאדם החייב בשירות כאמור בסעיף קטן (א) מקלט או סייע להחביאו, כשהיה לו יסוד להניח שהוא עריק, דינו - מאסר שלוש שנים.
- (ד) מי שעבר עבירה לפי סעיף זה בתקופה שבה מתנהלות פעולות איבה צבאיות של ישראל או נגדה, דינו - מאסר חמש-עשרה שנים.
- (ה) בסעיף זה, "עריקה" - העדר מן השירות בכוח מזויין מתוך כוונה שלא לחזור.

הסתה לאי-ציות

[20/ד]

110. מי שהסית או שידל אדם המשרת בכוח מזויין לאי-ציות לפקודה חוקית, דינו - מאסר שנה; התכוון בכך לפגוע בבטחון המדינה, דינו - מאסר חמש שנים; נעברה העבירה בתקופה שבה מתנהלות פעולות איבה צבאיות של ישראל או נגדה, דינו - מאסר שבע שנים.

סימן ד': ריגול

מסירת ידיעה לאויב

[21/ד]

111. מי שביודעין מסר ידיעה לאויב או בשבילו, דינו - מאסר עשר שנים; היתה הידיעה עלולה להיות לתועלת האויב, דינו - מאסר חמש-עשרה שנה; התכוון בכך לפגוע בבטחון המדינה, דינו - מאסר עולם; גרם ברשלנות שתימסר לאויב או בשבילו ידיעה העלולה להיות לתועלתו, דינו - מאסר שלוש שנים.

ריגול

[22/ד]

112. (א) מי שמסר ידיעה והתכוון לפגוע בבטחון המדינה, דינו - מאסר חמש-עשרה שנים.
(ב) מי שהשיג, אסף, הכין, רשם או החזיק ידיעה והתכוון לפגוע בבטחון המדינה, דינו - מאסר עשר שנים.

ריגול חמור

[23/ד] [תיקון התשס"ב (מס' 2)]

113. (א) (בוטל).
(ב) מי שמסר ידיעה סודית כשאינו מוסמך לכך והתכוון לפגוע בבטחון המדינה, דינו - מאסר עולם.
(ג) מי שהשיג, אסף, הכין, רשם או החזיק ידיעה סודית כשאינו מוסמך לכך, דינו - מאסר שבע שנים; התכוון בכך לפגוע בבטחון המדינה, דינו - מאסר חמש-עשרה שנים.
(ד) (1) בסעיף זה, "ידיעה סודית" - ידיעה אשר בטחון המדינה מחייב לשמרה בסוד, או ידיעה הנוגעת לסוג ענינים שהממשלה, באישור ועדת החוץ והבטחון של הכנסת, הכריזה, בצו שפורסם ברשומות, כי הם ענינים סודיים;

(2) ידיעה אשר תוכנה, צורתה, סדרי החזקתה, מקורה או נסיבות קבלתה, מעידים על החובה לשמרה בסוד, חזקה היא, כי ביטחון המדינה מחייב לשמרה בסוד, אלא אם כן הוכח אחרת;

(3) הוראות פסקאות (1) ו-(2) יחולו גם לענין סעיף 113א.

(ה) תהא זו הגנה טובה לאדם הנאשם בעבירה על פי סעיף קטן (ג) שלא עשה דבר שלא כדין להשיג ידיעה באשר היא ידיעה סודית, ושהשיגה, אספה, הכינה, רשמה או החזיקה בתום לב ולמטרה סבירה.

ידיעה סודית [תיקון התשס"ב (מס' 2)]

113א. מי שמסר ידיעה סודית כשאינו מוסמך לכך, דינו - מאסר חמש עשרה שנים.

מגע עם סוכן חוץ

[24/ד] (תיקון התשל"ט)

114. (א) מי שקיים ביודעין מגע עם סוכן חוץ ואין לו הסבר סביר לכך, דינו - מאסר חמש-עשרה שנים.

(ב) ניסה אדם ליצור מגע עם סוכן חוץ, או שביקר במקום מגוריו או במקום עבודתו של סוכן חוץ או נמצא בחברתו, או שנמצא ברשותו שמו או מענו של סוכן חוץ ואין לו הסבר סביר לכך, דינו כדין המקיים מגע עם סוכן חוץ.

(ג) בסעיף זה, "סוכן חוץ" - לרבות מי שיש יסוד סביר לחשוד בו כי עסק, או נשלח לעסק, מטעם מדינת חוץ או ארגון מחבלים או למענם, באיסוף ידיעות סודיות או במעשים אחרים העשויים לפגוע בבטחון מדינת ישראל וכן מי שיש יסוד סביר לחשוד בו שהוא חבר בארגון מחבלים או קשור בו או פועל בשליחותו.

(ד) לא יורשע אדם לפי סעיף זה אם הוכח לבית-המשפט שלא עשה ולא התכוון לעשות דבר שיש בו כדי להביא לידי פגיעה בבטחון המדינה.

כניסה למקום צבאי

[25/ד]

115. (א) מי שנכנס למקום מוגבל, ניסה לחדור לתוכו, שהה בו, ניסה להתחקות על מבנהו או על הנעשה בו, או ללא הסבר סביר שוטט בקרבתו - כשאינו מוסמך לכך - וכן מי שניסה להפריע או להטעות זקיף או שומר המפקד על מקום מוגבל, דינו - מאסר שלוש שנים; התכוון בכך לפגוע בבטחון המדינה, דינו - מאסר חמש-עשרה שנים.

(ב) בסעיף זה, "מקום מוגבל" - מקום המוחזק בידי צבא-הגנה לישראל או המשמש למטרה בטחונית, ועל הכניסה אליו הופקדה שמירה או שהיא מוגבלת לפי הודעה שהוצגה באופן בולט מחוצה לו.

מעשה הכנה

[26/ד]

116. העושה אחת מאלה בכוונה להכין מעשה עבירה לפי סימן זה שענשה מאסר שבע שנים או עונש חמור מזה, או לסייע לאדם אחר להכין מעשה עבירה כאמור, דינו - מאסר חמש שנים:

- (1) מזייף מסמך או מחזיק מסמך מזוייף;
- (2) מחזיק מסמך רשמי או משתמש בו כשאינו מוסמך לכך;
- (3) משתמש בטענות שוא או מוסר ביודעין הודעה כוזבת;
- (4) משתמש ללא סמכות כדין במדים של צבא-הגנה לישראל או של משטרת ישראל או במדים רשמיים אחרים;
- (5) מחזיק ללא סמכות כדין חותם או חותמת או נייר רשמיים או סיסמה סודית.

סימן ה': סודות רשמיים

גילוי בהפרת חובה

[27/ד] [תיקון: התשס"ב (מס' 2)]

117. (א) עובד הציבור שמסר, ללא סמכות כדין, ידיעה שהגיעה אליו בתוקף תפקידו, לאדם שלא היה מוסמך לקבלה, וכן מי שהגיעה אליו ידיעה בתוקף תפקידו כעובד הציבור, ולאחר שחזל מהיות עובד הציבור מסרה, ללא סמכות כדין, לאדם שלא היה מוסמך לקבלה, דינו - מאסר שלוש שנים.

(ב) עובד הציבור שהתיר שלל בשמירת ידיעה שהגיעה אליו בתוקף תפקידו, או שעשה מעשה שיש בו כדי לסכן בטיחותה של ידיעה כאמור, דינו - מאסר שנה אחת.

(ג) הגיעה לאדם ידיעה בתוקף תפקידו כעובד הציבור, והוא החזיקה, ללא סמכות כדין, בניגוד להוראות שניתנו לו בדבר החזקתה, או לאחר שחדל מהיות עובד הציבור, דינו - מאסר שנה אחת.

(ד) (1) לנאשם לפי סעיף קטן (א) תהא זו הגנה טובה שהידיעה כבר פורסמה לרבים על פי סמכות כדין או הועמדה לעיון הרבים על פי סמכות כדין;

(2) לנאשם לפי סעיף קטן (א) בשל מסירת ידיעה לאחר שחדל מהיות עובד הציבור תהא גם זו הגנה טובה, שמסירת הידיעה היתה כעבור חמש שנים מהיום שחדל מהיות עובד הציבור

ושבמסירת הידיעה לא היה משום פגיעה בדבר שיש לציבור זיקה בו או פגיעה בזכותו של יחיד;

(3) הוראות פסקה (2) לא יחולו על ידיעה הנוגעת לביטחון המדינה או ליחסי חוץ שלה אלא אם כן אישר הגורם המוסמך, קודם למסירתה, כי מסירת הידיעה לא תפגע בביטחון המדינה או ביחסי חוץ שלה; לענין זה, "הגורם המוסמך" - הצנזור הצבאי הראשי או בעל תפקיד אחר, הכל כפי שתקבע הממשלה בצו, באישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, דרך כלל או לפי סוגי ענינים;

(4) אישר הצנזור הצבאי הראשי פרסום ידיעה כגורם המוסמך לפי הוראות פסקה (3), יראו את האישור גם כאישור מטעמו לפרסום הידיעה לפי חלק ח' לתקנות ההגנה (שעת חירום), 1945, אלא אם כן קבע הצנזור הצבאי הראשי אחרת.

הסתרת מידע בידי עובד ציבור [תיקון התשס"ב (מס' 2)]

117א. עובד הציבור שנתן לידיעה שאינה סודית, צורה של ידיעה סודית, במטרה למנוע את פרסומה, דינו - מאסר שנה; לענין זה, "ידיעה סודית" - כהגדרתה בסעיף 113.

גילוי בהפרת חוזה

[28/ד]

118. (א) היה אדם בעל חוזה עם המדינה או עם גוף מבוקר כמשמעותו בחוק מבקר המדינה, התשי"ח-1958 [נוסח משולב], ובחוזה יש התחייבות לשמור בסוד ידיעות שיגיעו אליו עקב ביצוע החוזה, והוא מסר, ללא סמכות כדין, ידיעה כאמור לאדם שלא היה מוסמך לקבלה, דינו - מאסר שנה אחת.

(ב) בסעיף זה, "בעל חוזה" - לרבות מי שהועסק, כעובד או כקבלן, לשם ביצוע החוזה; ואולם תהא זו הגנה טובה לנאשם לפי סעיף זה שלא ידע על ההתחייבות לשמור ידיעות כאמור בסוד ושהוא מסר את הידיעה בתום לב.

גילוי בהפרת אמון

[29/ד]

119. מי שנמסר לו מסמך רשמי בתנאי מפורש שעליו לשמרו בסוד, והוא מסרו לאדם שאינו מוסמך לקבלו, דינו - מאסר שנה אחת; התרשל בשמירתו או עשה מעשה שיש בו כדי לסכן בטיחותו של המסמך, דינו - מאסר ששה חדשים.

מעשי התחזות

[30/ד]

120. מי שעשה, מכר או מסר חותם או חותמת או נייר המתחזים כרשמיים, וכן מי שעשה, מכר או מסר מדים של צבא-הגנה לישראל או של

משטרת ישראל או מדים רשמיים אחרים, ללא סמכות כדין, דינו - מאסר שנה אחת; התכוון להכין מעשה עבירה לפי פרק זה שענשה מאסר שבע שנים או עונש חמור מזה, דינו - מאסר חמש שנים.

סימן ו': פגיעה ביחסי חוץ

פגיעה ביחסי חוץ

[31/ד]

121. (א) הקושר קשר לעשות מעשה נגד מדינה ידידותית או נציגיה או נגד ארגון או מוסד של מדינות או נציגיהם, ובמעשה היה כדי לפגוע בענין שיש לישראל בקיום יחסים בינה לבין מדינה, ארגון או מוסד כאמור, דינו - מאסר שבע שנים.

(ב) על אף האמור בכל דין, העושה מעשה עבירה בכוונה להזיק ליחסים בין ישראל לבין מדינה, ארגון או מוסד כאמור בסעיף קטן (א) או לענין שיש בהם לישראל, דינו - מאסר עשר שנים; ואם ענשו על עבירה כאמור, אף בלי שהוכחה הכוונה האמורה בסעיף קטן זה, הוא מאסר שבע שנים או יותר, דינו - מאסר עולם.

(ג) בסעיף זה, "מדינה ידידותית" - מדינה המקיימת קשרים דיפלומטיים או מסחריים עם ישראל או המרשה לאזרחי ישראל לבקר בארצה.

גיוס לכוחות חוץ

[32/ד]

122. (א) אזרח ישראלי שהתנדב לשרת בכוחות המזוינים של מדינת חוץ, דינו - מאסר שלוש שנים; ואזרח ישראל ששירת בכוח מזויין של מדינת חוץ, רואים אותו כאילו התנדב לשרת, כל עוד לא הוכיח ההפך.

(ב) מי שגייס בישראל תושב ישראל לכוח מזויין של מדינת חוץ, והמגייס אינו נציגה הרשמי של אותה מדינה והמגוייס אינו אזרח, דינו - מאסר חמש שנים.

(ג) לא ישא אדם באחריות פלילית לפי סעיף זה על מעשה שעשה בהיתר על פי דין או על פי הסכם בין ישראל לבין מדינה אחרת או מוסד או ארגון בינלאומי, או בהיתר שניתן מטעם הממשלה, אם לאותו אדם ואם לאותו מעשה ואם בדרך כלל.

סימן ז': סדרי דין

אישום

[33/ד]

123. לא יוגש כתב אישום לפי פרק זה אלא בידי היועץ המשפטי לממשלה או בהסכמתו בכתב.

מעצר לפי בקשת היועץ המשפטי

[34/ד] [תיקון התשנ"ו (מס' 4)]

124. (א) שופט בית-המשפט העליון רשאי, על פי בקשת היועץ המשפטי לממשלה, לצוות על מעצר אדם החשוד בעבירה לפי סימנים ב' או ד' לתקופה שיקבע או שיאריך ושלא תעלה בכל פעם על שלושים יום ובכללה על ארבעה חדשים.

(ב) (בוטל).

(ג) לגבי מעצר לפי סעיף זה נתונות הסמכויות האמורות בסימן ב' לפרק ג' של חוק סדר הדין הפלילי, [נוסח משולב], התשמ"ב-1982, לנשיא בית-המשפט העליון או לשופט בית-המשפט העליון שקבע לכך.

מעצר רגיל

[35/ד] [תיקונים: התשמ"ג, התשנ"ו (מס' 4)]

125. (א) על אף הוראות חוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996, קצין משטרה בכיר רשאי לצוות על מעצרו של אדם החשוד בעבירה לפי סימנים ב' או ד' לתקופה של חמישה-עשר ימים, בטרם יובא לפני שופט; לפני מתן צו המעצר או תוך ארבעים ושמונה שעות לאחר נתינתו ישמע הקצין את החשוד.

(ב) מי שנעצר כאמור בסעיף קטן (א) ניתן להחזיקו גם במקום מעצר שקבע שר הבטחון והודעה עליו נמסרה לשר המשפטים; ההחזקה

תהיה בתנאים שנקבעו בתקנות לפי סעיף 3 לחוק סמכויות שעת-חירום (מעצרים), התשל"ט-1979.

חיפוש משטרתי בשעת הדחק

[36/ד]

126. היה המפקח הכללי של המשטרה, או קצין משטרה בכיר שהוא הסמיך לכך, משוכנע כי יש יסוד מספיק להניח שנעברה עבירה לפי סעיפים 111 או 112 או שעומדים לעבור עבירה לפי אחד הסעיפים האלה, והוא סבור כי הענין אינו סובל דיחוי וכי בטחון המדינה דורש פעולה מיד, רשאי הוא לתת לשוטר הוראה בכתב חתומה בידו, לערוך חיפוש בקשר לאותה עבירה, ודין אותה הוראה יהיה, לכל דבר, כדין צו חיפוש שנתן שופט בית-משפט שלום על פי הפקודה, ובלבד שהוראה כאמור תאושר בידי שופט תוך שלושה ימים אחרי נתינתה.

חיפוש צבאי בשעת הדחק

[37/ד]

127. היה מפקד יחידה צבאית בדרגת רב סרן ומעלה משוכנע כי יש יסוד מספיק להניח שנעברה עבירה לפי סעיפים 111, 112 או 115, והוא סבור כי הענין אינו סובל דיחוי וכי בטחון המדינה דורש פעולה מיד, ואין אפשרות לפעול לפי סעיף 126, רשאי הוא לתת לחייל הוראה בכתב חתומה בידו לערוך חיפוש על גופו ובכליו של אדם בקשר לאותה עבירה, ודין אותה הוראה יהיה, לכל דבר, כדין צו חיפוש שנתן שופט בית-משפט שלום לפי הפקודה,

ובלבד שלא ייערך חיפוש לפי סעיף זה בבית מגורים; הוראה כאמור תאושר בידי שופט בית-משפט שלום או בידי נשיא בית-דין צבאי מחוזי תוך שלושה ימים אחרי נתינתה.

סודיות הדיון

[38/ד]

128. היה בית-המשפט השומע משפט בעבירה לפי סימנים ב' או ד' סבור כי בטחון המדינה מחייב שמירת סודיות במידה שאין להשיגה באמצעים על פי כל דין אחר, רשאי הוא לצוות -

(1) כי הנאשם או סניגורו לא יהיו נוכחים בהליך מסויים או לא יעיינו בראיה מסויימת;

(2) כי בית-המשפט ישב, בהליך מסויים, במקום שמחוץ לבנין בית-המשפט;

(3) כי דבר שנאמר או ראיה שהוגשה בהליך מסויים, יישמרו בסוד, באופן ובמידה שבית-המשפט יקבע;

ובלבד שבית-המשפט לא ישתמש בסמכותו לפי פסקה (1), אם לא הובטח להנחת דעתו שתהא לנאשם הגנה מלאה, לרבות סניגור שמינה בית-המשפט או שבחר הנאשם במקום הסניגור שייעדר או שלא יעיין בראיה כאמור.

מכשירי עבירה

[39/ד]

129. (א) הורשע אדם בעבירה לפי פרק זה, רשאי בית-המשפט לצוות כי כל נכס שבו השתמש או הסתייע העבריין כדי לעבור את העבירה יחולט לאוצר המדינה, אף אם לא הוכחה בעלותו של העבריין בנכס.

(ב) הטוען לזכות בנכס שחולט לפי סעיף קטן (א) והוא לא היה שותף לעבירה רשאי, תוך שנה מיום מתן צו החילוט או תוך מועד נוסף שנקבע בו לכך, לבקש מבית-המשפט אשר ציווה על החילוט, שיבטל את החילוט ויצווה על מסירת הנכס לבעלו; לא נמצא הנכס עוד בעין, רשאי בית-המשפט, אם הוא שוכנע שהיתה פשיעה או רשלנות בשמירתו, לחייב את אוצר המדינה בנזקים, בסכום שיקבע; נמכר הנכס, יבואו דמי מכרו במקומו.

(ג) סדרי הדין בהליכים לפי סעיף קטן (ב) ייקבעו בתקנות.

סימן ח': שונות

שמירת דינים

[40/ד]

130. הוראות פרק זה באות להוסיף על האמור בכל דין אחר ולא לגרוע ממנו.

עבירות חוץ

[41/ד]

131. מי שעבר עבירה לפי פרק זה בחוץ-לארץ, יתן עליה את הדין בישראל; ואולם לא ישא אדם באחריות פלילית בשל עבירה לפי סעיפים 97, 98, 100, 103 או 121 שעבר בחוץ-לארץ, אם בשעת העבירה לא היה אזרח ישראלי, תושב ישראל או חייב בנאמנות למדינת ישראל בין משום ששירת בשירות המדינה ובין מסיבה אחרת.

ביצוע

[43/ד]

132. שר המשפטים ממונה על ביצוע פרק זה.

פרק ח': פגיעות בסדרי המשטר והחברה

סימן א': המרדה

מעשי המרדה

[א/59(1)א]

133. העושה מעשה לשם המרדה, או מנסה, מכין עצמו או קושר קשר עם חברו לעשות מעשה כאמור, דינו - מאסר חמש שנים.

פרסומי המרדה

[א/59(1)ב, ג, 2] (תיקון התשמ"ח)

134. (א) המפרסם, מדפיס או משעתק פרסום ויש בו כדי להמריד, דינו - מאסר חמש שנים והפרסום יחולט.

(ב) המייבא פרסום שיש בו כדי להמריד, דינו - מאסר חמש שנים והפרסום יחולט, זולת אם לא היה לו יסוד להניח בפרסום כדי להמריד.

(ג) המחזיק, ללא הצדק כדין, פרסום שיש בו כדי להמריד, דינו - מאסר שנה אחת והפרסום יחולט.

סייגים לאישום ולהרשעה

[א/59(3)-5] [תיקון התשס"ג (מס' 2)]

135. (א) לא תוגש תביעה פלילית על עבירה לפי סעיפים 133 או 134 אלא בתוך שנה מיום שנעברה, ולא ייתבע אדם לדין על עבירה כאמור אלא בהסכמת היועץ המשפטי לממשלה בכתב.

(ב) לא יורשע אדם בעבירה לפי סעיפים 133 או 134 על פי עד אחד באין סיוע לעדותו.

המרדה - מהי

[א/60(1)]

136. לענין סימן זה, "להמריד" הוא אחת מאלה:

(1) להביא לידי שנאה, בוז או אי-נאמנות למדינה או לרשויות השלטון או המשפט; שלה שהוקמו כדין;

(2) להסית או לגרות את יושבי הארץ שינסו להשיג, בדרכים לא כשרות, שינויו של דבר שיסודו בדין;

- (3) לעורר אי-רצון או מורת רוח בקרב יושבי הארץ;
- (4) לעורר מדנים ואיבה בין חלקים שונים של האוכלוסין.

טענת אמת אינה הגנה

[4]60/א (תיקון התשמ"ח)

137. באישום לפי סעיפים 133 או 134 לא תהא הגנה שהפרסום שיש בו לפי הטענה כדי להמריד הוא אמת.

ביקורת ותעמולה חוקיות

[8]60/א

138. אין רואים מעשה, נאום או פרסום כהמרדה, אם מגמתם אינה אלא אחת מאלה:

- (1) להוכיח שהממשלה הוטעתה או טעתה במעשה שעשתה;
- (2) להוקיע טעויות או פגמים בדיני המדינה או בסדריה, או במוסד ממוסדותיה שהוקמו כדין, או בסדרי השלטון והמשפט, והכל כדי להביא לידי תיקון הטעויות או הפגמים;
- (3) לשכנע את אזרחי המדינה או יושביה שינסו להביא בדרכים כשרות לשינוי דבר שיסודו בדיון;
- (4) להוקיע, מתוך מגמה לסלק, דברים המעוררים או העלולים לעורר מדנים או רגשי עוינות בין חלקים שונים של האוכלוסין.

הגנה בפרסומיו של שלוח

[61]א (תיקון התשמ"ח)

139. באישום על פרסום שפרסם שלוח שיש בו לפי הטענה כדי להמריד, תהא זו הגנה טובה לשולח שהפרסום נעשה בלא רשותו, הסכמתו או ידיעתו ולא מהעדר תשומת לב ראויה או זהירות שלו, וכי עשה כל שביכלתו לעזור בגילוי זהותם של האחראים לעשייתו ולפרסומו.

שבועה לעבור עבירה חמורה

[63/א]

140. העושה אחת מאלה, דינו - מאסר שבע שנים:

- (1) משביע את חברו בשבועה או בהתחייבות שכמוה כשבועה (לשתיהן ייקרא בסימן זה - שבועה), או נוכח בהשבעה כאמור ומביע הסכמתו לה, והיא באה לחייב את הנשבע לעבור עבירה שענשה מוות או מאסר עולם או מאסר עשרים שנים, או לחייבו להשתתף במעשה התקוממות או מרד;
- (2) נשבע את השבועה האמורה בפסקה (1) בלא שכפו אותו לעשות כן.

שבועה לעבור עבירה אחרת

[64/א]

141. העושה אחת מאלה, דינו - מאסר חמש שנים:

- (1) משביע את חברו שבועה, או נוכח בהשבעה ומביע הסכמתו לה, והיא באה לחייב את הנשבע לאחת מאלה:
  - (א) לעבור עבירה שאין ענשה מוות, מאסר עולם או מאסר עשרים שנים;
  - (ב) להפריע את שלום הציבור;
  - (ג) להימנות עם התאגדות שהוקמה לעשיית מעשה כאמור בפסקאות משנה (א) או (ב);
  - (ד) לציית להוראותיו של ועד או של חבר אנשים שהוקמו שלא כדין, או של מנהיג או מפקד או אדם אחר שאין לו סמכות כדין ליתן את ההוראות;
  - (ה) לא להלשין על חברו להתאגדות או על אדם פלוני או לא להעיד נגדם;
  - (ו) לא לגלות קיומה של התאגדות אסורה, או מעשה אסור שנעשה או עומד להיעשות, או שבועה אסורה שהציע, שנשבע או שהשביע, הוא או אדם אחר, או לא לגלות את המשמעות של שבועה כאמור;
- (2) נשבע את השבועה האמורה בפסקה (1) בלא שכפו אותו לעשות כן.

טענת כפיה

[65/א]

142. מי שנשבע שבועה כאמור בסימן זה לא יוכל לטעון להגנתו שכפו אותו לעשות כן, אלא אם תוך ארבעה-עשר יום לאחר השבועה, ואם היה מנוע מחמת אונס או מחלה - תוך ארבעה-עשר יום לאחר שחזלה המניעה, מסר בתצהיר לפני שוטר את כל אשר ידוע לו בענין זה, לרבות שם האדם שהשביעו או שבנוכחותו נשבע ואת מקומה וזמנה של השבועה; חייל בשירות פעיל או שוטר רשאי להצהיר כאמור לפני מפקדו.

אימונים צבאיים אסורים

[66/א]

143. (א) העושה אחת מאלה, דינו - מאסר שבע שנים:

(1) מאמן או מדריך להשתמש בנשק או לבצע תרגילים, תנועות או פעולות צבאיים, ללא רשות הממשלה;

(2) נוכח באסיפה או בהתקהלות שאינן ברשות הממשלה, כדי לאמן או להדריך אנשים להשתמש בנשק או לבצע תרגילים, תנועות או פעולות צבאיים.

(ב) המתאמן או מיתרגל להשתמש בנשק או לבצע תרגילים, תנועות או פעולות צבאיים, בתוך אסיפה או התקהלות שנתכנסה ללא רשות הממשלה, או שהוא נוכח בהן כדי להתאמן או להיתרגל, דינו - מאסר שלוש שנים.

עבירות בנשק

[66/א(א)-(ה), (ז)] [תיקונים: התש"ם (מס' 6), התשנ"א (מס' 3)]

144. (א) הרוכש או המחזיק נשק בלא רשות על פי דין להחזקתו דינו - מאסר שבע שנים. אולם אם היה הנשק חלק, אבזר או תחמושת כאמור בסעיף קטן (ג)(1) או (2), דינו - מאסר שלוש שנים.

(ב) הנושא או מוביל נשק בלא רשות על פי דין לנשיאתו או להובלתו, דינו - מאסר עשר שנים. אולם אם היה הנשק חלק, אבזר או תחמושת כאמור בסעיף קטן (ג)(1) או (2), דינו - מאסר שלוש שנים.

(1) סעיפים קטנים (א) ו-(ב) לא יחולו על מי שעבר את העבירות בשל כך בלבד שלא שילם את האגרה לחידוש רשיונו או שלא חודשה תעודת הרשאתו אף שלא היתה מניעה לחידושה, הכל בהתאם לחוק כלי היריה, התש"ט-1949, או התקנות על פיו.

(2) המייצר, מייבא או מייצא נשק או הסוחר בו או עושה בו כל עסקה אחרת שיש עמה מסירת החזקה בנשק לזולתו בין בתמורה ובין שלא בתמורה, בלא רשות על פי דין לעשות פעולה כאמור, דינו - מאסר חמש עשרה שנים.

(ב3) הרשאי על פי דין למכור או למסור נשק והוא מוכרו או מוסרו לאדם שאינו רשאי על פי דין להחזיק בו, דינו - מאסר חמש עשרה שנים; סבר המוכר או המוסר, כתוצאה מבדיקה רשלנית, שהוא מוכר או מוסר נשק למי שרשאי על פי דין להחזיק בו - דינו מאסר שלוש שנים.

(ג) בסעיף זה "נשק" -

(1) כלי שסוגל לירות כדור, קלע, פגז, פצצה או כיוצא באלה, שבכוחם להמית אדם, וכולל חלק, אבזר ותחמושת של כלי כזה;

(2) כלי שסוגל לפלוט חומר הנועד להזיק לאדם, לרבות חלק, אבזר ותחמושת לכלי כאמור ולרבות מכל המכיל או שסוגל להכיל חומר ולמעט מכל גז מדמיע כהגדרתו בחוק כלי היריה, התש"ט-1949;

(3) תחמושת, פצצה, רימון או כל חפץ נפיץ אחר שבכוחם להמית אדם או להזיק לו, לרבות חלק של אחד מאלה.

(ג1) לענין סעיף זה -

(1) אחת היא אם בעת שנעברה העבירה היה הנשק תקין לשימוש או לא;

(2) הטוען לרשות על פי דין - עליו הראיה.

(ד) מקום שנמצא בו נשק, רואים את מחזיק המקום כמחזיק הנשק כל עוד לא הוכח היפוכו של דבר.

(ה) תעודה החתומה בידי קצין משטרה בדרגת מפקח ומעלה והיא מאשרת שחפץ פלוני הוא נשק, תשמש ראיה לדבר, כל עוד לא הוכח היפוכו; אולם הנאשם זכאי להזמין את חותם התעודה לחקירה, ואם עשה כן, לא תשמש התעודה ראיה אלא אם חותם התעודה נענה להזמנה; בית-המשפט חייב להודיע לנאשם על זכותו להזמין את חותם התעודה לחקירה.

(ו) סעיף זה אינו בא לגרוע מהוראת כל דין. [תיקונים: התשמ"ו (מס' 2), התשנ"ד (מס' 2)]

סימן א'1: גזענות

הגדרות [תיקונים: התשמ"ו (מס' 2), התשנ"ח (מס' 2)]

144.א. בסימן זה -

"גזענות" - רדיפה, השפלה, ביזוי, גילוי איבה, עוינות או אלימות, או גרימת מדנים כלפי ציבור או חלקים של האוכלוסייה, והכל בשל צבע או השתייכות לגזע או למוצא לאומי-אתני;

איסור פרסום הסתה לגזענות [תיקון התשמ"ו (מס' 2)]

144. (א) המפרסם דבר מתוך מטרה להסית לגזענות, דינו - מאסר חמש שנים.

(ב) לענין סעיף זה, אין נפקא מינה אם הפרסום הביא לגזענות או לא ואם היה בו אמת או לא.

פרסום מותר [תיקון התשמ"ו (מס' 2)]

144.ג. (א) פרסום דין וחשבון נכון והוגן על מעשה כאמור בסעיף 144ב, לא יראוהו כעבירה על אותו סעיף, ובלבד שלא נעשה מתוך מטרה להביא לגזענות.

(ב) פרסום ציטוט מתוך כתבי דת וספרי תפילה, או שמירה על פולחן של דת, לא יראו אותם כעבירה לפי סעיף 144ב, ובלבד שלא נעשה מתוך מטרה להסית לגזענות.

החזקת פרסום גזעני [תיקון התשמ"ו (מס' 2)]

144.ד. המחזיק לשם הפצה פרסום האסור לפי סעיף 144ב כדי להביא לגזענות, דינו - מאסר שנה, והפרסום יחולט. (תיקון התשס"ה)

144.1. (בוטל).

הסתה לאלימות או לטרור [תיקון התשס"ב (מס' 3)]

144.2. (א) המפרסם קריאה לעשיית מעשה אלימות או טרור, או דברי שבח, אהדה או עידוד למעשה אלימות או טרור, תמיכה בו או הזדהות עמו (בסעיף זה - פרסום מסית), ועל פי תוכנו של הפרסום המסית והנסיבות שבהן פורסם, יש אפשרות ממשית שיביא לעשיית מעשה אלימות או טרור, דינו - מאסר חמש שנים.

(ב) בסעיף זה, "מעשה אלימות או טרור" - עבירה הפוגעת בגופו של אדם או המעמידה אדם בסכנת מוות או בסכנת חבלה חמורה.

(ג) פרסום דין וחשבון נכון והוגן על פרסום האסור על פי הוראות סעיפים קטנים (א) ו- (ב), אינו עבירה לפי סעיף זה.

החזקת פרסום המסית לאלימות או לטרור [תיקון התשס"ב (מס' 3)]

3144. המחזיק, לשם הפצה, פרסום האסור לפי סעיף 2144, דינו - מאסר שנה, והפרסום יחולט.

הגשת אישום [תיקונים: התשמ"ו (מס' 2), התשנ"ד (מס' 2)]

144. לא יוגש כתב אישום לפי סימן זה אלא בהסכמה בכתב של היועץ המשפטי לממשלה. (תיקון התשס"ה)

סימן א' 2: עבירות שנאה

עבירות ממניע גזענות או עוינות כלפי ציבור - נסיבה מחמירה (תיקון התשס"ה)

144. (א) העובר עבירה מתוך מניע של גזענות כהגדרתה בסימן א' 1 או של עוינות כלפי ציבור מחמת דת, קבוצה דתית, מוצא עדתי, נטיה מינית או היותם עובדים זרים, דינו - כפל העונש הקבוע לאותה עבירה או מאסר עשר שנים, הכל לפי העונש הקל יותר.

(ב) בסעיף זה, "עבירה" - עבירה נגד הגוף, החירות או הרכוש; עבירה של איומים או סחיטה; עבירות של בריונות ותקלות לציבור ושל מטרדים הכלולים בסימנים ט' ו"א בפרק זה, ועבירה בשירות הציבור וכלפיו הכלולה בפרק ט' סימן ד', הכל למעט עבירה שהעונש שנקבע לה הוא מאסר עשר שנים ומעלה.

סימן ב': התאגדויות והתקהלויות

התאגדות אסורה

[69/א] [תיקון התשס"ה (מס' 2)]

145. התאגדות אסורה, לענין סימן זה, היא -

(1) חבר בני אדם, מואגד או לא מואגד, שבחוקתו או בתעמולתו או בדרך אחרת הוא מטיף, מסית או מעודד לאחת מפעולות אסורות אלה:

(א) למוטט את סדרי השלטון בישראל במהפכה או במעשי חבלה;

(ב) להפיל בכוח או באלימות את הממשלה החוקית של ישראל או של מדינה אחרת, או כל ממשל מאורגן;

(ג) להרוס נכס של המדינה או נכס המשמש למסחר בפנים המדינה או עם ארצות אחרות, או לפגוע בנכסים כאמור;

(2) חבר בני אדם, מואגד או לא מואגד, שבחוקתו או בתעמולתו או בדרך אחרת הוא מטיף או מעודד לעשות מעשה שמטרתו המפורשת או המשתמעת היא המרדה כמשמעותה בסימן א';

(א2) חבר בני אדם, מואגד או לא מואגד, שבאופן מאורגן, בחוקתו או בתעמולתו או בדרך אחרת הוא מטיף, מסית או מעורר לגזענות כהגדרתה בסימן א'1, לרבות הטפה, הסתה או עידוד כאמור, לעקרונותיהם של הנאצים או של התנועה הנאצית.

(3) חבר בני אדם שלא הודיע את תקנותיו כפי שהוא מחוייב על פי הדין או שהוא מוסיף להתכנס לאחר שפורק לפי הדין;

(4) חבר בני אדם, מואגד או לא מואגד, המסונף, או נחזה כמסונף, לארגון המטיף או מעודד לאחת התורות או המעשים האמורים בסעיף זה;

(5) סניף, מרכז, ועד, קבוצה או סיעה של התאגדות אסורה וכל מוסד או בית-ספר שבהנהלתה או שבפיקוחה.

מטיף להתאגדות אסורה

[71/א]

146. המטיף או מעודד, בדיבור, בכתב או בדרך אחרת, לעשיית אחת הפעולות האסורות לפי סעיף 145, דינו - מאסר שלוש שנים.

חבר להתאגדות אסורה

[70/א]

147. מי שמלאו לו שש-עשרה שנים והוא חבר להתאגדות אסורה, ומי שתופש או פועל במשרה או בעמדה בה, או פועל כנציג שלה, או משמש מורה במוסד או בבית-ספר המתנהלים או נחזים כמתנהלים בהנהלתה או בפיקוחה של התאגדות אסורה, דינו - מאסר שנה אחת.

טרומות להתאגדות אסורה

[72/א]

148. המשלם דמי חבר או תורם להתאגדות אסורה, או לחשבונה, והמשדל לאחת מאלה, דינם - מאסר ששה חדשים.

פרסומי התאגדות אסורה (תיקון התשמ"ח)

149. העושה, המדפיס, המפרסם או המעביר בדואר פרסום של התאגדות אסורה, או בשבילה או לטובתה, דינו - מאסר ששה חדשים.

הגשת אישום

[76/א]

150. כתב אישום על עבירות לפי סעיפים 145 עד 149 לא יוגש אלא בידי היועץ המשפטי לממשלה או בהסכמתו.

התקהלות אסורה

[80, 79/א]

151. שלושה אנשים לפחות שנתקהלו לשם עבירה, או שנתקהלו למטרה משותפת, ואפילו כשרה, ומתנהגים באופן הנותן לאנשים שבסביבה יסוד סביר לחשוש שהמתקהלים יעשו מעשה שיפר את השלום, או שבעצם התקהלותם יעוררו אנשים אחרים, ללא צורך וללא עילה מספקת, להפר את השלום, הרי זו התקהלות אסורה, והמשתתף בהתקהלות אסורה, דינו - מאסר שנה אחת.

התפרעות

[80, 79/א]

152. התקהלות אסורה, שהתחילו לבצע בה את מטרתה בהפרת השלום שיש בה כדי להטיל אימה על הציבור, הרי זו התפרעות, והמשתתף בהתפרעות, דינו - מאסר שנתיים.

הוראת התפזרות

[82/א]

153. ממונה על מחוז או קצין מחוז או שופט בית-משפט שלום, ובהעדרם - שוטר בדרגת מפקח משנה ומעלה, הרואה שלושה אנשים לפחות מתפרעים, או חושש שהם עומדים להתפרע, רשאי, לאחר שהודיע על נוכחותו בתקיעת חצוצרה, בשריקת משרוקית או בכל אמצעי כיוצא באלה או ביריית אור "וירי" מאקדח - להורות להם שיתפזרו בשקט.

פיזור מתפרעים

[83/א]

154. אם כעבור זמן סביר לאחר ההודעה וההוראה לפי סעיף 153, או לאחר שמתן ההודעה או ההוראה נמנע בכוח, מוסיפים אנשים במספר כאמור להתפרע, רשאי כל המוסמך ליתן הודעה והוראה כאמור, או שוטר, או כל אדם המסייע בידם, לעשות כל הדרוש כדי לפזר את המוסיפים להתפרע או לתפסם, ואם מישהו התנגד לתפיסה יכול המוסמך להשתמש בכוח הדרוש בדרך סבירה כדי להתגבר על ההתנגדות, ובכל משפט פלילי או אזרחי לא ישא באחריות אם גרם פגיעה או מוות לאדם או נזק לרכוש.

המשך התפרעות לאחר הוראת התפזרות

[84/א]

155. ניתנו הודעה והוראת התפזרות למתפרעים או למתקהלים כדי להתפרע ועבר זמן סביר לאחר מתן ההודעה וההוראה - כל המשתתף או ממשיך להשתתף באותה התקהלות או התפרעות, דינו - מאסר חמש שנים.

מניעת הוראת התשפזרות

[85/א]

156. המונע או מפריע, בכוח, מתן ההודעה או הוראת התפזרות, דינו - מאסר חמש שנים, וכל היודע שמתן ההודעה או ההוראה נמנעו בכוח והוא משתתף בהתקהלות או בהתפרעות, דינו - מאסר שלוש שנים.

התפרעות שסופה נזק

[87,86/א]

157. מתפרעים שגרמו, שלא כדין, נזק לבנין, לאניה, למסילת ברזל, למכונות, למבנה, לקו טלגרף, לקו חשמל, לקו צינורות או לצינור להספקת מים, דינו של כל אחד מהם - מאסר שבע שנים, ואם הרסו או השמידו, או התחילו להרוס או להשמיד, אחד הדברים האמורים, דינו - מאסר עשר שנים.

מתפרעים הפוגעים בכלי-שיט

[88/א]

158. מתפרעים המונעים או מפריעים, שלא כדין ובכוח, טעינה או פריקה או הפלגה או שיוט של כלי שיט, או שהם עולים אל כלי שיט שלא כדין ובכוח בכוונה לעשות אחד המעשים האמורים, דינם - מאסר שלוש שנים.

סימן ג': הפרעות לשלום הציבור

פרסום ידיעות כוזבות הגורמות פחד ובהלה

[62/א]

159. (א) המפרסם או משעתק אמרה, שמועה או ידיעה העלולות לעורר פחד ובהלה בציבור או להפריע את שלומו, והוא יודע, או יש לו יסוד להניח, שהן כוזבות, דינו - מאסר שלוש שנים.

(ב) באישום לפי סעיף קטן (א) תהא לנאשם הגנה טובה בטענה שלא ידע, או שלא היה לו יסוד להניח, שהאמרה, השמועה או הידיעה הן כוזבות, ובלבד שהוכיח שנקט אמצעים סבירים כדי לאמת את דיוקן לפני פרסומן.

שימוש בחומר הנחזה כמסוכן [תיקון התשס"ב (מס' 5)]

159א. השולח, המניח או המוסר לאחר, חומר או חפץ הנחזה כמסוכן את חייו של אדם או את גופו, בנסיבות שיש בהן כדי לגרום לבהלה בציבור או להפרת הסדר הציבורי, דינו - מאסר שישה חודשים או הקנס האמור בסעיף 61(א)(4).

הפרעות ביחסי עבודה

[74/א]

160. ראתה הממשלה שיש ביחסי העבודה הפרעות חמורות המסכנות את הכלכלה בארץ או את המסחר עם מדינות חוץ או פוגעות בהם, רשאית היא להכריז על מצב חירום לענין סעיף זה, וכל עוד לא בוטלה האכרזה יהא דינם של המשתתף בהשבתה או בשביתה בעבודה הנוגעת להובלת משא או להסעת נוסעים דרך עסק או מסחר בישראל או בינה לבין מדינות חוץ או למתן שירות ציבורי בישראל, ושל המסית, מסייע או מעודד להשבתה או לשביתה כאמור או להמשכתן - מאסר שנה אחת.

עבירות כלפי קיום שירותים ציבוריים

[75/א]

161. העושה אחד המעשים להלן תוך פגיעה בגופו או בנכסיו של חברו או איום או הפחדה או בכוח חרם או איום בחרם עליו או על נכסיו וללא כל סיבה או הצדק סבירים לחרם, דינו - מאסר שלוש שנים; ואלה המעשים:

- (1) מפריע לקיום שירות ציבורי או מחבל בו;
- (2) מכריח או מפתה עובד ציבורי או עובד בעבודה הנוגעת לשירות ציבורי להתפטר או לנטוש עבודתו, או מונע אדם מלהציע או לקבל עבודה כאמור;
- (3) מחבל או מפריע הובלת משא או הסעת נוסעים דרך עסק או מסחר בישראל או בינה לבין מדינת חוץ;
- (4) מכריח או מפתה עובד בהובלה או בהסעה כאמור בפיסקה (3) או בעבודה הנוגעת להן להתפטר או לנטוש עבודתו, או מונע אדם מלהציע או לקבל עבודה כאמור.

הגשת אישום

[76/א]

162. כתב אישום על עבירות לפי סעיפים 160 או 161 לא יוגש אלא בידי היועץ המשפטי לממשלה או בהסכמתו.

סימן ד': סכסוכי עבודה

הפרעה שלא כדין למימוש זכות

[211/א]

163. העושה שלא כדין אחד המעשים המנויים להלן, כדי להכריח את חברו לעשות מה שאינו חייב לעשות לפי הדין או להימנע מעשות מה שהוא רשאי לעשותו, דינו - מאסר שנה אחת:

- (1) משתמש ב אלימות או באיומים נגדו או נגד אשתו או ילדיו, או פוגע בנכסיו;
- (2) מהלך אחריו בלי הרף ממקום למקום;
- (3) מסתיר מכשיר, מלבוש או כל נכס אחר השייך לחברו או נתון לשימוש, או שולל ממנו או מפריע את השימוש בו;
- (4) עומד על המשמר ליד ביתו או ליד מקום מגוריו, עבודתו או עסקו או המקום שנזדמן בו, או ליד הגישה אליהם, או מונע את הגישה אליהם;
- (5) הולך אחריו בצורה פרועה ברחוב או בדרך.

היתר משמרות

[210/א, 211 תנאי]

164. (א) על אף האמור בסעיף 163 רשאי אדם, למען עצמו או למען תאגיד, או למען מעביד יחיד או חבר בני אדם, לעמוד במקום שעובדים או עוסקים בו, או על-ידו, כדי לסייע בסכסוך עבודה, אם כל מטרתו היא להשיג, או למסור, בדרכי שלום ידיעות, או לשכנע בדרכי שלום לעבוד או להימנע מעבודה.

(ב) בסעיף זה -

"סכסוך עבודה" - סכסוך בין מעבידים לעובדים או בין עובדים לעובדים, בנוגע למתן עבודה או אי-מתן עבודה או להסכם עבודה או לתנאי עבודתו של עובד, למעט סכסוך שאחת מסיבותיו היא התנגדותם של עובדים למתן עבודה לעובדים אחרים מטעמי גזע, דת או לשון;

"עובד" - כל העובד במלאכה או בתעשייה אצל המעביד שעמו סכסוך העבודה או אצל מעביד אחר;

"תאגיד" - כל אגודה שנרשמה לפי חוק האגודות העותמאני או לפי פקודת האגודות השיתופיות או לפי פקודת החברות, ואחת ממטרותיה היא הסדר היחסים בין עובדים למעבידים, בין עובדים לעובדים או בין מעבידים למעבידים.

סימן ה': פגיעה במדינת חוץ

אלימות נגד מדינת חוץ

[1]67/א

165. העושה בתחומי המדינה נסיון לארגן, להכין, לסייע או להקל כל נסיון הנעשה במדינת חוץ להרוס במעשי אלימות את סדרי השלטון של אותה מדינה, דינו - מאסר עשר שנים.

הסתה לאיבה כלפי מדינה ידידותית

[2]67/א (תיקון התשמ"ח)

166. המבקש להסית למעשי איבה נגד ממשלתה של מדינה ידידותית, על-ידי נאום במקום ציבורי או התקהלות פומבית או על-ידי פרסום, דינו - מאסר שלוש שנים.

פגיעה בדגל או בסמל של מדינה ידידותית

[68/א]

167. המוריד או הורס, בפומבי, דגל או סמל של מדינה ידידותית, או עושה מעשה אחר לפגוע בהם, והכל בכוונה להביע איבה או בוז לאותה מדינה, דינו - מאסר שלוש שנים.

חילול כבודם של גדולי מדינת חוץ (תיקון התשמ"ח)

168. המפרסם ללא צידוק או הצדק שהיו מתקבלים במשפט בשל לשון הרע על אדם פרטי, פרסום העלול להשפיל, לחרף או לחשוף לשנאה או לבוז מלך, נשיא, שליט, שגריר או אחד מרמי המעלה האחרים של מדינת חוץ, דינו - קנס; ואם הפרסום עלול או מכוון להפריע את השלום והידידות בין ישראל למדינה אחרת - דינו מאסר שלוש שנים.

סימן ו': שוד ים

שוד ים

[78/א]

169. העושה מעשה של שוד ים או מעשה הקשור לשוד ים או כיוצא בו, דינו - מאסר עשרים שנה.

סימן ז': פגיעות ברגשי דת ומסורת

עלבון דת

[146/א]

170. ההורס, מזיק או מחלל מקום פולחן, או כל עצם המוחזק מקודש לקהל אנשים, בכוונה לבזות דתם, או ביודעין שהם עשויים לראות במעשה זה עלבון לדתם, דינו - מאסר שלוש שנים.

הפרעה לפולחן

[147/א] [תיקון התש"ם (מס' 6)]

171. המפריע במזיד אסיפת אנשים שנתאספו כדין לשם פולחן דתי, או תוקף במזיד אדם הממלא תפקיד באסיפה כאמור או את אחד מבאיה, ואין בידו להוכיח צידוק או הצדק כדין, דינו - מאסר שלוש שנים.

כניסה ללא רשות למקום פולחן או קבורה

[148/א]

172. הנכנס שלא ברשות למקום פולחן או קבורה או למקום שיוחד לצרכי לווית המת או לשמירת עצמותיו של מת, או נוהג במת שלא בכבוד, או גורם הפרעה לאנשים שנתקהלו

ללוויית המת, והכל בכוונה לפגוע ברגשותיו של אדם או לבזות דתו, או כשהוא יודע שהדבר עשוי לפגוע ברגשותיו של אדם או לבזות דתו, דינו - מאסר שלוש שנים.

פגיעה ברגשי דת

[149/א] (תיקון התשמ"ח)

173. העושה אחת מאלה, דינו - מאסר שנה אחת:

(1) מפרסם פרסום שיש בו לפגוע פגיעה גסה באמונתם או ברגשותיהם הדתיים של אחרים;

(2) משמיע במקום ציבורי ובתחום שמיעתו של פלוני מלה או קול שיש בהם כדי לפגוע פגיעה גסה באמונתו או ברגשותיו הדתיים.

פגיעה בבניני ציבור ובמצבות

[150/א]

174. ההורס, משמיד או מפיל בנין או מצבה שיוחדו לשימוש הציבור או לנוי או גורם להם נזק, דינו - מאסר שלוש שנים.

מתן הטבות כפיתוי להמרת דת (תיקון התשל"ח)

174א. הנותן או מבטיח לאדם כסף, שווה כסף או טובת הנאה חמרית אחרת כדי לפתות אותו להמיר דתו או כדי שיפתה אדם אחר להמיר דתו, דינו - מאסר חמש שנים או קנס 50,000 לירות.

קבלת הטבות תמורת המרת דת (תיקון התשל"ח)

174ב. המקבל או מסכים לקבל כסף, שווה כסף או טובת הנאה חמרית אחרת תמורת הבטחה להמיר דתו או לגרום לכך שאדם אחר ימיר דתו, דינו - מאסר שלוש שנים או קנס 30,000 לירות.

סימן ח': ריבוי נישואין

הגדרות

[1/ה]

175. בסימן זה, "נישואין" - לרבות קידושין.

ריבוי נישואין

[2/ה]

176. נשוי הנושא אשה אחרת, ונשואה הנישאת לאיש אחר, דינם - מאסר חמש שנים.

חזקת נישואין

[3/ה]

177. מי שהיה נשוי הוא בחזקת נשוי, לענין סעיף 176, כל עוד לא הוכיח שנישואיו הקודמים בוטלו או הופקעו, בין על-ידי מות בן-הזוג ובין על פי פסק-דין סופי של בית-המשפט או של בית-הדין המוסמך או על פי דין התורה בדרך שאישר בית-הדין המוסמך, ואין רואים אותו כפנוי אלא משעת המוות או משעה שניתן פסק-הדין או האישור כאמור.

תקפם של נישואין

[4/ה]

178. לענין סעיף 176, אין נפקא מינה -

- (1) אם תקפם של הנישואין הקודמים הוא לפי דין המדינה שבה נערכו או לפי דין דתי שעל פיו נערכו;
- (2) אם הנישואין החדשים תקפים או בטלים;
- (3) אם הנישואין החדשים נערכו מחוץ לישראל, ובלבד שבשעת הנישואין היה הנושא אזרח ישראלי או תושב ישראל.

היתר נישואין לפי דין תורה

[ה/5] [תיקון התש"ם (מס' 5)]

179. היה הדין החל על הנישואין החדשים דין התורה לא יורשע אדם על עבירה לפי סעיף 176 אם הנישואין החדשים נערכו לאחר שניתן לו היתר נישואין לפי פסק-דין סופי של בית-דין רבני ופסק-הדין אושר בידי נשיא בית הדין הרבני הגדול.

נישואין שהותרו לפי דין אחר

[ה/6]

180. לא היה הדין החל על הנישואין החדשים דין התורה, לא יורשע אדם על עבירה לפי סעיף 176 אם הנישואין החדשים נערכו לאחר שהותרו לפי פסק-דין סופי של בית-הדין המוסמך על סמך אחת מאלה:

(1) בן-זוג מנישואיו הקודמים אינו מסוגל, מחמת מחלת נפש שלקה בה, להסכים להפקעת הנישואין או לביטולם או להשתתף בהליך או בפעולה להפקעתם או לביטולם;

(2) בן-זוג מנישואיו הקודמים נעדר בנסיבות המעוררות חשש סביר לחייו ולא נודעו עקבותיו לפחות שבע שנים.

התרת קשר נישואין על כרחה של האשה

[ה/7]

181. התיר איש את קשר הנישואין על כרחה של האשה, באין בשעת התרת הקשר פסק-דין סופי של בית-המשפט או של בית-הדין המוסמך המחייב את האשה להתרה זו, דינו - מאסר חמש שנים.

עריכת נישואין וגירושין אסורים

[ה/8]

182. (א) המסדר נישואין בידיעה שהם אסורים לפי דין או שאחד מבני-הזוג עובר בהם עבירה, דינו - מאסר ששה חדשים.

(ב) המסדר גירושין בידיעה שהם אסורים לפי דין או שהאיש המגרש עובר עבירה, דינו - מאסר ששה חדשים.

עדותו של בן-זוג

[9/ה]

183. על אף האמור בפקודת הראיות [נוסח חדש], התשל"א-1971, כשר בן-הזוג להעיד נגד בן-זוגו במשפט על עבירה לפי סימן זה, אך אין כופין להעיד לא בן-זוג ולא מי שנישא לנאשם בנישואין שאינם תופסים.

סימן ט': בריונות ותקלות לציבור

הגדרות

[95, 93/א] [תיקונים: התש"ן (מס' 2), התשנ"א (מס' 3)]

184. לענין סימן זה -

"סכין" - כלי בעל להב או כלי אחר שסוגל לדקור או לחתוך;

"אולר" - סכין מתקפלת שאורך להבה אינו עולה על עשרה סנטימטרים ושלא ניתן להפכה, בעזרת קפיץ או באמצעי אחר, לסכין שלהבה קבוע;

"משקה משכר" - כמשמעותו בסעיף 2 לחוק רישוי עסקים, התשכ"ח-1968.

סחר, ייצור ויבוא סכין [תיקון התשנ"א (מס' 3)]

185. הסוחר, מייצר או מייבא סכין שלא נועדה לשמש במקצוע, במלאכה, בעסק, לצרכי בית או למטרה כשרה אחרת, דינו - מאסר שבע שנים.

איסור מכירת אגרופן או סכין לקטין (תיקונים: התש"ס, התשס"ח)

185א. (א) בעל עסק או מי שעובד בעסק לא ימכור אגרופן או סכין, למעט סכין לצורכי בית, לקטין; העובר על הוראה זו, דינו - מאסר שבע שנים.

(ב) לענין סעיף קטן (א), רשאי בעל עסק או מי שעובד בעסק לדרוש מאדם המבקש שיימכרו לו אגרופן או סכין, למעט סכין לצורכי בית, תעודה שבה ניתן לוודא את גילו.

(ג) בעל עסק המוכר אגרופנים או סכינים, יציג במקום בולט בעסקו הודעה, בצורה שיקבע השר לביטחון הפנים, המפרטת את הוראות סעיף זה; הוראה זו לא תחול על עסק המוכר סכינים לצורכי בית בלבד.

(ד) מי שלא קיים את הוראות סעיפים קטנים (א) או (ג), רואים אותו כמי שלא קיים תנאי מתנאי הרשיון שניתן לו לפי חוק רישוי עסקים, התשכ"ח-1968, והוראות החוק האמור יחולו עליו.

החזקת אגרופן או סכין שלא כדין [תיקונים: התשנ"א (מס' 3), התש"ס, התשס"א (מס' 2)]

186. (א) המחזיק אגרופן או סכין מחוץ לתחום ביתו או חצריו ולא הוכיח כי החזיקם למטרה כשרה, דינו - מאסר חמש שנים.

(ב) לענין סעיף זה, חזקה היא כי החזקת אגרופן או סכין למטרה כשרה. החזקה לפי סעיף קטן זה לא תחול על החזקת אגרופן או סכין במוסדות חינוך או במקומות אחרים, הכל כמפורט בתוספת השניה, או בסמוך אליהם.

(ג) השר לביטחון הפנים רשאי בצו, מטעמים של שמירה על ביטחון הציבור ובאישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, לשנות את התוספת השניה לענין סעיף קטן (ב). [תיקון התשנ"א (מס' 3)]

187-188. (בוטלו).

פניסה בכוח

[96/א]

189. הנכנס למקרקעין בדרך אלימה כדי להחזיק בהם, בין שהאלימות היא בהפעלת כוח למעשה נגד אדם אחר ובין שהיא באיומים או בפריצה או בכינוס אנשים במספר בלתי רגיל, דינו - מאסר שלוש שנים, אף אם הוא זכאי להיכנס לאותם מקרקעין, זולת אם המקרקעין היו שלו אבל מוחזקים בידי עובדו או שלוחו.

אחיזת מקרקעין בכוח

[97/א]

190. האוחז, ללא אבק זכות, מקרקעין של אדם הזכאי להחזיק אותם על פי דין, ועלול בכך להביא לידי הפרת השלום או לחשש סביר של הפרת השלום, דינו - מאסר שלוש שנים.

תגרה

[98/א]

191. המשתתף שלא כדין בתגרה במקום ציבורי, דינו - מאסר שנה אחת.

איומים

[100/א]

192. המאיים על אדם בכל דרך שהיא בפגיעה שלא כדין בגופו, בחירותו, בנכסיו, בשמו הטוב או בפרנסתו, שלו או של אדם אחר, בכוונה להפחיד את האדם או להקניטו, דינו - מאסר שלוש שנים.

שכרות

[101/א] [תיקון התש"ן (מס' 2)]

193. (א) המתפרע או המפר את הסדר במקום ציבורי בהיותו שיכור, דינו - מאסר שלושה חדשים.

(ב) המחזיק כלי נשק טעון, סכין או כל כלי זין קטלני אחר כשהוא שיכור, מותר לעצרו בלי צו מעצר, ודינו - מאסר ששה חדשים.

(ג) בעל עסק או עובד בעסק שבו נמכרים משקאות משכרים, המספק משקה משכר לשיכור או מעודד אותו לשתות משקה משכר, דינו - מאסר ששה חדשים.

איסור מכירת משקאות משכרים לקטין [תיקונים: התש"ן (מס' 2), התשס"ד (מס' 3)],
[התשס"ח]

193א. (א) המעודד או משדל אדם שלא מלאו לו שמונה-עשרה שנים לשתות משקה משכר, דינו - מאסר שלושה חדשים.

(1א) המוכר משקה משכר לאדם שלא מלאו לו שמונה עשרה שנים, דינו - מאסר שישה חודשים.

(ב) בעל עסק או מי שעובד בעסק שבו נמכרים משקאות משכרים לשם שתיה במקום, לא ימכור ולא יגיש משקה משכר לאדם שלא מלאו לו שמונה עשרה שנים ולא יעודד אדם כאמור לשתות משקה משכר; העובר על הוראה זו, דינו - מאסר ששה חדשים.

(ג) בעל עסק או מי שעובד בעסק שבו נמכרים משקאות משכרים, רשאי לדרוש מאדם המבקש שיספק לו משקה משכר, שיציג לו תעודה בה ניתן לוודא את גילו.

(ד) בעל עסק שבו נמכרים משקאות משכרים, יציג במקום בולט בעסקו, בצורה שיקבע שר המשטרה בתקנות, הודעה המפרטת את הוראות סעיף זה ואת הוראות סעיף 193(ג) *.

(ה) מי שלא קיים הוראות סעיף קטן (ד) רואים אותו כמי שלא קיים תנאי מתנאי רשיון שניתן לפי חוק רישוי עסקים, התשכ"ח-1968, והוראות החוק האמור יחולו עליו.

מהומה ועלבון במקום ציבורי

[102/א]

194. (א) המקיים שאון או מהומה במקום ציבורי, בלי סיבה סבירה ובאופן העלול להפריע לתושבים או להביא להפרת השלום, דינו - מאסר שלושה חדשים.

(ב) המעליב אדם במקום ציבורי באופן העלול לעורר אדם הנוכח אותה שעה להפר את השלום, דינו - מאסר שלושה חדשים.

איסור ספסרות בכרטיסי מופעים [תיקון התשס"ב (מס' 4)]

194א. (א) העוסק במכירת כרטיסים למופע במחיר העולה על המחיר הנקוב בהם, דינו - הקנס האמור בסעיף 61(א)(4).

(ב) הוראות סעיף קטן (א) לא יחולו על מי שרשאי לפי חוק רישוי עסקים, התשכ"ח-1968, למכור כרטיסים לעינוג ציבורי כמשמעותו באותו חוק.

(ג) המוכר כרטיס למופע במחיר העולה על המחיר הנקוב בו, תוך שהוא עובר עבירה, דינו, נוסף על העונש הקבוע לעבירה - הקנס האמור בסעיף 61(א)(4).

(ד) בסעיף זה -

"מופע" - מופע בתחום הספורט, הנגינה, השירה, המחול, הדרמה, הקולנוע או בתחום אחר של הבידור או של האמנות;

"עבירה" - עבירה מסוג עוון לפי כל חוק.

השתתפות מודעות

[103/א]

195. המוריד, משחית או משמיד, במזיד וללא רשות כראוי, הודעה, מודעה או תעודה שהודבקו, או נועדו להיות מודבקים, אל בנין או במקום ציבורי על פי דין או על פי הוראת עובד הציבור, דינו - מאסר שלושה חדשים.

השחתת פני מקרקעין

[103/א]

196. הכותב, מצייר, משרטט או חורת על מקרקעין של זולתו שלא כדין, או מדביק עליהם שלא כדין כל כתב או שלט, דינו - מאסר שנה אחת.⁹

חזקת אחריות [תיקון התשמ"ג (מס' 3)]

196א. יראו כמבצע עבירה לפי סעיף 196 גם מי שתוכנה של מודעה מודפסת שהודבקה שלא כדין, מצביע עליו כעל מי שהזמין את הכנתה או את הדבקתה או הורה על ביצוע המעשה, זולת אם הוכיח את אלה:

(1) העבירה נעשתה שלא בידיעתו;

(2) הוא נקט בכל האמצעים הסבירים למנוע את ביצוע העבירה.

התיישנות [תיקון התשמ"ג (מס' 3)]

196ב. תקופת ההתיישנות של עבירה לפי סעיף 196 תהיה שנה אחת.

הפרעה לבחירות

[104/א]

197. המנסה למנוע, לחבל או להפריע בחירות ציבוריות - בכוח, באלימות, באיומים או בכל מעשה שהוא עבירה לפי חוק זה, דינו - מאסר שלוש שנים.

תקלה ציבורית

[105/א]

198. העושה מעשה העלול להביא לתקלה ציבורית, דינו - מאסר שלוש שנים.

סימן י': זנות ותועבה

סרסרות למעשי זנות

1/ז(א), (ב) [תיקון התש"ס (מס' 4)]

199. (א) אלה דינם מאסר חמש שנים:

(1) מי שמחייטו, כולה או מקצתה, דרך קבע או בתקופה כלשהי, על רווחי אדם העוסק בזנות;

(2) מי שמקבל ביודעין מה שניתן בעד מעשה זנות של אדם או חלק ממה שניתן כאמור.

(ב) עבר אדם עבירה לפי סעיף זה בבן זוגו, בילדו או בילדו החורג, או שעבר את העבירה תוך ניצול יחסי מרות, תלות, חינוך או השגחה, דינו - מאסר שבע שנים.

(ג) לענין סעיף זה אין נפקא מינה -

(1) אם הדבר שקיבל העבריין היה כסף, שווה כסף, שירות או טובת הנאה אחרת;

(2) אם קיבל את הדבר מאדם העוסק בזנות או מאדם אחר;

(3) אם קיבל אתנן בעד מעשה זנות או חליפיו של אתנן.

חזקת סרסרות

1/ז(ג)

200. גבר הגר עם זונה או שהוא רגיל להילוות אליה דרך קבע או משתמש בפיקוחו או בהשפעתו עליה בדרך שיש בה כדי לסייע בידה או להכריחה לזנות, חזקה עליו שהוא חי על רווחיה, זולת אם הוכח היפוכו של דבר.

הבאת אדם לידי מעשה זנות [תיקון התש"ס (מס' 4)]

201. המביא אדם לידי מעשה זנות עם אדם אחר, דינו - מאסר חמש שנים.

הבאת אדם לידי עיסוק בזנות [תיקון התש"ס (מס' 4)]

202. המביא אדם לידי עיסוק בזנות, דינו - מאסר שבע שנים.

נסיבות מהמירות [תיקון התש"ס (מס' 4)]

203. (א) נעברה עבירה לפי סעיפים 201 או 202 תוך ניצול יחסי מרות, תלות, חינוך או השגחה, או תוך ניצול מצוקה כלכלית או נפשית של האדם שהובא לידי מעשה זנות או לידי עיסוק בזנות, דינו של עובר העבירה - מאסר עשר שנים.

(ב) נעברה עבירה לפי סעיפים 201 או 202 באחת מנסיבות אלה, דינו של עובר העבירה - מאסר שש עשרה שנים:

(1) תוך שימוש בכוח, או הפעלת אמצעי לחץ אחרים, או תוך איום באחד מאלה, ואחת היא אם נעשו אלה כלפי האדם שהובא לידי מעשה זנות או לידי עיסוק בזנות, או כלפי אדם אחר;

(2) תוך ניצול מצב המונע את התנגדותו של האדם שהובא לידי מעשה זנות או לידי עיסוק בזנות, או תוך ניצול היותו חולה נפש או לקוי בשכלו;

(3) בהסכמה שהושגה במרמה, של האדם שהובא לידי מעשה זנות או לידי עיסוק בזנות. (תיקון התשס"ז)

203א. (בוטל).

ניצול קטינים לזנות [תיקונים: התש"ס (מס' 4), התשס"ז]

203ב. (א) נעברה עבירה לפי סעיפים 199, 201, 202 או 203 בקטין שמלאו לו ארבע עשרה שנים, דינו של עובר העבירה -

(1) אם נקבע לעבירה מאסר חמש שנים - מאסר שבע שנים;

(2) אם נקבע לעבירה מאסר שבע שנים - מאסר עשר שנים;

(3) אם נקבע לעבירה מאסר עשר שנים - מאסר חמש עשרה שנים;

(4) אם נקבע לעבירה מאסר שש עשרה שנים - מאסר עשרים שנה.

(ב) נעברה עבירה לפי סעיפים 199, 201, 202 או 203 בקטין שטרם מלאו לו ארבע עשרה שנים, או שמלאו לו ארבע עשרה שנים ועובר העבירה אחראי על הקטין, דינו של עובר העבירה - כפל העונש שנקבע לעבירה אך לא יותר מעשרים שנים.

(ג) בסעיף זה, "אחראי על קטין" - כהגדרתו בסעיף 368א.

דין לקוחו של קטין [תיקון התש"ס (מס' 4)]

203ג. המקבל שירות של מעשה זנות של קטין, דינו - מאסר שלוש שנים.

נטל ההוכחה [תיקון התש"ס (מס' 4)]

203. הטוען שלא ידע את גילו של האדם שבו או שלגביו נעברה עבירה לפי סימן זה - עליו הראיה; הוראה זו לא תחול לענין עבירה לפי סעיף 214(ב3).

החזקת מקום לשם זנות

[7,5/ז]

204. מי שמחזיק או מנהל מקום, לרבות כלי רכב וכלי שיט, לשם עיסוק בזנות, דינו - מאסר חמש שנים.

השכרת מקום לשם זנות

[7,6/ז] [תיקון התש"ס (מס' 4)]

205. מי שמשכיר או מחדש שכירות של מקום, לרבות כלי רכב וכלי שיט, בידעו שהוא משמש או ישמש לאדם מקום למעשי זנות, דינו - מאסר ששה חדשים; והוא הדין אם לא הפסיק השכרתו של מקום לאחר שנודע לו שהוא משמש כאמור, על אף שיש בידו זכות להפסיקה ולתבוע פינוי בשל כך.

איסור פרסום ומסירת מידע בדבר זנות של קטין [תיקון התשנ"ח (מס' 2)]

205א. המוסר מידע או המפרסם פרסום על מתן שירות של מעשה זנות, כשנותן השירות הוא קטין, דינו - מאסר חמש שנים; לענין עבירה לפי סעיף זה, אחת היא אם שירות הזנות ניתן בישראל או מחוץ לישראל, אם המידע מתייחס לקטין מסוים אם לאו, או אם הפרסום מציין שנותן השירות הוא קטין אם לאו.

איסור ציון קטינות בפרסום שירותי זנות [תיקון התשנ"ח (מס' 2)]

205ב. המפרסם פרסום המציין שנותן שירותי זנות הוא קטין, כשנותן השירות אינו קטין, דינו - מאסר שישה חודשים.

איסור פרסום בדבר שירותי זנות של בגיר [תיקון התשנ"ח (מס' 2)]

205ג. (א) המפרסם פרסום בדבר מתן שירותי זנות, כשנותן השירות אינו קטין, דינו - מאסר שישה חודשים.

(ב) הוראות סעיף קטן (א) לא יחולו על פרסום בדבר מתן שירותי זנות, אם התקיימו בו כל אלה:

- (1) ענינו אך ורק מתן שירותי זנות;
  - (2) הוא התפרסם בנפרד מדברי פרסום אחרים;
  - (3) הוא נמסר לאדם רק לפי בקשתו;
  - (4) סומן בו, בצורה בולטת, כי מטרתו היא לפרסם שירותי זנות.
- (ג) שר המשפטים, באישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, רשאי לקבוע הוראות לביצוע סעיף זה. [תיקון התש"ס (מס' 4)]
- 206-207. (בטלים).

המניח לקטן לדור בבית זנות

[165/א]

208. המניח לקטין בן שתיים עד שבע-עשרה שנים הנתון למשמורתו או להשגחתו, שידור בבית זנות או שיבקר בו תכופות, דינו - מאסר שלוש שנים. [תיקון התש"ס (מס' 4)]
- 209-211. (בטלים). [תיקון התש"ס (מס' 6)]
212. (בוטל). [תיקון התש"ס (מס' 6)]
213. (בוטל).

פרסום והצגת תועבה [תיקונים: התשנ"א (מס' 5), התשנ"ח (מס' 2), התשס"ז (מס' 3)]

214. (א) העושה אחת מאלה, דינו - מאסר שלוש שנים:
- (1) מפרסם פרסום תועבה או מכינו לצורכי פרסום;
  - (2) מציג, מארגן או מפיק הצגת תועבה -
- (א) במקום ציבורי;
- (ב) במקום שאינו ציבורי - אלא אם כן הוא מקום המשמש למגורים או המשמש חבר בני אדם שהחברות בו היא למי שמלאו לו שמונה עשרה שנים ולתקופה רצופה.

(ב) המפרסם פרסום תועבה ובו דמותו של קטין, לרבות הדמיית קטין או ציור של קטין, דינו - מאסר חמש שנים.

(ב1) המשתמש בגופו של קטין לעשיית פרסום תועבה, או המשתמש בקטין בהצגת תועבה, דינו - מאסר שבע שנים.

(ב2) נעברה העבירה לפי סעיפים קטנים (ב) או (ב1) בידי האחראי על הקטין כהגדרתו בסעיף 368א, או בהסכמתו של אחראי כאמור, דינו של האחראי - מאסר עשר שנים.

(ב3) המחזיק ברשותו פרסום תועבה ובו דמותו של קטין, דינו - מאסר שנה; לענין סעיף קטן זה, "מחזיק" - למעט המחזיק באקראי ובתום לב.

(ג) בית המשפט הדן בעבירה לפי סעיף זה שנעברה בידי בעל עסק במהלך עסקיו, רשאי להפעיל גם את הסמכויות לפי סעיפים 16 ו-17 לחוק רישוי עסקים, התשכ"ח-1968, ובלבד שלא ישתמש בית המשפט בסמכותו לפי סעיף 17 אלא אם כן השתכנע שיש ראיות לכאורה לביצוע העבירה ושהפעלת סמכותו דרושה לטובת הציבור.

(ד) לא יוגש כתב אישום -¹⁰

(1) לפי סעיף קטן (א) - אלא בתוך שנתיים מיום ביצוע העבירה, ובידי פרקליט מחוז או בהסכמתו בכתב;

(2) לפי סעיפים קטנים (ב) עד (ב3) - אלא בידי פרקליט מחוז או בהסכמתו בכתב.

פרסום פוגע של שלטי חוצות (תיקון התשנ"א)

214א. (א) המפרסם פרסום פוגע על שלטי חוצות, דינו - מאסר שישה חדשים או קנס שלוש מאות מהקנס האמור בסעיף 61(א)(1).

(ב) לענין סעיף זה -

"פרסום פוגע" - אחד מאלה:

(1) תמונת עירום או תמונה של חלקי גוף אינטימיים של איש או אשה;

(2) תמונה שיש בה קיום של יחסי מין או של אלימות מינית, או שיש בה ביזוי או השפלה מיניים, או שהיא מציגה אדם כחפץ זמין לשימוש מיני;

(3) תמונה של חשיפה חלקית של גוף, של איש או אשה, שיש בה פגיעה ברגשותיו המוסריים של הציבור או חלק ממנו או השחתת המוסר הציבורי, או שיש בה פגיעה בקטינים או בחינוכם;

"שלטי חוצות" - שלטי פרסומת המוצבים לצידו דרכים, שלטי פרסומת בתוך אוטובוסים של התחבורה הציבורית או על דפנותיהם החיצוניים או בתחנות האיסוף של אוטובוסים כאמור וכן שלטי פרסומת על לוחות מודעות שבפיקוחה של רשות מקומית.

הגנות [תיקון התשנ"ח (מס' 2)]

214ב. לא יראו אדם כעובר עבירה לפי סעיפים 205א עד 205ג ו-214, אם מסירת המידע, הפרסום או ההחזקה נעשו למטרה כשרה, לרבות לשם דיווח נכון והוגן בענין שסימן זה דן בו, ובלבד שמסירת המידע, הפרסום או ההחזקה אינם אסורים לפי דין אחר ולא נעשו כדי לעודד מעשים אסורים לפי סימן זה.

סימן י"א: מטרדים

מטרד לציבור

[189/א]

215. (א) העושה מעשה שלא הותר בדין או נמנע מעשות דבר שחובתו לעשות לפי הדין וגורם בכך לציבור פגיעה, סכנה או הטרדה, או מפריע לו, או גורם לו אי-נוחות, בשימוש בזכות הרבים, הרי זה מטרד לציבור, ודינו - מאסר שנה אחת.

(ב) לענין מטרד לציבור אין הבדל אם האנשים שהמעשה או המחדל נוח להם מרובים על אלה שהוא גורם להם אי-נוחות; אולם אם הוא מקל על חלק מן הציבור את השימוש כדין בזכויותיו אפשר שיראוהו כאילו אינו מטרד לשום אדם.

[התשל"ה]

(ג) הנמצא במקום כלשהו לשם עיסוק בזנות, בנסיבות שיש בהן משום מטרד לדרי הסביבה או הפרעה לתנועה בדרכים, דינו - מאסר שנה אחת.

התנהגות פסולה במקום ציבורי

[193/א]

[1946, התשכ"ו] [תיקון התש"ם (מס' 6)]

216. (א) העושה אחת מאלה, דינו - מאסר ששה חדשים:

(1) מתנהג באופן פרוע או מגונה במקום ציבורי;

- (2) גורם לקטין שלא מלאו לו שש-עשרה שנים לפשוט יד או לקבץ נדבות במקום ציבורי, או משדל או מניע לכך קטין כאמור;
- (3) מתהלך כפושט יד או כמקבץ נדבות, או משתדל להשיג תרומות מכל מין שהוא, והכל באמתלת כזב או מרמה;
- (4) מתנהג במקום ציבורי באופן העלול להביא להפרת השלום;
- (5) משוטט בחצרים או בקרבתם או בדרך או בכביש או בסביבתם, או במקום ציבורי, והכל בזמן ובנסיבות שיש בהם כדי להסיק שהוא נמצא שם למטרה אסורה או פסולה.
- (ב) הפושט יד, או מקבץ נדבות, במקום ציבורי בחשיפת פצעים או מומים או בהטרדה, דינו - מאסר חודש ימים.

ביזוי מדים

[194/א]

217. מי שאינו חייל או שוטר והוא לובש את מדי הצבא או המשטרה, או לבוש הדומה להם, או לבוש הנושא סימן המיוחד לחייל או לשוטר באופן ובנסיבות העלולים לגרום בזיון המדים האמורים, או מעסיק אדם אחר בעשיית אחד המעשים האלה, דינו - מאסר שלושה חדשים.

מעשה העלול להפיץ מחלה [תיקון התש"ם (מס' 6)]

218. העושה בהתרשלות מעשה העלול להפיץ מחלה שיש בה סכנת נפשות, דינו - מאסר שלוש שנים; עשה את המעשה במזיד, דינו - מאסר שבע שנים.

מכירת מזון מפוגל

[196/א]

219. (א) המוכר בחזקת מאכל או משקה מצרך שעשוהו, או שנעשה מאליו, מזיק או בלתי ראוי למאכל או למשקה, והוא יודע זאת או שיש לו יסוד להניח כך, והמחזיק למכירה מצרך כאמור, דינם - מאסר שנה אחת.
- (ב) המפגל מאכל או משקה ועושה אותו בכך מזיק, כשבדעתו למכרו למאכל או למשקה, או כשהוא יודע שהדבר עשוי להימכר לשם כך, דינו - מאסר שנה אחת.

החזקת מזון לא נקי

[197/א]

220. קמעונאי של מצרכי מאכל או משקה, או מנהל מלון, אכסניה, מסעדה או עסק אחר למכירת מאכלים ומשקאות לצריכה בו במקום, שאינו שומר על נקיונם של המצרכים שהוא מספק, או עובר על תקנה בענין בריאות הציבור, דינו - מאסר ששה חדשים; בית המשפט המרשיע את העבריין רשאי להורות על השמדת מצרכי מאכל או משקה שאינם ראויים לשמש מזון.

זיהום מים

[198/א]

221. המעכיר או מזהם מי מעין, מיכל או מאגר או מי מקום אחר, ועושה אותם בכך פחות מתאימים למטרה שהם משמשים לה כרגיל, דינו - מאסר שלוש שנים.

זיהום אוויר

[199/א]

222. המזהם לרצונו את האוויר ועושה אותו בכך מזיק, בדרך כלל, לבריאותם של בני אדם הגרים או מנהלים עסקים בסביבה, או של העוברים בדרך ציבורית, דינו - מאסר שלוש שנים.

מלאכות פוגעות

[200/א]

223. המקים לצרכו רעש גדול או מפייץ לצרכו ריחות פוגעים או מזיקים, במקום ובנסיבות המטרידים בני אדם מן השימוש בזכות הרבים, דינו - מאסר שנה אחת.

סימן י"ב: משחקים אסורים, הגרלות והימורים

הגדרות

[1/ט]

224. בסימן זה -

"משחק אסור" - משחק שבו עשוי אדם לזכות בכסף, בשווה כסף או בטובת הנאה לפי תוצאות המשחק, והתוצאות תלויות בגורל יותר מאשר בהבנה או ביכולת;

"מקום משחקים אסורים" - חצרים שרגילים לערוך בהם משחקים אסורים, בין שהם פתוחים לציבור ובין שהם פתוחים לבני אדם מסויימים בלבד, ואין נפקא מינה אם הם מוחזקים גם למטרה אחרת;

"הגרלה" - כל הסדר שלפיו ניתן, בהעלאת גורלות או באמצעי אחר, לזכות בכסף, בשווה כסף או בטובת הנאה, והזכיה תלויה בגורל יותר מאשר בהבנה או ביכולת;

[התשכ"ז]

"הימור" - כל הסדר שלפיו ניתן לזכות בכסף, בשווה כסף או בטובת הנאה, והזכיה תלויה בניחושו של דבר, לרבות הגרלה הקשורה בתוצאות משחקים ותחרויות בספורט.

איסור הגרלות והימורים

[2/ט] (תיקון התשס"ג)

225. המארגן או עורך משחק אסור, הגרלה או הימור, דינו - מאסר שלוש שנים או כפל הקנס האמור בסעיף 61(א)(4).

איסור משחקים

[3/ט] (תיקון התשס"ג)

226. המשחק משחק אסור, דינו - מאסר שנה אחת או הקנס האמור בסעיף 61(א)(2).

השתתפות בעריכת הגרלות והימורים

[4/ט] (תיקון התשס"ג)

227. המציע, מוכר או מפיץ כרטיסים, או כל דבר אחר, הבאים להעיד על זכות להשתתף בהגרלה או בהימור, וכן המדפיס או המפרסם הודעה על הגרלה או על הימור, דינו - מאסר שנה אחת או כפל הקנס האמור בסעיף 61(א)(3).

איסור החזקה או הנהלה

[5/ט] (תיקון התשס"ג)

228. המחזיק או מנהל מקום משחקים אסורים, או מקום לעריכת הגרלות או הימורים, או מקום שלא קיים לגביו צו לפי סעיף 229, דינו - מאסר שלוש שנים או כפל הקנס האמור בסעיף 61(א)(4); המשכיר חצרים או מרשה את השימוש בהם בידיעה שישמשו מקום למשחקים אסורים או לעריכת הגרלות או הימורים, דינו - מאסר ששה חדשים או כפל הקנס האמור בסעיף 61(א)(3).

סגירת מקומות

[5/טא] [תיקונים: התש"ס (מס' 2), התשס"ה (מס' 5)]

229. (א) מפקד משטרת מחוז במשטרת ישראל רשאי להורות על סגירתו -

(1) של מקום משחקים אסורים או מקום לעריכת הגרלות או הימורים;

(2) של מקום המשמש לעריכת משחקים בקלפים, במכונות משחק וכיוצא באלה, אף אם משחקים אלה אינם בגדר משחק אסור ואף אם ניתן למקום רשיון לפי חוק רישוי עסקים, התשכ"ח-1968, אם הוא סבור שהמשך קיומו עלול לפגוע בשלום הציבור או בטובת תושבי הסביבה או להביא לעבריינות, לרבות לעריכת משחק אסור.

(ב) (בוטל).

(ג) (בוטל).

נסיבות מיוחדות

[6/ט]

230. הוראות סעיפים 225 עד 228 לא יחולו על משחק, הגרלה או הימור שנתמלאו בהם שלוש אלה:

(1) עריכתם מכוונת לחוג אנשים מסויים;

(2) אינם חורגים מגדר שעשוע או בידור;

(3) אינם נערכים במקום משחקים אסורים או במקום לעריכת הגרלות או הימורים.

היתר

[7/ט]

231. (א) הוראות סימן זה, למעט הוראות סעיף 231א, לא יחולו -

(1) על סוגי הגרלות או על הגרלה מסויימת, אשר לעריכתם ניתן מראש היתר מאת שר האוצר או מאת מי שהשר הסמיכו לכך;¹¹

(2) על הימורים או הימור מסויים, שעורך מפעל הפיס בהיתר מראש מאת שר האוצר או מאת מי שהשר הסמיכו לכך, ובלבד שההימורים שיערכו כאמור לא יהיו על תוצאות של משחקים ותחרויות בספורט.

(1א) הוראות סעיף 231א לא יחולו על סוגי הגרלות, הגרלה מסוימת, הימורים או הימור מסוים, אשר שר האוצר, או מי שהשר הסמיכו לכך, התיר לערכם לקטינים; ואולם היתר כאמור בסעיף קטן זה לא יינתן להגרלות ולהימורים שהזכות להשתתף בהם מותנית בתשלום כסף.

(ב) הודעה על מתן היתר לפי סעיף זה תפורסם ברשומות.

איסור מכירת כרטיסי הגרלה והימורים לקטינים (תיקון התשס"ח)

231א. (א) המציע, מוכר או מפיץ כרטיסים או כל דבר אחר, הבאים להעיד על זכות להשתתף בהגרלה או בהימור שלעריכתם ניתן היתר לפי סעיף 231א (א) (בסעיף זה - כרטיסים), לקטן, דינו - מאסר שישה חודשים.¹²

(ב) המציע, מוכר או מפיץ כרטיסים רשאי לדרוש מאדם המבקש לקנות או לקבל כרטיסים שיציג לו תעודה שבה ניתן לוודא את גילו.

ראיות

[8/ט]

232. במשפט על עבירה בשל משחק אסור לפי סימן זה -

(1) רשאי בית-המשפט להרשיע את הנאשם על יסוד עדות שותף לעבירה גם אם אין לה סיוע;

(2) פסק-דין במשפט פלילי שנקבע בו כי במקום פלוני נערך משחק אסור, מותר לקבלו כראיה על כך בכל משפט אחר לפי סימן זה, ואין נפקא מינה מי היה הנאשם.

חזקות

[9/ט]

233. לענין סימן זה - ובלי למעט מכל דרך הוכחה אחרת -

(1) הנמצא במקום משחקים אסורים, והיה לקצין משטרה יסוד להניח שמשחקים בו משחקים אסורים אותה שעה, רואים אותו כאילו הוא משחק בו משחק אסור, כל עוד לא הוכיח שנמצא במקום למטרה אחרת בלבד;

(2) רואים משחק בקלפים, בקוביות או במכונת משחק כמשחק שבו עשוי אדם לזכות בכסף, בשווה כסף או בטובת הנאה, כל עוד לא הוכח ההיפך;

(3) רואים חצרים כמקום שרגילים לערוך בהם משחקים אסורים -

(א) אם נערך בהם משחק אסור לפחות שתי פעמים תוך ששה חדשים שקדמו לביצוע העבירה בידי הנאשם, כל עוד לא הוכח ההיפך; ואין נפקא מינה, לגבי הנאשם בהחזקתם, אם החזיק בהם כל תקופה זו ואם מקצתה;

(ב) אם שימשו מועדון למשחקים בקלפים, ונערך בהם משחק אסור לפחות פעם אחת תוך ששה חדשים שקדמו לביצוע העבירה בידי הנאשם.

חילוט מכשירי משחק

[10/ט]

234. הורשע אדם בעבירה לפי סימן זה, רשאי בית-המשפט לצוות שכלים או מכשירים או דבר אחר ששימשו לעריכת המשחק, ההגרלה או ההימור יחולטו לאוצר המדינה, ואין נפקא מינה אם הנאשם הוא בעלם או לאו.

חילוט מכשירי עבירה

[10/טא]

235. (א) היה לשוטר יסוד סביר להניח כי כלים או מכשירים, כרטיסים או כל דבר אחר שימשו לארגונם או לעריכתם של משחק, הגרלה או הימור אסורים, רשאי הוא לתפסם,

ורשאי הוא לתפוס כספים, או דבר אחר, שהיה לו יסוד סביר להניח שנתקבלו כתוצאה מארגון המשחק, ההגרלה או ההימור האסורים או מעריכתם.

(ב) שר המשפטים רשאי להתקין תקנות לענין סעיף קטן (א).

(ג) נוכח בית-המשפט כי דברים שנתפסו כאמור בסעיף קטן (א), למעט כספים, שימשו לארגונם או לעריכתם של משחק, הגרלה או הימור אסורים, או שנתקבלו כתוצאה מארגונם או מעריכתם, רשאי הוא לצוות, על פי בקשת שוטר או תובע, כמשמעותו בחוק סדר הדין הפלילי, התשכ"ה-1965, על חילוטם לאוצר המדינה, אף אם לא הורשע אדם בעבירה בשל המשחק, ההגרלה או ההימור האסורים.

פרק ט': פגיעות בסדרי השלטון והמשפט

סימן א': שיבוש עשיית משפט

הגדרות

[116/א]

236. בסימן זה, "עדות" - אמרות בעל-פה או בכתב שנאמרו לשם ראיה, למעט אמרות שלא בשבועה מפי נאשם בהליך פלילי, ולרבות חוות דעת שניתנו לשם ראיה ותרגומים מפי מתרגם בהליך שיפוטי.

עדות שקר

[117/א, 118]

237. (א) המעיד בהליך שיפוטי, ביודעין, עדות כוזבת בדבר מהותי לגבי שאלה הנדונה באותו הליך, הרי זו עדות שקר, ודינו - מאסר שבע שנים; עשה כן בעד טובת הנאה, דינו - מאסר תשע שנים.

(ב) לענין עדות שקר אין נפקא מינה -

(1) אם ניתנה העדות בשבועה או בלא שבועה או בעיצום אחר שהותר על פי דין;

(2) באיזו צורה או טקס השתמשו להשבעת המעיד או לחיובו באמירת האמת, ובלבד שהיו בהסכמתו של המעיד;

(3) אם בית-המשפט, בית-הדין או הרשות השיפוטית או ועדת החקירה היו מורכבים כראוי או יושבים במקום הראוי, ובלבד שפעלו, כל אחד בתפקידו, בהליך שבו ניתנה העדות;

(4) אם המעיד הוא עד כשר ואם העדות היא קבילה בהליך השיפוטי.

בידוי ראיות

[119/א]

238. הבודה ראיה, שלא בדרך של עדות שקר או של הדחה לעדות שקר, או המשתמש בידועין בראיה בדויה כאמור, והכל בכוונה להטעות רשות שיפוטית או ועדת חקירה בהליך שיפוטי, דינו - מאסר חמש שנים.

שבועת שקר

[120/א]

239. מי שביודעין מוסר תצהיר שקר, בין בשבועה או בהן צדק ובין שלא בשבועה ושלא בהן צדק, לפני מי שמוסמך לקבל את התצהיר, דינו - מאסר שלוש שנים.

עדויות סותרות

[א120/א] [תיקון התש"ם (מס' 6)]

240. (א) המוסר הודעות או עדויות בענין אחד בפני רשויות שונות, והודעותיו או עדויותיו סותרות זו את זו בשאלה עובדתית שהיא מהותית לגבי הענין, ועושה כן בכוונה להטעות, דינו - מאסר חמש שנים.

(ב) "רשות", לענין סעיף זה - בית-משפט הדין בפלילים, בית-דין משמעתי, שוטר או רשות אחרת שערכו על פי דין חקירה קודם לאישום בבית-המשפט או בבית-הדין המשמעתי, ועדת חקירה לפי חוק ועדות חקירה, התשכ"ט-1968, או מי שנתמנה לפי סעיף 13 לחוק האמור.

(ג) פרוטוקול של המשפט והודעה או עדות שנרשמו כדין בחקירה כאמור, יהיו ראיה לכאורה לדברי העד שבהם.

סירוב להעיד

[א/120ב]

241. (א) מי שחייב להעיד או למסור ראיה אחרת בהליך שיפוטי והוא מסרב לעשות כן, דינו - מאסר שנתיים.

(ב) הטלת מאסר לפי סעיף 5 לפקודת בזיון בית-המשפט על אדם שסירב כאמור, אין בה כדי למנוע שפיטתו לפי סעיף קטן (א), אולם מי שנדון למאסר לפי סעיף קטן (א), תנוכה מענשו התקופה שבה היה אסור לפי סעיף 5 האמור.

השמדת ראיה

[א/122]

242. היודע כי ספר, תעודה או דבר פלוני דרושים, או עשויים להיות דרושים, לראיה בהליך שיפוטי, והוא, במזיד, משמידם או עושה אותם בלתי ניתנים לקריאה, לפענוח או לזיהוי, והכל בכוונה למנוע את השימוש בהם לראיה, דינו - מאסר חמש שנים.

ידיעות כוזבות

[א/123]

243. המוסר לשוטר או למי שמוסמך להגיש תביעה פלילית, ידיעה על עבירה כשהוא יודע שהידיעה כוזבת, דינו - מאסר שלוש שנים, ואם העבירה היא פשע - מאסר חמש שנים; ואין נפקא מינה אם הוגשה תביעה פלילית בעקבות הידיעה ואם לאו.

שיבוש מהלכי משפט

[א/124]

244. העושה דבר בכוונה למנוע או להכשיל הליך שיפוטי או להביא לידי עיוות דין, בין בסיכול הזמנתו של עד, בין בהעלמת ראיות ובין בדרך אחרת, דינו - מאסר שלוש שנים; לענין זה, "הליך שיפוטי" - לרבות חקירה פלילית והוצאה לפועל של הוראת בית-משפט.

הדחה בחקירה

[א/124(א), (ב)]

245. (א) המניע אדם, או מנסה להניעו, שבחקירה על פי דין לא ימסור הודעה או ימסור הודעת שקר, או יחזור בו מהודעה שמסר, דינו - מאסר חמש שנים.

(ב) המניע או מנסה להניע כאמור בסעיף קטן (א) בדרך של מרמה, הטעיה, כוח, איומים, הפחדה, מתן טובת הנאה או כל אמצעי פסול אחר, דינו - מאסר שבע שנים.

הדחה בעדות

[א/124(ג), (ד)]

246. (א) המניע אדם, או מנסה להניעו, שבהליך שיפוטי לא יעיד, או יעיד עדות שקר, או יחזור בו מעדות או מהודעה שמסר, דינו - מאסר שבע שנים.

(ב) המניע או מנסה להניע כאמור בסעיף קטן (א) בדרך של מרמה, הטעיה, כוח, איומים, הפחדה, מתן טובת הנאה, אוכל, אמצעי פסול אחר, דינו - מאסר תשע שנים.

סייגים לתחולה

[א/124(ו) רישה]

247. סעיפים 245(א) ו-246(א) לא יחולו על מעשה הבא להעמיד אדם על זכותו לפי דין להימנע מעדות או ממסירת הודעה, או על מעשה הנעשה כדין במהלכם של משפט או חקירה.

הגנה

[א/124(ז) סיפה]

248. באישום על מניעת הודעה או עדות או על חזרה מהודעה או מעדות לפי סעיפים 245(א) או 246(א) תהיה לנאשם הגנה, אם יוכיח שעשה את המעשה למען גילוי האמת או מניעת שקר.

הטרדת עד

[א/124(ח)]

249. המטריד אדם בנוגע להודעה שמסר האדם, או עומד למסור, בחקירה על פי דין, או בנוגע לעדות שמסר האדם, או עומד למסור, בהליך שיפוטי, דינו - מאסר שלוש שנים.

נסיבות מהמירות [תיקון התש"ם (מס' 6)]

249א. נעברה עבירה לפי סעיפים 245, 246 או 249 כשהעבריין נושא נשק חם או קר או כשהיו נוכחים שניים או יותר שחברו יחדיו לביצוע המעשה בידי אחד או אחדים מהם, דינו של כל אחד מהם -

- (1) בעבירה לפי סעיף 245(א) - מאסר שבע שנים;
- (2) בעבירה לפי סעיף 245(ב) - מאסר עשר שנים;
- (3) בעבירה לפי סעיף 246(א) - מאסר עשר שנים;
- (4) בעבירה לפי סעיף 246(ב) - מאסר ארבע עשרה שנים;
- (5) בעבירה לפי סעיף 249 - מאסר חמש שנים.

השפעה לא הוגנת

[125/א]

250. המבקש להשפיע שלא כהוגן על תוצאותיו של הליך שיפוטי, בדברי שידול או בקשה הנשלחים אל שופט או אל פקיד בית-המשפט, דינו - מאסר שנה אחת.

פרסום מסולף של דיון משפטי

[127/א]

251. המפרסם שלא בתום לב, בכל דרך של פרסום, דין וחשבון לא מדויק על דיון בבית-משפט או בוועדת חקירה על פי חוק ועדות חקירה, התשכ"ט-1968, דינו - מאסר ששה חדשים.

התרמה למען תשלום קנס

[128/א]

252. הפותח, בכל דרך של פרסום, פעולת התרמה למען תשלומם של קנס, הוצאות או פיצוי שפסק בית-משפט בפלילים, או נותן פרסום להתרמה כזאת, דינו - מאסר ששה חדשים.

תשלום קנס שהוטל על הזולת [תיקון התשנ"א (מס' 4)]

252א. (א) לא ישלם תאגיד, במישרין או בעקיפין, קנס שהוטל על זולתו, ולא ישלם מעביד קנס שהוטל על עובדו; העובר על הוראה מהוראות סעיף קטן זה, דינו - מאסר שנה אחת.

(ב) נעברה עבירה לפי סעיף קטן (א) בידי תאגיד, יואשם בה גם כל אדם אשר בעת ביצוע העבירה היה בו מנהל פעיל, שותף, למעט שותף מוגבל, או עובד מינהל בכיר האחראי לתשלום הקנס, אלא אם כן הוכיח שניים אלה:

(1) שהעבירה נעברה שלא בידיעתו;

(2) שהוא נקט את כל האמצעים הסבירים למנוע את ביצוע העבירה.

(ג) לענין סעיף זה, "תאגיד" - לרבות חבר בני אדם שאינו מואגד ולמעט תאגיד שחבריו חייבים להעמיד לרשותו את מלוא כוח עבודתם ולהעביר לו את נכסיהם.

חיפוי

[129/א]

253. (א) המקבל או מנסה לקבל טובת הנאה לעצמו או לזולתו בעד אי-גילוי או כיסוי של מעשה עוון או פשע או של כל ידיעה בנוגע למעשה כאמור, דינו - מאסר שלוש שנים.

(ב) המקבל או מנסה לקבל טובת הנאה לעצמו או לזולתו על מנת שלא ימסור עדות בחקירה על פי דין או במשפט, דינו - מאסר חמש שנים.

פרסומים על נכס גנוב

[130/א]

254. העושה אחת מאלה, דינו - מאסר ששה חדשים:

(1) מציע בפומבי פרס בעד השבת נכס שנגנב או שאבד, ובהצעתו זו משתמש במלים הבאות לומר כי מביא הנכס לא יישאל שאלות, או כי לא ייעצר ולא יוטرد;

(2) מציע בפומבי לכל מי שקנה נכס גנוב או אבוד או הלווה כסף עליו, להחזיר לו את הסכום ששילם או שהלווה או לתת סכום כסף או פרס אם יושב הנכס;

(3) מדפיס או מפרסם הצעה כאמור בפיסקאות (1) ו-(2).

זילות בית-המשפט

[131/א]

255. האומר או כותב דבר על שופט או דיין לענין כהונתו בכוונה לפגוע במעמדו, או מפרסם דברי גידוף נגד שופט או דיין כדי להחשיד או לבזות את דרכי השפיטה, דינו - מאסר שלוש שנים, אולם ביקורת כנה ואדיבה לטיב החלטתו של שופט או דיין בדבר שיש בו ענין לציבור לא תהא עבירה לפי סעיף זה.

נשיאת נשק בבית-המשפט

[א131/א]

256. (א) הנושא נשק, או נושא ללא הסבר סביר כלי או חומר פוגענים אחרים, בבנין של בית-משפט או בית-דין, או במקום אחר שבו מתקיימים הליכים שיפוטיים, דינו - מאסר שנתיים.

(ב) סעיף זה לא יחול -

(1) על שוטר, או על מי שקיבל מרשות מוסמכת לפי חוק כלי היריה, התש"ט-1949, או ממנהל בתי-המשפט או מטעמו היתר לשאת את הנשק או הכלי או החומר באותו בנין או מקום;

(2) בבית-דין צבאי או בבית-משפט צבאי כמשמעותם בחוק השיפוט הצבאי, התשט"ו-1955, או במקום אחר שבו מתקיים הליך שיפוטי לפי החוק האמור - על מי שהותר לו הדבר לפי פקודות הצבא כמשמעותן בחוק השיפוט הצבאי, התשט"ו-1955.

בריחה

[133/א]

257. הבורח ממשמורת חוקית שהוא נתון בה בשל עבירה פלילית, דינו -

(1) אם הוא מואשם או מורשע בפשע - מאסר שבע שנים;

(2) בכל מקרה אחר - מאסר שלוש שנים.

סיוע לבריחה

[134/א]

258. העושה אחת מאלה, דינו - מאסר שבע שנים:

- (1) מסייע אסיר או עצור לברוח או לנסות לברוח ממשמורת חוקית;
- (2) מכניס, או גורם שיוכנס, דבר לבית סוהר כדי להקל על בריחתו של אסיר או עצור.

הברחת אדם

[132/א] [תיקון התש"ם (מס' 6)]

259. המבריח או מנסה להבריח אדם ממשמורת חוקית, דינו -

- (1) אם המוברח הואשם או הורשע בעבירה שענשה מוות או מאסר עולם - מאסר עשרים שנים;
- (2) בכל מקרה אחר - מאסר שבע שנים.

מסייע לאחר מעשה

[27.(1)26/א]

260. (א) היודע שפלוני עבר עבירה ומקבל אותו או עוזר לו בכוונה שיימלט מעונש, הריהו מסייע לאחר מעשה, זולת אם היה בן-זוגו, הורהו, בנו או בתו של העבריין; ואולם אשה שבנוכחותו ובמרותו של בעלה קיבלה עובר עבירה שבעלה השתתף בה או עזרה לו, כדי שיימלט מעונש - אינה בגדר מסייעת; לענין סעיף זה, "עבירה" - למעט חטא.

(ב) מסייע לאחר מעשה אפשר להעמיד לדין ולהרשיע, אף אם מבצע מעשה העבירה לא הורשע תחילה או שאי אפשר לנקוט הליכים נגדו או לאכוף עליו ענישה בשל העבירה.

דין מסייע לאחר מעשה

[26/א(2)]

261. מסייע לאחר מעשה, דינו -

(1) אם העבירה היתה פשע - מאסר שלוש שנים;

(2) אם העבירה היתה עוון - מאסר מחצית תקופת העונש שנקבע לאותה עבירה.

אי-מניעת פשע

[33/א]

[1939]

262. מי שידע כי פלוני זומם לעשות מעשה פשע ולא נקט כל האמצעים הסבירים למנוע את עשיותו או את השלמתו, דינו - מאסר שנתיים.

סירוב לעזור במניעת עבירות

[135/א]

263. מי שנצטווה כדין מפי עובד ציבורי, שוטר או אדם אחר, לעזור במניעת עבירות או במעצרו של אדם או במניעת הברחתו או בריחתו של אדם, והוא מסרב או נמנע מהגיש עזרה לפי יכלתו, דינו - מאסר שלוש שנים.

הכשלת עיקול

[136/א]

264. המקבל נכס, מסלקו, מעכבו, מסתירו או עושה בו מעשה אחר ביודעין כי הנכס עוקל או ניטל על פי הוראת בית-משפט, בכוונה להפריע או להכשיל את ביצוע העיקול או ההוראה, דינו - מאסר שלוש שנים.

שבירת חותם

[137/א]

265. השובר, מסלק או עושה ללא מועיל, במזיד, חותם שהוטבע על פי הוראת רשות רשמית, בית-משפט או בית-דין, דינו - מאסר שנתיים; ואם היה מופקד על שמירת החותם, דינו - מאסר שלוש שנים.

הזנתת השמירה על חותם

[138/א]

266. המופקד על שמירת חותם שהוטבע על פי הוראה של רשות רשמית או של בית-משפט או בית-דין, והוא בהתרשלות מניח לחותם שישובר או יסולק או ייעשה ללא מועיל, דינו - מאסר ששה חדשים.

הוצאת מסמך ממשמורת (תיקון התשמ"ח)

267. (א) המוציא, ללא רשות מסמך ממשמורת מוסד ממוסדות המדינה או מרשות מקומית, דינו - מאסר שלוש שנים.

(ב) עובד הציבור המופקד על הטיפול במסמך או על שמירתו, המוסר אותו שלא כדין לאחר והמסמך מוצא מהמשמורת כאמור בסעיף קטן (א), דינו - מאסר חמש שנים.

(ג) בסעיף זה, "מסמך" - בכתב או בכל אמצעי אחר שבו נרשם דבר.

סימן ב': העלמת עבירה

הגדרות

[1/ו, התוספת] [תיקון התש"ם (מס' 6)]

268. בסימן זה - "עבירה פלילית" - אחת מאלה:

(1) עבירה לפי פרק ז' או לפי סימן ה' לפרק ט';

(2) עבירה נגד החיים, הגוף או המוסד שדינה מאסר שלוש שנים או יותר;

(3) עבירה לפי אחד הסעיפים שבסימן ד' לפרק ט' ושבפרקים י"א (למעט סעיף 401) ו-י"ב, או לפי סעיף 489, הפוגעת בנכסים או בזכויות של המדינה או של גוף מבוקר כמשמעותו בחוק מבקר המדינה, התשי"ח-1958 [נוסח משולב];

"הליך של שפיטה" - הליך המכוון להביא לידי אחת מאלה:

- (1) הוצאת אדם מגוף אשר הוא חבר בו;
- (2) שלילת זכות אדם מזכויותיו בגוף כאמור;
- (3) פרסום לגנאי ברבים על מעשיו של אדם;
- (4) עיצום אחר שיש עמו גינוי ושאינו בעל משמעות דתית בלבד.

חובת מתן הודעה

269. לא ימלא אדם תפקיד בהליך של שפיטה משהתעורר, תוך כדי שפיטה, חשש עבירה פלילית, אלא אם ניתנה הודעה ליועץ המשפטי לממשלה או לבא-כוחו.

הפסקת השפיטה

[2/ו]

270. נמסרה הודעה כאמור בסעיף 269, או הואשם אדם בעבירה לפי סימן זה, והחליט היועץ המשפטי לממשלה או בא-כוחו לנקוט הליכים בבית-משפט, רשאי היועץ המשפטי לממשלה לצוות על הפסקת השפיטה האמורה עד לגמר ההליכים בבית-המשפט.

עונשין

[3/ו]

271. העובר על הוראה מהוראות סימן זה, דינו - מאסר שנה אחת.

הגנה

[4/ו]

272. באישום לפי סימן זה תהא הגנה טובה לנאשם אם יוכיח אחת מאלה:

- (1) כי הודעה על אותו מעשה כבר נמסרה ליועץ המשפטי לממשלה או לבא-כוחו או למשטרה;
- (2) כי בשל אותו מעשה כבר התנהלה חקירה משטרתית או הואשם אדם.

סימן ג': תקיפת שוטרים

תקיפת שוטר בשעת מילוי תפקידו

[ג/1]

273. התוקף שוטר כשהוא ממלא תפקידו כחוק או אדם אחר העוזר לשוטר, דינו - מאסר עד שלוש שנים ולא פחות מחודש ימים.

תקיפת שוטר בנסיבות מחמירות

[ג/2]

274. התוקף שוטר כשהוא ממלא תפקידו כחוק ונתקיימה בו אחת מאלה, דינו - מאסר עד חמש שנים ולא פחות משלושה חדשים:

- (1) התכוון להכשיל את השוטר בתפקידו או למנוע או להפריע אותו מלמלאו;
- (2) היה מזויין בכלי ירייה, אלה, מקל, אבן או כלי אחר;
- (3) התקיפה היתה בצוותא של יותר משלושה אנשים.

הפרעה לשוטר בשעת מילוי תפקידו

[ג/3]

275. העושה מעשה בכוונה להפריע לשוטר כשהוא ממלא תפקידו כחוק או להכשילו בכך, או להפריע לאדם אחר או להכשילו מלעזור לשוטר, דינו - מאסר עד שלוש שנים ולא פחות משבועיים ימים.

פירוש

[ג/4]

סימן ד': עבירות בשירות הציבור וכלפיו

לחץ של עובד הציבור

[109/א]

[1944]

277. עובד הציבור העושה אחת מאלה, דינו - מאסר שלוש שנים:

- (1) משתמש, או מורה להשתמש, בכוח או באלימות נגד אדם כדי לסחוט ממנו, או מאחר שהאדם יש לו ענין בו, הודיה בעבירה או מידע בדבר עבירה;
- (2) מאיים על אדם, או מורה שיאיימו עליו, בפגיעה בגופו או בנכסיו, שלו או של אחר שהאדם יש לו ענין בו, כדי לסחוט מן האדם הודיה בעבירה או מידע בדבר עבירה.

עובד הציבור שיש לו זיקה פרטית

[110/א]

[1946, התשכ"ו]

278. עובד הציבור שיש לו מכוח משרתו סמכות שיפוטית או מינהלית לגבי נכסים מסוג מסויים או לגבי עיסוק בחרושת, במסחר או בעסק מסוג מסויים, והוא משתמש בסמכותו לגביהם בין בעצמו ובין על-ידי אחר כשיש לו, במישרין או בעקיפין, זיקה פרטית בהם, דינו - מאסר שלוש שנים.

דרישות כוזבות של עובד הציבור

[111/א]

[1946]

279. עובד הציבור החייב או הרשאי להגיש דו"ח או הודעה בדבר סכום שהוא או אחר דורש, או בענין אחר הטעון אישור לשם קבלת כסף או טובין, והוא מגיש אותם בידיעה שהם כוזבים בפרט מהותי, דינו - מאסר שלוש שנים.

שימוש לרעה בכוח המשרה

[112/א]

[1946, התשכ"ו]

280. עובד הציבור העושה אחת מאלה, דינו - מאסר שלוש שנים:

- (1) תוך שימוש לרעה בסמכותו הוא עושה או מורה לעשות מעשה שרירותי הפוגע בזכותו של אחר;
- (2) נכנס למגוריו של אדם נגד רצונו, כשאינן הדבר מותר לו על פי דין, או שלא לפי הסדרים שנקבעו לכך בדין.

תעודה כוזבת

[113/א]

[1944, התשכ"ו]

281. מי שמוסמך או נדרש על פי דין ליתן תעודה העשויה להשפיע על זכויותיו של אדם והוא נותן אותה בידעו שהיא כוזבת בפרט מהותי, דינו - מאסר חמש שנים.

התיימרות כבעל סמכות

[114/א]

282. העושה אחת מאלה, דינו - מאסר שלוש שנים:

- (1) מתיימר לפעול כבעל משרה שיפוטית, והוא איננו בעל משרה כזאת;

(2) מתיימר לפעול כמי שמוסמך על פי דין להשביע או לקבל תצהיר או לעשות כל פעולה אחרת בעלת אופי רשמי שרק מי שמוסמך לכך על פי דין רשאי לעשותה, ואין לו הסמכה כאמור;

(3) מתייצג כמי שמוסמך על פי דין לחתום על תעודה המעידה על תכנו של פנקס או רשומה המוחזקים בידי רשות חוקית או המעידה על עובדה או מאורע, והוא חותם על אותה תעודה כמי שמוסמך לכך ובידעו שאיננו מוסמך לכך.

התחזות כעובד הציבור

[115/א]

283. העושה אחת מאלה, דינו - מאסר שלוש שנים:

(1) מתחזה כעובד הציבור, כשאותו עובד נדרש מכוח תפקידו לעשות פעולה או להיות נוכח;

(2) מתייצג בכזב כעובד הציבור ומתיימר מכוח תפקידו זה לעשות פעולה או להיות נוכח במקום לשם עשיית פעולה.

מרמה והפרת אמונים

[140/א]

284. עובד הציבור העושה במילוי תפקידו מעשה מרמה או הפרת אמונים הפוגע בציבור, אף אם לא היה במעשה משום עבירה אילו נעשה כנגד יחיד, דינו - מאסר שלוש שנים.

אי-מילוי חובה רשמית

[141/א]

285. עובד הציבור הנמנע במזיד למלא חובה המוטלת עליו על פי דין, דינו - מאסר שלוש שנים, זולת אם היה מילוי החובה כרוך בסכנה גדולה מזו שאדם בעל כוח ומרץ רגילים יכול לעמוד בה.

הפרת חובה חקוקה

[142/א]

286. המפר הוראת חיקוק במזיד, במעשה האסור לפי אותו חיקוק או בהימנעות ממעשה שעשייתו נדרשת לפי אותו חיקוק, והדבר נוגע לציבור, דינו - מאסר שנתיים; והוא, אם אין נראית מאותו חיקוק כוונה לעונש אחר על הפרתו.

הפרת הוראה חוקית

[143/א] (תיקונים: התשמ"ח, התשס"ב)

287. (א) המפר הוראה שניתנה כשורה מאת בית-משפט או מאת פקיד או אדם הפועל בתפקיד רשמי ומוסמך לאותו ענין, דינו - מאסר שנתיים.

(ב) המפר הוראה מהוראות צו שניתן מאת בית משפט לשם הגנה על חייו, גופו או שלומו של אדם אחר מפני המפר, דינו - מאסר ארבע שנים.

העלבת עובד הציבור

[144/א]

288. המעליב בתנועות, במלים או במעשים, עובד הציבור, או דיין או פקיד של בית-דין דתי או חבר ועדת חקירה לפי חוק ועדות חקירה, התשכ"ט-1968, כשהם ממלאים תפקידם או בנוגע למילוי תפקידם, דינו - מאסר ששה חדשים.

הפרעה לעובד הציבור [תיקון התש"ם (מס' 6)]

288א. העושה אחת מאלה, דינו - מאסר שנה:

(1) מפריע ביוזעין לעובד הציבור או למי שהוסמך למלא תפקיד של עובד הציבור במילוי תפקידו על פי דין;

(2) אינו מקיים חובה המוטלת עליו על פי חיקוק למסור ידיעה או מסמך.

הסתה להימנע מתשלומי חובה

[145/א]

289. המסית אדם, או קבוצת בני אדם, שלא לשלם, או לעכב, תשלום חובה שהודיעה עליו הממשלה ברשומות, בין שההסתה היא מפורשת ובין שהיא משתמעת, בין במלים שבעל פה או שבכתב ובין בסימנים או במוצגים חזותיים, ובין בדרכים אחרות, דינו - מאסר ששה חדשים; והוא הדין במי שעושה מעשה, בכוונה להביא, או ביוזעין שהוא עלול להביא, את

אמצעי ההסתה האמורים, במישרין או בעקיפין בכל צורה שהיא, לידיעתם של אדם או של קבוצת בני אדם.

סימן ה': עבירות שוחד

לקיחת שוחד

[ב/1]

290. (א) עובד הציבור הלוקח שוחד בעד פעולה הקשורה בתפקידו, דינו - מאסר שבע שנים או מאסר שבע שנים עם קנס עשרת אלפים לירות.

(ב) בסעיף זה, "עובד הציבור" - לרבות עובד של תאגיד המספק שירות לציבור.

מתן שוחד

[ב/3]

291. נותן השוחד דינו כדין לוקח השוחד, אלא שהעונש שהנותן צפוי לו הוא מחצית העונש האמור בסעיף 290.

שוחד בתחרויות

[ב/3א]

292. (א) הנותן שוחד בכוונה להשפיע על קיומן, מהלכן או תוצאותיהן של תחרות ספורט או תחרות אחרת שיש לציבור ענין בקיומן או בתוצאותיהן, דינו - מאסר שלוש שנים.

(ב) לוקח השוחד דינו כדין נותן השוחד.

זרכי שוחד

[ב/4]

293. אין נפקא מינה בשוחד -

- (1) אם היה כסף, שווה כסף, שירות או טובת הנאה אחרת;
- (2) אם היה בעד עשיה או בעד חדילה, השהיה, החשה, האטה, העדפה או הפליה לרעה;
- (3) אם היה בעד פעולה מסויימת או כדי להטות למשוא פנים בדרך כלל;
- (4) אם היה בעד פעולה של הלוקח עצמו או בעד השפעתו על פעולת אדם אחר;
- (5) אם ניתן מידי הנותן או באמצעות אדם אחר; אם ניתן לידי הלוקח או לידי אדם אחר בשביל הלוקח; אם לכתחילה או בדיעבד; ואם הנהנה מן השוחד היה הלוקח או אדם אחר;
- (6) אם תפקידו של הלוקח היה של שררה או של שירות; אם היה קבוע או זמני ואם כללי או לענין מסויים; אם מילויו היה בשכר או בלי שכר, אם בהתנדבות או תוך קיום חובה;

[התשכ"ד]

- (7) אם נלקח על מנת לסטות מן השורה במילוי תפקידו או בעד פעולה שעובד הציבור היה חייב לעשותה על פי תפקידו.

הוראות נוספות

[5/ב]

294. (א) המבקש או המתנה שוחד, אף שלא נענה, כמוהו כלוקח שוחד.
- (ב) המציע או המבטיח שוחד, אף שנדחה, כמוהו כנותן שוחד.
- (ג) מי שמועמד לתפקיד אף שעדיין לא הוטל עליו, ומי שהוטל עליו תפקיד אף שעדיין לא התחיל במילויו, כמוהו כממלא את התפקיד.
- (ד) במשפט על שוחד לא ייזקק בית-המשפט לטענה -
  - (1) שהיה פגם או פסול בהטלת התפקיד על הלוקח, במינויו או בבחירתו;
  - (2) שהלוקח לא עשה או אף לא התכוון או לא היה מוסמך או רשאי לעשות את הפעולה.

תיווך בשוחד ותמורה אסורה לבעל השפעה ניכרת

[ב/16] [תיקון התשס"ו (מס' 4)]

295. (א) המקבל כסף, שווה כסף, שירות או טובת הנאה אחרת על מנת לתת שוחד - דינו כאילו היה לוקח שוחד; ואין נפקא מינה אם ניתנה בעד תיווכו תמורה, לו או לאחר, ואם לאו, ואם התכוון לתת שוחד ואם לאו.

(ב) המקבל כסף, שווה כסף, שירות או טובת הנאה אחרת על מנת שיניע, בעצמו או על-ידי אחר, עובד הציבור כאמור בסעיף 290(ב) למשוא פנים או להפליה - דינו כאילו היה לוקח שוחד.

(1) (1ב) בעל השפעה ניכרת על בחירתו של מועמד לתפקיד ראש הממשלה, שר, סגן שר, חבר כנסת או ראש רשות מקומית (בסעיף קטן זה - מועמד), המקבל כסף, שווה כסף, שירות או טובת הנאה אחרת כדי שיניע, בעצמו או על ידי אחר, מועמד לעשות פעולה הקשורה לתפקידו, דינו - שלוש שנות מאסר; קיבל כאמור כדי להניע מועמד למשוא פנים או להפליה - דינו כאילו היה לוקח שוחד.

(2) בסעיף קטן זה -¹³

"בחירות מקדימות", "תרומה" - כהגדרתן בסעיף 28א לחוק המפלגות;

"בעל השפעה ניכרת" - מי שיש לו השפעה ניכרת על בחירת מועמד במפלגה או בסיעה, לרבות במסגרת בחירות מקדימות ולרבות בשל היותו אחד מאלה:

(1) חבר הנהלה, מוסד ביקורת או בית דין של מפלגה, או נושא תפקיד מקביל או דומה לאחד מאלה במפלגה;

(2) בעל זכות הצבעה בבחירות למועמד שבהן מספר בעלי זכות ההצבעה אינו עולה על חמשת אלפים;

(3) מי שפעל להתפקדות של מספר משמעותי, בנסיבות הענין, של בעלי זכות בחירה בבחירות למועמד; פעל אדם להתפקדות של חמישים או יותר בעלי זכות בחירה בבחירות למועמד, חזקה כי מתקיים בו האמור בפסקה זו, אלא אם כן הוכיח אחרת;

(4) אדם שתרום, גייס תרומות או הוציא כספים לשם קידום בחירתו של מועמד במפלגה או בסיעה, בשווי העולה על חמשת אלפים שקלים חדשים, או שתרום, גייס תרומות או הוציא כספים כאמור לטובת שני מועמדים לפחות באותה מערכת בחירות, בשווי העולה על חמישה עשר אלף שקלים חדשים.

"חוק המפלגות" - חוק המפלגות, התשנ"ב-1992;

"מפלגה" - כהגדרתה בחוק המפלגות;

"סיעה" - כהגדרתה בחוק מימון מפלגות, התשל"ג-1973.

(ג) הנותן כסף, שווה כסף, שירות או טובת הנאה אחרת למקבל כאמור בסעיפים קטנים (א) או (ב) - דינו כדין נותן שוחד, ולמקבל כאמור בסעיף קטן (ב1), דינו - מחצית העונש הקבוע באותו סעיף קטן.

(ד) לענין סעיף זה, "קבלה" - לרבות קבלה בשביל אחר או על-ידי אחר.

ראיות

[7/ב]

296. במשפט על עבירה לפי סימן זה רשאי בית-המשפט להרשיע על יסוד עדות אחת, אף אם זו עדות של שותף לעבירה.

חילוט ושילום

[8/ב]

297. (א) הורשע אדם על עבירה לפי סימן זה, רשאי בית-המשפט, נוסף על העונש שיטיל -

(1) לצוות על חילוט מה שניתן כשוחד ומה שבא במקומו;

(2) לחייב את נותן השוחד לשלם לאוצר המדינה את שוויה של התועלת שהפיק מן השוחד.

(ב) סימן זה אינו מוציא תביעה אזרחית.

פרק י': פגיעות בגוף

סימן א': גרימת מוות

הריגה

[213, 212/א]

298. הגורם במעשה או במחדל אסורים למותו של אדם, יאשם בהריגה, ודינו - מאסר עשרים שנה. [תיקון התשנ"ה (מס' 3)]

299. (בוטל).

רצח

[215, 214/א]

300. (א) העושה אחת מאלה יאשם ברצח ודינו - מאסר עולם ועונש זה בלבד:

- (1) גורם במזיד, במעשה או במחדל אסורים למותו של אביו, אמו, סבו או סבתו;
  - (2) גורם בכוונה תחילה למותו של אדם;
  - (3) גורם במזיד למותו של אדם תוך ביצוע עבירה או תוך הכנות לביצועה או כדי להקל על ביצועה;
  - (4) גורם למותו של אדם כשנעברה עבירה אחרת, כדי להבטיח לעצמו, או למי שהשתתף בביצוע אותה עבירה, בריחה או הימלטות מעונש.
- (ב) מי שהורשע ברצח לפי סעיף 2(ו) לחוק לעשיית דין בנאצים ועוזריהם, התש"י-1950, דינו - מיתה.

עונש מופחת [תיקון התשנ"ה (מס' 4)]

300א. על אף האמור בסעיף 300, ניתן להטיל עונש קל מהקבוע בו, אם נעברה העבירה באחד מאלה:

(א) במצב שבו, בשל הפרעה נפשית חמורה או בשל ליקוי בכושרו השכלי, הוגבלה יכולתו של הנאשם במידה ניכרת, אך לא עד כדי חוסר יכולת של ממש כאמור בסעיף 34 -

(1) להבין את אשר הוא עושה או את הפסול שבמעשהו; או

(2) להימנע מעשיית המעשה.

(ב) במצב שבו מעשהו של הנאשם חרג במידה מועטה, בנסיבות הענין, מתחום הסבירות הנדרשת לפי סעיף 34טז לשם תחולת הסייג של הגנה עצמית, צורך או כורח, לפי סעיפים 34, 34א, 34ב.

(ג) כשהנאשם היה נתון במצב של מצוקה נפשית קשה, עקב התעללות חמורה ומתמשכת בו או בבן משפחתו, בידי מי שהנאשם גרם למותו.

כוונה תחילה

[216/א]

301. (א) לענין סעיף 300, יראו ממית אדם כמי שהמית בכוונה תחילה אם החליט להמיתו, והמיתו בדם קר, בלי שקדמה התגרות בתכוף למעשה, בנסיבות שבהן יכול לחשוב ולהבין את תוצאות מעשיו, ולאחר שהכין עצמו להמית אותו או שהכין מכשיר שבו המית אותו.

(ב) לענין ההחלטה וההכנה להמית, אין נפקא מינה אם החליט להמית את האדם או את מישו, מסויים או בלתי מסויים, מבני משפחתו או מבני גזעו.

(ג) כדי להוכיח כוונה תחילה אין צורך להראות שהנאשם היה שרוי בהלך נפש מסויים במשך זמן פלוני או תוך תקופה פלונית שלפני ביצוע העבירה או שהמכשיר שבו בוצעה הוכן בזמן פלוני שלפני המעשה.

שידול או סיוע להתאבדות

[225/א]

302. המביא אדם לידי התאבדות, בשידול או בעצה, או מסייע אדם להתאבד, דינו - מאסר עשרים שנים.

המתת תינוק

[226/א(1), (2)]

[1939, התשכ"ו] [תיקון התשל"ח (מס' 2)]

303. (א) אשה שגרמה במזיד, במעשה או במחדל, למות ולדה שלא מלאו לו שנים - עשר חדשים, ובשעת המעשה או המחדל היתה במצב של ערעור שיקול הדעת, משום שעדיין לא החלימה לגמרי מתוצאות הלידה או משום תוצאות ההנקה לאחר הלידה, הרי על אף היות העבירה לפי הנסיבות בגדר רצח או הריגה, דינה - מאסר חמש שנים.

(ב) האמור בסעיף זה אינו בא לגרוע מסמכות בית-המשפט להרשיע את מי שהואשם ברצח של ילד שלא מלאו לו שנים-עשר חדשים בעבירה של הריגה או של העלמת לידה, או לקבוע שאינו נושא באחריות פלילית מחמת אי-שפיותו או ליקוי בכשרו השכלי לפי סעיף 19.

גרימת מוות ברשלנות [תיקון התשנ"ה (מס' 3)]

304. הגורם ברשלנות למותו של אדם, דינו - מאסר שלוש שנים.

נסיון לרצח

[222/א]

305. העושה אחת מאלה, דינו - מאסר עשרים שנים:

(1) מנסה שלא כדין לגרום למותו של אדם;

(2) עושה שלא כדין מעשה, או נמנע שלא כדין מעשות מעשה שמחובתו לעשותו, בכוונה לגרום למותו של אדם, והמעשה או המחדל עלולים מטבעם לסכן חיי אדם. [תיקון התש"ם (מס' 6)]

306. (בוטל).

איום בכתב לרצוח

[224/א]

307. הגורם, במישרין או בעקיפין, שאדם פלוני יקבל כתב איום ברצח, והגורם יודע תכנו של הכתב, דינו - מאסר שבע שנים.

אדם - מאימתי

[220/א]

308. משעה שיצא הולד כולו חי מבטן אמו הריהו נחשב אדם לענין סימן זה, בין שנשם ובין שלא נשם, בין שיש לו מחזור דם ובין שאין לו, בין שנכרת חבל טבורו ובין שלא נכרת.

גרימת מוות - מהי

[219/א]

309. בכל אחד מן המקרים המנויים להלן יראו אדם כאילו גרם למותו של אדם אחר, אף אם מעשהו או מחדלו לא היו הגורם התכוף ולא היו הגורם היחיד למותו של האחר:

- (1) הסב נזק גופני המצריך טיפול רפואי או כירורגי והטיפול גרם למותו של הניזוק, ואין נפקא מינה אם הטיפול היה מוטעה ובלבד שנעשה בתום לב ובידיעה ובמיומנות רגילות, שאם לא נעשה כן - לא יראו את מסב הנזק כמי שגרם למותו של הניזוק;
- (2) גרם חבלת גוף שלא היתה מביאה למות הנחבל אילו נזקק לטיפול רפואי או כירורגי נכון או אילו נהג זהירות מספקת באורח חייו;
- (3) באלימות או באיום באלימות הביא אדם לעשיית מעשה שגרם למותו, כשהמעשה נראה לנפגע כדרך טבעית בנסיבות המקרה להימלט מן האלימות או מן האיומים;
- (4) במעשהו או במחדלו החיש את מותו של אדם הסובל ממחלה או מפגיעה שהיו גורמות למותו גם אילו לא מעשהו או מחדלו זה;
- (5) מעשה או מחדלו לא היה גורם מוות, אילולא נצטרף עמו מעשה או מחדל של האדם שנהרג או של אדם אחר. [תיקון התשנ"ה (מס' 3)]

310. (בוטל).

העלמת לידה

[227/א]

311. המשתדל להעלים דבר לידתו של ולד, בסלקו בחשאי את גוויית הוולד, בין שמת לפני הלידה או בשעת הלידה ובין לאחריה, דינו - מאסר שנה.

סימן ב': הפסקת הריון

הגדרות

[1/ג]

312. בסימן זה -

"מוסד רפואי מוכר" - מוסד או מרפאה ששר הבריאות הכיר בהם כמוסד רפואי לענין סימן זה, והודעה על כך פורסמה ברשומות;

"רופא נשים" - רופא מוסמך שהוא בעל תואר מומחה ביילוד ובגיניקולוגיה שניתן לו על פי פקודת הרופאים [נוסח חדש], התשל"ז-1976 (להלן בסימן זה - הפקודה), או רופא מוסמך המתמחה, לשם קבלת אותו תואר, במוסד רפואי מוכר בפיקוחו של רופא בעל התואר האמור.

איסור הפסקת הריון

[יג/2]

313. מי שהפסיק ביודעין הריונה של אשה, בין בטיפול רפואי ובין בדרך אחרת, דינו - מאסר חמש שנים או קנס חמישים אלף לירות.

הפסקת הריון באישור

[יג/3]

314. לא ישא רופא נשים באחריות פלילית בשל הפסקת הריונה של אשה אם נתקיימו כל אלה:

(1) הפסקת ההריון נעשתה במוסד רפואי מוכר;

(2) ניתן מראש אישור בהתאם לסעיף 316.

ועדה

[יג/4] [תיקון התש"ם (מס' 2)]

315. אישור לענין סעיף 314 יהיה מאת ועדה של שלושה; את חבריה יקבע, במוסד רפואי מוכר שהוא בית-חולים רשום כאמור בסעיף 25 לפקודת בריאות העם, 1940 - מנהל המוסד, ובמוסד רפואי מוכר אחר - שר הבריאות או מי שהוא הסמיך לכך; וזה הרכב הוועדה:

(1) רופא מוסמך שהוא בעל תואר מומחה על פי הפקודה ביילוד ובגיניקולוגיה;

(2) רופא מוסמך נוסף שעיסוקו הוא באחד המקצועות הבאים: יילוד וגניקולוגיה, רפואה פנימית, פסיכיאטריה, רפואת משפחה, בריאות הציבור;

(3) אדם הרשום כעובד סוציאלי על פי חוק שירותי הסעד, התשי"ח-1958.

אחד מחברי הוועדה לפחות יהיה אשה.

אישור

[5/ג] [תיקון התש"ם (מס' 2)]

316. (א) הוועדה רשאית, לאחר שנתקבלה הסכמתה המודעת של האשה, לתת אישור להפסקת ההריון אם ראתה שיש הצדקה לכך מחמת אחת מאלה:

(1) האשה היא למטה מגיל הנישואין, או מלאו לה ארבעים שנה;

(2) ההריון נובע מיחסים אסורים לפי החוק הפלילי או מיחסי עריות, או שהוא שלא מנישואין;

(3) הוולד עלול להיות בעל מום גופני או נפשי;

(4) המשך ההריון עלול לסכן את חיי האשה או לגרום לאשה נזק גופני או נפשי;

(5) (בוטל).

(ב) לענין סעיף זה, "הסכמה מודעת" של אשה להפסקת הריונה - הסכמתה בכתב לאחר שהוסברו לה הסיכונים הגופניים והנפשיים הכרוכים בהפסקת ההריון; לענין זה הסכמתה של קטינה אינה טעונה אישור נציגה.

(ג) לא תסרב הוועדה לתת אישור בטרם נתנה לאשה הזדמנות להופיע בפניה ולמסור לוועדה את נימוקיה.

(ד) האישור יהיה בכתב ויפרש את הסיבה המצדיקה את הפסקת ההריון.

הפסקת הריון במקרים מיוחדים

[6/ג]

317. לא ישא רופא מוסמך באחריות פלילית בשל הפסקת הריונה של אשה אם נתקיימה אחת מאלה, ובלבד שניתנה על כך למנהל הכללי של משרד הבריאות הודעה מנומקת בכתב תוך חמישה ימים לאחר המעשה:

(1) היה צריך להפסיק את ההריון מיד, לשם הצלת חייה של האשה או כדי למנוע ממנה נזק חמור שאין לתקנו;

(2) הפסקת ההריון היתה תוך טיפול רפואי אחר בגופה של האשה ודבר ההריון לא היה ידוע לרופא קודם לכן והפסקתו היתה דרושה לאותו טיפול רפואי.

הסתייגות מטעמי מצפון או שיקול דעת רפואי

[יג/7] [תיקון התשל"ח (מס' 2)]

318. אין במתן אישור לפי סימן זה כדי לחייב רופא נשים להפסיק הריונה של אשה אם הדבר הוא בניגוד למצפוננו או לשיקול דעתו הרפואי.

אי-תחולה

[יג/8] [תיקון התשל"ח (מס' 2)]

319. סעיף 22 לא יחול על עבירה לפי סימן זה.

סייג לאחריות

[יג/9]

320. אשה שבוצעה בה עבירה בניגוד לסימן זה לא תשא באחריות פלילית בקשר לעבירה זו.

ביצוע ותקנות

[יג/11]

321. שר הבריאות ממונה על ביצוע סימן זה והוא רשאי - בהתייעצות עם שר המשפטים ועם ועדת השירותים הציבוריים של הכנסת - להתקין תקנות לביצועו, ובין השאר בעניינים אלה:

(1) תנאים לאישור מוסד רפואי כמוסד מוכר, הנוהל למתן אישור כזה, תקופת תקפו, חידושו וביטולו;

(2) הנוהל למתן אישורים לפי סעיף 316.

סימן ג': אחריות לשלום אדם

אחריות לחסרי ישע

[228/א] (תיקון התשמ"ב)

322. מי שעליו האחריות לאדם שמחמת גילו, מחלתו, ליקויו הרוחני, מעצרו או כל סיבה אחרת אינו יכול להפקיע עצמו מאותה אחריות ואינו יכול לספק לעצמו את צרכי חייו - בין שהאחריות מקורה בחוזה

או בדין ובין שנוצרה מחמת מעשה כשר או אסור של האחראי - חובה עליו לספק לו את צרכי מחייתו, ולדאוג לבריאותו, ויראוהו כמי שגרם לתוצאות שבאו על חייו או על בריאותו של האדם מחמת שלא קיים את חובתו האמורה.

חובת הורה או אחראי לקטין [תיקונים: התש"ן, התש"ס (מס' 4), התשס"א (מס' 3)]

323. הורה או מי שעליו האחריות לקטין בן ביתו, חובה עליו לספק לו את צרכי מחייתו, לדאוג לבריאותו ולמנוע התעללות בו, חבלה בגופו או פגיעה אחרת בשלומו ובבריאותו, ויראוהו כמי שגרם לתוצאות שבאו על חייו או על בריאותו של הקטין מחמת שלא קיים את חובתו האמורה. [תיקון התש"ס (מס' 6)]

324. (בוטל).

חובת הממונה על מעשה שיש בו סכנה

[231/א]

325. הנוטל על עצמו ומבצע, שלא בשעת כורח, טיפול רפואי או כירורגי או כל מעשה חוקי אחר שיש בו או שעלול להיות בו סכנה לחיי אדם או לבריאותו - חובה עליו שתהיה לו לשם כך מיומנות סבירה ושיפעל בזהירות סבירה, ויראוהו כמי שגרם לתוצאות שבאו על חייו או על בריאותו של אדם מחמת שלא קיים את חובתו האמורה.

חובת הממונה על דבר שיש בו סכנה

[232/א]

326. מי שבאחריותו או בשליטתו נמצא דבר - בין חי ובין דומם, בין נייד ובין נייח - ממין או בתנאים שיש בהם כדי לסכן חיי אדם, בטיחותו או בריאותו אם לא ינהגו זהירות וקפידה בשימוש או בטיפול בו - חובה עליו לנקוט מידה סבירה של זהירות וקפידה למניעת הסכנה, ויראוהו כמי שגרם לתוצאות שבאו על חייו או על בריאותו מחמת שלא קיים את חובתו האמורה.

סימן ד': סיכון החיים והבריאות

שלילת כושר ההתנגדות לשם ביצוע עבירה

[233/א] [תיקון התש"ם (מס' 6)]

327. השולל מאדם או מנסה לשלול ממנו את כושר התנגדותו, באמצעים שיש בהם סכנה לחיי אדם או לבריאותו, או שיש בהם כדי לפגוע בפכחוונו, בכוונה לבצע פשע או עוון או להקל על ביצועם או להקל על בריחתו של עבריין לאחר ביצועם או לאחר נסיון לבצעם, דינו - מאסר עשרים שנה. [תיקון התש"ם (מס' 6)]

328. (בוטל).

חבלה בכוונה מחמירה

[235/א] [תיקונים: התש"ס (מס' 4), התשס"ב (מס' 4)]

329. (א) העושה אחת מאלה בכוונה להטיל באדם נכות או מום, או לגרום לו חבלה חמורה, או להתנגד למעצר או לעיכוב כדין, שלו או של זולתו, או למנוע מעצר או עיכוב כאמור, דינו - מאסר עשרים שנים:

- (1) פוצע אדם או גורם לו חבלה חמורה, שלא כדין;
- (2) מנסה שלא כדין לפגוע באדם בקליע, בסכין או בנשק מסוכן או פוגעני אחר;
- (3) גורם שלא כדין להתפוצצותו של חומר נפיץ;
- (4) שולח או מוסר לאדם חומר נפיץ או כל דבר מסוכן או מזיק אחר או גורם לאדם שיקבל כל חומר או דבר כאמור;
- (5) מניח, בכל מקום שהוא, חומר מרסק או נפיץ או נוזל משתך;
- (6) זורק על אדם חומר או נוזל כאמור בפיסקה (5), או משתמש בהם על גופו בדרך אחרת.

(ב) העובר עבירה לפי סעיף קטן (א) כלפי בן משפחתו, לא יפחת עונשו מחמישית העונש המרבי שנקבע לעבירה, אלא אם כן החליט בית המשפט, מטעמים מיוחדים שיירשמו, להקל בעונשו; בסעיף קטן זה, "בן משפחתו" - כהגדרתו בסעיף 382(ב).

(ג) עונש מאסר לפי סעיף קטן (ב) לא יהיה, בהעדר טעמים מיוחדים, כולו על-תנאי.

נסיון לחבול בחומר נפיץ

[239/א]

330. המניח בכל מקום שהוא חומר נפיץ שלא כדין, בכוונה לגרום חבלה לזולתו, דינו - מאסר ארבע-עשרה שנים.

מניעת הצלה מכלי שיט שבמצוקה

[236/א]

331. המונע או מפריע אדם שלא כדין במאמציו להציל את חייו או חיי אדם אחר כשהוא בכלי שיט הנתון במצוקה או בכלי שיט נטרף או כשהוא נמלט מכלי שיט כאמור, דינו - מאסר עשר שנים.

סיכון חיי אנשים במזיז בנתיב תחבורה

[237/א] [תיקון התש"ם (מס' 6)]

332. העושה אחת מאלה, בכוונה לפגוע בנוסע בנתיב תחבורה או כלי תחבורה או לסכן את בטיחותו, דינו - מאסר עשרים שנים:

(1) מניח דבר על נתיב תחבורה או כלי תחבורה;

(2) מטפל בנתיב תחבורה או כלי תחבורה, או בכל דבר שעליהם או בקרבתם, בדרך שיש בה כדי לפגוע בשימוש החפשי והבטוח של נתיב תחבורה או כלי תחבורה או בבטיחותו של נוסע כאמור או כדי לסכן את השימוש או הבטיחות האמורים;

(3) יורה או זורק דבר אל אדם שעל נתיב תחבורה או כלי תחבורה או אל חפץ שעליהם או גורם שהדבר יגע בהם;

(4) מראה אור או אות על נתיב תחבורה או כלי תחבורה

או בקרבתם או מטפל בכל דרך באור או באות הקיימים שם;

(5) גורם לסיכון בטיחותו של נוסע כאמור בהימנעות מעשות מעשה שחובה עליו לעשותו.

חבלה חמורה

[238/א]

333. החובל בחברו חבלה חמורה שלא כדין, דינו - מאסר שבע שנים.

פציעה

[241/א(א)]

334. הפוצע חברו שלא כדין, דינו - מאסר שלוש שנים.

חבלה ופציעה בנסיבות מחמירות

[251/א(א)] [תיקונים: התשנ"ו (מס' 3), התשס"ב]

335. (א) נעברה עבירה לפי סעיפים 333 או 334 -

(1) כשהעבריין נושא נשק חם או קר, דינו - כפל העונש הקבוע לעבירה;

(2) כשהיו נוכחים שניים או יותר שחברו יחד לביצוע המעשה בידי אחד או אחדים מהם, דינו של כל אחד מהם - כפל העונש הקבוע לעבירה.

(א1) העובר עבירה לפי סעיף 333 כלפי בן משפחתו, דינו - מאסר עשר שנים.

(ב) העובר עבירה לפי סעיף 334 כלפי בן משפחתו, דינו - כפל העונש הקבוע לעבירה; לענין סעיף זה, "בן משפחתו" - לרבות מי שהיה בן משפחתו בעבר, והוא אחד מאלה:

(1) בן זוגו, לרבות הידוע בציבור כבן זוגו;

(2) קטין או חסר ישע, שעובר העבירה אחראי עליו, כהגדרת "אחראי על קטין או חסר ישע" בסעיף 368א.

שימוש ברעל מסוכן

[241, 240/א(ב)]

336. הגורם שלא כדין שיפעילו על אדם או שאדם יקח רעל או דבר מזיק אחר, בכוונה לפגוע בו או בזולתו או להרגיזם, דינו - מאסר שלוש שנים; סיכן בכך את חיי האדם או גרם לו בכך חבלה חמורה, דינו - מאסר ארבע-עשרה שנים.

הפרת חובה של הורה או אחראי

[242/א] [תיקונים: התשמ"ג, התש"ן, התשס"א (מס' 3)]

337. המפר ללא הצדק כדין את חובתו לספק לפלוני צרכי מחיה או לדאוג לבריאותו ולמנוע התעללות בו, חבלה בגופו או פגיעה אחרת בשלומו ובבריאותו ומסכן או עלול לסכן בכך את חייו, או פוגע או עלול לפגוע בכך בבריאותו פגיעת קבע, דינו - מאסר שלוש שנים.

מעשי פזיזות ורשלנות

[243/א] [תיקונים: התש"ם (מס' 6), התשס"ו (מס' 2)]

338. (א) העושה אחת מאלה בדרך נמהרת או רשלנית שיש בה כדי לסכן חיי אדם או לגרום לו חבלה, דינו - מאסר שלוש שנים:

- (1) נוהג רכב או רוכב בדרך ציבורית;
  - (2) מפעיל כלי שיט או כלי טיס או משתתף בהפעלתם;
  - (3) עושה מעשה באש או בחומר לקיח, נפיץ או רדיואקטיבי, או אינו נוקט אמצעי זהירות מפני סכנה מסתברת הכרוכה באש או בחומר כאמור שבהחזקתו;
  - (4) עושה מעשה לגבי מכונות שבפיקוחו, שלו בלבד או עם אחרים, או אינו נוקט אמצעי זהירות נאותים מפני סכנה מסתברת הכרוכה בהן;
  - (5) עושה מעשה לגבי חומר נפץ או כלי יריה שבהחזקתו, או אינו נוקט אמצעי זהירות נאותים מפני סכנה מסתברת הכרוכה בהם;
  - (6) אינו נוקט אמצעי זהירות מפני סכנה מסתברת הכרוכה בחיה שבהחזקתו;
  - (7) נותן טיפול רפואי או כירורגי לאדם שהתחייב לטיפול בו;
  - (8) מוכר, מספק, נותן או מפעיל תרופה או חומר מרעיל או מסוכן;
  - (9) משתמש בחומר מרעיל או מסוכן או מחזיק בו או מפקירו, או מפקיר מיכל שהוחזק בו חומר כאמור ויש בו כדי להרעיל או לסכן.
- (ב) העובר עבירה לפי סעיף קטן (א)(5) בחגיגה או בטקס, דינו - מאסר ארבע שנים.

הזנחת השמירה של כלי יריה וחמרים מסוכנים

[א/243א]

339. (א) המחזיק, משאיר או מפקיר כלי יריה, חומר נפץ או חומר אחר שבכוחם לגרום נזק לאדם או לסכן חייו, ללא נקיטת אמצעי זהירות סבירים למנוע אדם אחר מלגרום בהם נזק לעצמו או לאחר, בין בטיפול כלשהו בהם ובין בלא טיפול, דינו - מאסר שנה.

(ב) סעיף זה לא יחול על מחזיק, משאיר או מפקיר הנתון לשיפוט צבאי לפי חוק השיפוט הצבאי, התש"ו-1955, במקום שהוא מחנה צבאי או שבו מתנהלות פעולות צבאיות, או תוך כדי אימונים במסגרת הצבא, אולם יחול על מדריך כאמור בסעיף 5ב(ב) לחוק כלי היריה, התש"ט-1949, ובסעיף 22(ג) לחוק חמרי נפץ, התשי"ד-1954.

סכנה לילדים

[א/243ב]

340. המשאיר או מפקיר דבר במקום שיש לילדים גישה אליו, ויש יסוד סביר להניח שילדים ישחקו בדבר או יטפלו בו בדרך אחרת, ושבעשותם כן הם

עלולים להינזק בבריאותם או לסכן חייהם, ואינו נוקט אמצעי זהירות סבירים כדי למנוע תוצאות כאלה, דינו - מאסר שנה.

יריות באזור מגורים [תיקון התש"ם (מס' 6)]

340א. היורה מנשק חם באזור מגורים ללא הסבר סביר, דינו - מאסר שנה.

חבלה ברשלנות

[א/244]

341. העושה מעשה שלא כדין, או נמנע מעשות מעשה שחובתו לעשותו, והמעשה או המחדל אינם מן המפורטים בסעיפים 338 עד 340, ונגרמה בהם חבלה לאדם, דינו - מאסר שנה.

הטעיית תחבורה [תיקון התש"ם (מס' 6)]

342. המעלה אור או מציג סימן או מצוף בכוונה להטעות אדם המפעיל כלי תחבורה או כשהוא יודע שהם עלולים להטעותו, דינו - מאסר שבע שנים.

הסעה בכלי תחבורה מסוכן [תיקון התש"ם (מס' 6)]

343. מי שביועין או מתוך התרשלות מסייע אדם או גורם להסעתו בכלי תחבורה כשיש חשש לבטיחותו של הנוסע מחמת המצב או המטען של כלי התחבורה, דינו - מאסר שלוש שנים, ואם היה כלי התחבורה מטוס, דינו - מאסר חמש שנים.

סיכון דרכים ונתיבי שיט

[247/א]

344. העושה מעשה או אינו נוקט זהירות סבירה בנכס שבהחזקתו או בפיקוחו וגורם בכך סכנה, מכשול או נזק לאדם בדרך ציבורית או בנתיב שיט ציבורי, דינו - מאסר שלוש שנים. (תיקון התשמ"ח)

ה': עבירות מין סימן

אינוס [תיקונים: התשמ"ח, התש"ן (מס' 3), התש"ס (מס' 4), התשס"א (מס' 6)]

345. (א) הבועל אשה -

- (1) שלא בהסכמתה החופשית;
- (2) בהסכמת האשה, שהושגה במרמה לגבי מיהות העושה או מהות המעשה;
- (3) כשהאשה היא קטינה שטרם מלאו לה ארבע עשרה שנים, אף בהסכמתה; או
- (4) תוך ניצול מצב של חוסר הכרה בו שרויה האשה או מצב אחר המונע ממנה לתת הסכמה חופשית;
- (5) תוך ניצול היותה חולת נפש או לקויה בשכלה, אם בשל מחלתה או בשל הליקוי בשכלה לא היתה הסכמתה לבעילה הסכמה חופשית;

הרי הוא אונוס ודינו - מאסר שש עשרה שנים.

(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א), דין האונס - מאסר עשרים שנים אם האינוס נעשה באחת מנסיבות אלה:

(1) בקטינה שטרם מלאו לה שש עשרה שנים ובנסיבות האמורות בסעיף קטן (א)(1),
(2), (4) או (5);

(2) באיום בנשק חם או קר;

(3) תוך גרימת חבלה גופנית או נפשית או הריון;

(4) תוך התעללות באשה לפני המעשה, בזמן המעשה או אחריו;

(5) בנוכחות אחר או אחרים שחברו יחד עמו לביצוע האינוס בידי אחד או אחדים מהם.

(ג) בסימן זה -

"בועל" - המחזיר איבר מאיברי הגוף או חפץ לאיבר המין של האישה.

בעילה אסורה בהסכמה [תיקונים: התשמ"ח, התש"ן (מס' 3), התשס"ד]

346. (א) (1) הבועל קטינה שמלאו לה ארבע עשרה שנים וטרם מלאו לה שש עשרה שנים, והיא אינה נשואה לו, או הבועל קטינה שמלאו לה שש עשרה שנים וטרם מלאו לה שמונה עשרה שנים, תוך ניצול יחסי תלות, מרות, חינוך או השגחה, או תוך הבטחת שווא לנישואין, דינו - מאסר חמש שנים;

(2) לענין סעיף קטן זה, יראו מטפל נפשי שבעל קטינה שמלאו לה שש עשרה שנים וטרם מלאו לה שמונה עשרה שנים, במהלך התקופה שבה ניתן לקטינה טיפול נפשי על ידו, כאילו עשה את המעשה האמור תוך ניצול יחסי תלות; חזקה זו לא תחול אם מעשים כאמור החלו לפני תחילתו של הטיפול הנפשי במסגרת קשר זוגי.

(ב) הבועל אשה שמלאו לה שמונה עשרה שנים תוך ניצול מרות ביחסי עבודה או בשירות או עקב הבטחת שווא לנישואין תוך התחזות כפגוע למרות היותו נשוי, דינו - מאסר שלוש שנים.

מעשה סדום [תיקונים: התשמ"ח, התש"ן (מס' 3), התש"ס (מס' 4), התשס"ד]

347. (א) (1) העושה מעשה סדום באדם שמלאו לו ארבע עשרה שנים וטרם מלאו לו שש עשרה שנים, או העושה מעשה סדום באדם שמלאו לו שש עשרה שנים וטרם מלאו לו שמונה עשרה שנים, תוך ניצול יחסי תלות, מרות, חינוך או השגחה, דינו - מאסר חמש שנים;

(2) לענין סעיף קטן זה, יראו מטפל נפשי שעשה מעשה סדום באדם שמלאו לו שש עשרה שנים וטרם מלאו לו שמונה עשרה שנים, במהלך התקופה שבה ניתן לאותו אדם טיפול

נפשי על ידו, כאילו עשה את המעשה תוך ניצול יחסי תלות; חזקה זו לא תחול אם מעשים כאמור החלו לפני תחילתו של הטיפול הנפשי במסגרת קשר זוגי.

(1א) העושה מעשה סדום באדם שמלאו לו שמונה עשרה שנים תוך ניצול מרות ביחסי עבודה או בשירות, דינו - מאסר שלוש שנים.

(ב) העושה מעשה סדום באדם באחת הנסיבות המנויות בסעיף 345, בשינויים המחוייבים, דינו כדין אונס.

(ג) לענין סימן זה, "מעשה סדום" - החזרת איבר מאברי הגוף או חפץ לפי הטבעת של אדם או החזרת איבר מין לפיו של אדם.

יחסי מין בין מטפל נפשי למטופל (תיקון התשס"ד)

347א. (א) בסימן זה -

"טיפול נפשי" - אבחון, הערכה, ייעוץ, טיפול, שיקום, או ניהול שיחות, שנעשו באופן מתמשך, בדרך של מפגש פנים אל פנים, כדי לסייע לאדם הסובל ממצוקה, הפרעה, מחלה או בעיה אחרת, שמקורן רגשי או נפשי;

"מטפל נפשי" - מי שעוסק, באופן מקצועי, במתן טיפול נפשי, כמשלח יד או מכוח תפקיד, והוא פסיכולוג, פסיכיאטר או עובד סוציאלי, או מי שמתחזה לאחד מאלה.

(ב) מטפל נפשי הבוועל אישה או העושה מעשה סדום באדם, שמלאו להם שמונה עשרה שנים, במהלך התקופה שבה ניתן להם טיפול נפשי על ידו ועד תום שלוש שנים מסיום הטיפול כאמור, בהסכמה שהושגה תוך ניצול תלות נפשית ממשית בו, שמקורה בטיפול הנפשי שניתן להם על ידו, דינו - מאסר ארבע שנים; לענין סעיף קטן זה יראו מעשים כאמור שנעשו במהלך התקופה שבה ניתן הטיפול הנפשי כאילו נעשו תוך ניצול תלות נפשית ממשית כאמור; חזקה זו לא תחול אם המעשים החלו לפני תחילתו של הטיפול הנפשי.

מעשה מגונה [תיקונים: התש"ן (מס' 3), התש"ס (מס' 4), התשס"א (מס' 6), התשס"ד]

348. (א) העושה מעשה מגונה באדם באחת הנסיבות המנויות בסעיף 345(א)(2) עד (5), בשינויים המחוייבים, דינו - מאסר שבע שנים.

(ב) העושה מעשה מגונה באדם באחת הנסיבות המנויות בסעיף 345(ב)(1) עד (5), בשינויים המחוייבים, דינו - מאסר עשר שנים.

(ג) העושה מעשה מגונה באדם בלא הסכמתו אך שלא בנסיבות כאמור בסעיפים קטנים (א), (ב) או (ג), דינו - מאסר שלוש שנים.

(1ג) נעברה עבירה לפי סעיף קטן (ג) תוך שימוש בכוח או הפעלת אמצעי לחץ אחרים, או תוך איום באחד מאלה, כלפי האדם או כלפי זולתו, דינו של עובר העבירה - מאסר שבע שנים.

(ד) (1) העושה מעשה מגונה באדם שהוא קטין שמלאו לו ארבע עשרה שנים תוך ניצול יחסי תלות, מרות, חינוך, השגחה, עבודה או שירות, דינו - מאסר ארבע שנים;

(2) לענין סעיף קטן זה יראו מטפל נפשי שעשה מעשה מגונה באדם שמלאו לו ארבע עשרה שנים וטרם מלאו לו שמונה עשרה שנים, במהלך התקופה שבה ניתן לאותו אדם טיפול נפשי על ידו, כאילו עשה את המעשה תוך ניצול יחסי תלות; חזקה זו לא תחול אם מלאו לאדם שש עשרה שנים, והמעשים החלו לפני תחילתו של הטיפול הנפשי במסגרת קשר זוגי.

(1ד) מטפל נפשי העושה באדם שמלאו לו שמונה עשרה שנים מעשה מגונה בנסיבות המפורטות בסעיף 347א(ב), דינו - מאסר שלוש שנים.

(ה) העושה מעשה מגונה באדם שמלאו לו שמונה עשרה שנים תוך ניצול מרות ביחסי עבודה או בשירות, דינו - מאסר שנתיים.

(ו) בסימן זה, "מעשה מגונה" - מעשה לשם גירווי, סיפוק או ביזוי מיניים.

מעשה מגונה בפומבי [תיקון התש"ן (מס' 3)]

349. (א) העושה מעשה מגונה בפומבי בפני אדם אחר, ללא הסכמתו, או העושה מעשה כאמור בכל מקום שהוא תוך ניצול יחסי תלות, מרות, חינוך, השגחה, עבודה או שירות, דינו - מאסר שנה.

(ב) העושה, בכל מקום שהוא, מעשה מגונה בפני אדם שטרם מלאו לו שש עשרה שנים, דינו - מאסר שלוש שנים.

גרם מעשה (תיקונים: התשמ"ח, התשס"ד)

350. לענין עבירה לפי סימן זה, אחת היא אם העושה עשה את המעשה או גרם שהמעשה ייעשה בו או באדם אחר.

עבירות מין במשפחה ובידי אחראי על חסר ישע [תיקונים: התש"ן (מס' 3), התשס"ג, התשס"ה (מס' 4), התשס"ז (מס' 4)]

351. (א) העובר עבירה של אינוס לפי סעיף 345(א) או של מעשה סדום לפי סעיף 347(ב) באדם שהוא קטין, והוא בן משפחתו או באדם שהוא חסר ישע והוא אחראי עליו, דינו - מאסר עשרים שנים.

(ב) הבוועל אישה שמלאו לה ארבע עשרה שנים וטרם מלאו לה עשרים ואחת שנים או העושה מעשה סדום באדם שמלאו לו ארבע עשרה שנים וטרם מלאו לו עשרים ואחת שנים, והוא בן משפחתם, דינו - מאסר שש עשרה שנים.

(ג) העושה מעשה מגונה באדם שהוא קטין והוא בן משפחתו, דינו -

(1) בעבירה לפי סעיף 348(א) או (ג1) - מאסר עשר שנים;

(2) בעבירה לפי סעיף 348(ב) - מאסר חמש עשרה שנים;

(3) בכל מקרה שאינו בין המנויים בפיסקאות (1) ו-(2) - מאסר חמש שנים.

(ד) העושה מעשה מגונה בפני אדם שהוא קטין, בכל מקום שהוא, והוא בן משפחתו, דינו מאסר ארבע שנים.

(1ד) אחראי על חסר ישע העובר עבירה לפי סעיף 349(א) בחסר הישע, דינו - מאסר שנתיים.

(ה) לענין סעיף זה -

"אומן" - אחד מאלה:

(1) אב או אם במשפחת אומנה שאישר משרד הרווחה;

(2) אחראי על קטין לפי פסקה (3) להגדרה "אחראי על קטין או חסר ישע" בסעיף 368א;

"אח או אחות חורגים" - בן או בת של בן זוג של הורה;

"אחראי על חסר ישע" - כהגדרה "אחראי על קטין או חסר ישע" בסעיף 368א;

"בן משפחה" -

(1) הורה; בן זוגו של הורה אף אם אינו נשוי לו; סב או סבתא;

(2) מי שמלאו לו חמש עשרה שנים והוא אחד מאלה: אח או אחות; אח או אחות חורגים; דוד או דודה; גיס או גיסה. ואולם לענין עבירה של בעילה אסורה לפי סעיף קטן (ב) או של מעשה מגונה לפי סעיף קטן (ג)(3) שנעשו במי שמלאו לו שש עשרה שנים, לא ייכללו דוד או דודה, גיס או גיסה בהגדרת "בן משפחה".

(3) אומן, בן זוגו של אומן אף אם אינו נשוי לו; אביו או אמו של אומן;

(4) מי שמלאו לו חמש עשרה שנים והוא אחד מאלה: בנו או בתו של אומן ובן זוגו של כל אחד מאלה; אחיו או אחותו של אומן ובן זוגו של כל אחד מאלה; ואולם לענין עבירה של בעילה אסורה לפי סעיף קטן (ב) או של מעשה מגונה לפי סעיף קטן (ג)(3) שנעשו במי שמלאו לו שש עשרה שנים, לא ייכללו בן זוג של בנו או בתו של אומן, אחיו או אחותו של אומן ובן זוגו של כל אחד מאלה בהגדרה "בן משפחה".

"חסר ישע" - כהגדרתו בסעיף 368א.

איסור פרסום [תיקונים: התשמ"ח, התשס"ו (מס' 2)]

352. (א) המפרסם ברבים שמו של אדם או של כל דבר שיש בו כדי לזהות אדם כמי שנפגע בעבירה או כמי שהתלונן כי הוא נפגע בעבירה לפי סימן זה, דינו - מאסר שנה.

(ב) לא ישא אדם באחריות פלילית לפי סעיף קטן (א) אם האדם ששמו או זהותו פורסמו כאמור נתן את הסכמתו לפרסום, בפני בית משפט, או אם בית משפט התיר את הפרסום מטעמים מיוחדים שיירשמו.

סייג לאחריות פלילית [תיקונים: התשמ"ח, התש"ס (מס' 4)]

353. באישום בשל עבירה לפי סעיפים 346(א) או 347(א) תהיה זו הגנה לנאשם שהבדל הגילים בינו לבין הקטין אינו עולה על שלוש שנים, אם הקטין הסכים למעשה ואם המעשה נעשה במהלך יחסי רעות רגילים וללא ניצול מעמדו של הנאשם.

סייג להתיישנות עבירות מין בקטין [תיקונים: התשנ"ו (מס' 2), התש"ס (מס' 4), התשס"א (מס' 6), התשס"ג, התשס"ה (מס' 3)]

354. (א) בעבירות המנויות בסעיף קטן זה, שנעברו בקטין, יחל מנין תקופת ההתיישנות ביום שמלאו לו עשרים ושמונה שנים; ואולם אם חלפו עשר שנים מיום ביצוע העבירה - לא יוגש כתב אישום אלא באישור היועץ המשפטי לממשלה -¹⁴

(1) עבירה לפי סעיף 351;

(2) עבירה שעבר האחראי על הקטין כהגדרת "אחראי על קטין או חסר ישע" בסעיף 368 א והוא אינו בן משפחה כהגדרת "בן משפחה" בסעיף 351(ה) והיא אחת מן העבירות הבאות:

(א) אינוס - לפי סעיף 345;

(ב) בעילה אסורה בהסכמה - לפי סעיף 346(א);

(ג) מעשה סדום - לפי סעיף 347(א) או (ב);

(ד) מעשה מגונה - לפי סעיף 348(א), (ב), (ג) או (ד).

(1א) הוגש כתב אישום, לפי סעיף קטן (א), בעקבות תלונה שהוגשה למשטרה לאחר שמלאו לנפגע העבירה עשרים ושמונה שנים, לא יורשה אדם על סמך עדות יחידה של נפגע העבירה, אלא אם כן יש בחומר הראיות דבר לחיזוקה; כלל כתב האישום גם עבירה שלא כאמור בסעיף קטן (א), תחול הוראת סעיף קטן זה רק לענין עבירה כאמור בסעיף קטן (א).

(ב) הוראות סעיף קטן (א) יחולו גם על מעשה שנעשה לפני יום י"ט באב התש"ן (10 באוגוסט 1990), ובלבד שנתקיימו כל אלה:

(1) המעשה היה עבירה לפי סימן זה כנוסחו בעת עשייתו;

(2) אילו נעשה המעשה לאחר היום האמור היה מהווה עבירה לפי סעיף 351;

(3) העבירה טרם התיישנה לפי סעיף 9 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982.

(ג) (1) בעבירות המנויות בסעיף קטן זה, שנעברו בקטין, בידי מי שמלאו לו חמש עשרה שנים, והוא אינו האחראי על הקטין כאמור

בהגדרה "אחראי על קטין או חסר ישע" שבסעיף קטן (א)(2), או בן משפחה כהגדרתו באותו סעיף קטן, יחל מנין תקופת ההתיישנות ביום שמלאו לקטין שמונה עשרה שנים; ואולם אם חלפו עשר שנים מיום ביצוע בעבירה - לא יוגש כתב אישום אלא באישור היועץ המשפטי לממשלה.

(2) ואלה העבירות:

(א) אינוס - לפי סעיף 345;

(ב) מעשה סדום - לפי סעיף 347(ב);

(ג) מעשה מגונה - לפי סעיף 348(א), (ב) או (ג)(1).

(ד) הוגש כתב אישום, לפי סעיף קטן (ג), בעקבות תלונה שהוגשה למשטרה לאחר שחלפו עשר שנים ממועד ביצוע העבירה או לאחר שמלאו לקטין 18 שנים, לפי המאוחר, לא יורשע אדם על סמך עדות יחידה של נפגע העבירה אלא אם כן יש בחומר הראיות דבר לחיזוקה; כלל כתב האישום גם עבירה שלא כאמור בסעיף קטן (ג), תחול הוראת סעיף קטן זה רק לענין העבירה כאמור באותו סעיף קטן.

(ה) הוראות סעיף קטן (ג) יחולו גם על עבירה שביום כניסתו לתוקף של חוק העונשין (תיקון מס' 84), התשס"ה-2005, טרם התיישנה לפי סעיף 9 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982, לפי הדין שחל עליה ערב המועד האמור.

עונש מזערי [תיקונים: התשנ"ח, התשס"א (מס' 6), התשס"ב (מס' 4)]

355. (א) הורשע אדם בעבירה לפי סעיפים 345, 348(א), (ב) או (ג)(1), או 351(א), (ב) או (ג)(1) או (2), לא יפחת עונשו מרבע העונש המרבי שנקבע לאותה עבירה, אלא אם כן החליט בית המשפט, מטעמים מיוחדים שיירשמו, להקל בעונשו.

(ב) עונש מאסר לפי סעיף קטן (א) לא יהיה, בהעדר טעמים מיוחדים, כולו על-תנאי. (תיקון התשמ"ח)

356-360. (בוטלו).

סימן ו': עבירות כלפי קטינים ונכים

השארת ילד בלא השגחה או במטרה לנטשו [תיקון התשס"א (מס' 3)]

361. המשאיר ילד שטרם מלאו לו שש שנים בלא השגחה ראויה, ובכך מסכן את חייו הילד או פוגע או עלול לפגוע פגיעה ממשית בשלומו או בבריאותו, דינו - מאסר שלוש שנים; עשה כן ברשלנות, דינו - מאסר שנה; עשה כן במטרה לנטוש את הילד, דינו - מאסר חמש שנים.

הזנחת ילדים ומושגחים אחרים

[185/א] [תיקון התש"ם (מס' 6)]

362. הורו של ילד שלא מלאו לו ארבע-עשרה שנים או של מי שאינו מסוגל לדאוג לצרכי חייו (בסעיף זה ובסעיף הבא - מושגחים), וכל המחוייב על פי דין או הסכם לדאוג לצרכי חייו של מושגח הנתון להשגחתו, והוא אינו מספק מזון, לבוש, צרכי לינה וצרכי חיים חיוניים אחרים במידה הדרושה לשמירת שלומו ובריאותו, דינו - מאסר שלוש שנים, זולת אם הוכיח שנקט אמצעים סבירים לפי הנסיבות להשגת הדרוש כדי לספק את הצרכים ואין בידו לספקם.

נטישת מושגחים

[186/א] [תיקון התש"ם (מס' 6)]

363. הורו של מושגח או המחוייב על פי דין או הסכם לדאוג לצרכי חייו של מושגח, שסירב לקבל את המושגח מידי מי שאינו מחוייב לדאוג לצרכי חייו, או שהשאיר אותו בידי אדם שלא הסכים לדאוג לצרכי חייו, דינו - מאסר ששה חדשים; נטש את המושגח, דינו - מאסר שלוש שנים.

מסירת קטין להחזקה בתמורה

[א186/א]

364. המציע או נותן תמורה בעד הרשות להחזיק בקטין שלא מלאו לו ארבע-עשרה שנים, והמבקש או מקבל תמורה בעד מתן רשות להחזיק בקטין כאמור, דינו - מאסר שלוש שנים, ואין נפקא מינה אם היתה התמורה בכסף או בשווה כסף.

מסירת קטין בהתנערות מזכויות וחובות

[א/186ב]

365. (א) הורה או אפוטרופוס של קטין שלא מלאו לו ארבע-עשרה שנים המוסר, או מרשה למסור, את הקטין למי שאינו הורו או אפוטרופוסו, ויש במסירה משום התנערות מחובותיו או זכויותיו כלפי הקטין, דינו - מאסר שנתיים.

(ב) תהיה זאת הגנה טובה באישום לפי סעיף זה אם הוכח אחד מאלה:

(1) מסירת הקטין היתה למטרת אימוץ לפי חוק אימוץ ילדים, התש"ך-1960;

(2) מסירת הקטין היתה לזמן קצוב ובהסכמתו של פקיד סעד כמשמעותו בחוק שירותי הסעד, התשי"ח-1958;

(3) מסירת הקטין היתה להורה הורו, לדודו, לדודתו, לאחיו או לאחותו, והיתה לטובת הקטין. [תיקון התש"ם (מס' 6)]

366. (בוטל).

גניבת קטין [תיקון התש"ם (מס' 6)]

367. המוציא או מעכב במרמה, בכוח או בפיתויים קטין שלא מלאו לו ארבע-עשרה שנים, או מקבלו או מסתירו בידועין שהוא הוצא או עוכב כאמור, הכל בכוונה לשלול את החזקת הקטין מהורו, מאפוטרופוסו או ממי שחייב לפי הדין לטפל בו או להשגיח עליו ולקחתה לעצמו או לאחר, דינו - מאסר שבע שנים, והוא אם לא הוכיח שיש לו תביעה בתום לב לזכות ההחזקה כאמור.

המרת דתו של קטין

[א/188א] (תיקון התשכ"ה)

368. (א) העורך טקס המרת דתו של קטין או עושה פעולה אחרת המביאה לידי המרת דתו של קטין, בניגוד להוראות סעיף 13א לחוק הכשרות המשפטית והאפוטרופסות, התשכ"ב-1962, דינו - מאסר ששה חדשים.

(ב) המשדל קטין, בפניה ישירה אליו, להמיר דתו, דינו - מאסר ששה חדשים. (תיקון התש"ן)

סימן ו'1: פגיעה בקטינים ובחסרי ישע

הגדרות [תיקונים: התש"ן, התש"ס (מס' 4), התשס"ז (מס' 4)]

368א. בסימן זה -

"אומן" - אחד מאלה:

- (1) אב או אם במשפחת אומנה שאישר משרד הרווחה;
  - (2) אחראי על קטין לפי פסקה (3) להגדרה "אחראי על קטין או חסר ישע";
- "אחראי על קטין או חסר ישע" - כל אחד מאלה:

- (1) הורה או מי שעליו האחריות לצרכי מחייתו, לבריאותו, לחינוכו או לשלומו של קטין או של חסר ישע - מכוח דין, החלטה שיפוטית, חוזה מפורש או מכללא, או מי שעליו האחריות כאמור לקטין או לחסר ישע מחמת מעשה כשר או אסור שלו;
  - (2) בן משפחה של קטין או של חסר ישע, שמלאו לו שמונה עשרה שנים ואיננו חסר ישע, והוא אחד מאלה: בן זוגו של הורו, סבו או סבתו, צאצאו, אחיו או אחותו, גיסו או גיסתו, דודו או דודתו, בן זוגו של אומן, וכן הורהו של אומן, צאצאו של אומן, אחיו או אחותו של אומן ובן זוגו של כל אחד מאלה;
  - (3) מי שהקטין או חסר הישע מתגורר עמו או נמצא עמו דרך קבע, ומלאו לו שמונה עשרה שנים; ובלבד שקיימים ביניהם יחסי תלות או מרות;
- "חסר ישע" - מי שמחמת גילו, מחלתו או מוגבלותו הגופנית או הנפשית, ליקויו השכלי או מכל סיבה אחרת, אינו יכול לדאוג לצרכי מחייתו, לבריאותו או לשלומו;
- "מעשה" - לרבות מחדל;
- "פקיד סעד" - מי שמונה לכך לפי חוק.

תקיפת קטין או חסר ישע (תיקון התש"ן)

368ב. (א) התוקף קטין או חסר ישע וגורם לו חבלה של ממש, דינו - מאסר חמש שנים; היה התוקף אחראי על הקטין או על חסר הישע, דינו - מאסר שבע שנים.

(ב) נעברה עבירה לפי סעיף קטן (א) ונגרמה לקטין או לחסר הישע חבלה חמורה, דינו של התוקף - מאסר שבע שנים, ואם היה התוקף אחראי על הקטין או חסר הישע, דינו - מאסר תשע שנים.

(ג) לענין סעיף זה, "חבלה" - בין גופנית בין נפשית.

התעללות בקטין או בחסר ישע (תיקון התש"ן)

368ג. העושה בקטין או בחסר ישע מעשה התעללות גופנית, נפשית או מינית, דינו - מאסר שבע שנים; היה העושה אחראי על קטין או חסר ישע, דינו - מאסר תשע שנים.

חובת דיווח [תיקונים: התש"ן, התש"ן (מס' 3), התשנ"א (מס' 5), התש"ס (מס' 4), התשס"ז, התשס"ז (מס' 4)]

368ד. (א) היה לאדם יסוד סביר לחשוב כי זה מקרוב נעברה עבירה בקטין או בחסר ישע בידי האחראי עליו, חובה על האדם לדווח על כך בהקדם האפשרי לפקיד סעד או למשטרה; העובר על הוראה זו, דינו - מאסר שלושה חדשים.

(ב) רופא, אחות, עובד חינוך, עובד סוציאלי, עובד שירותי רווחה, שוטר, פסיכולוג, קרימינולוג או עוסק במקצוע פרה-רפואי, וכן מנהל או איש צוות במעון או במוסד שבו נמצא קטין או חסר ישע - שעקב עיסוקם במקצועם או בתפקידם היה להם יסוד סביר לחשוב כי נעברה עבירה בקטין או חסר ישע בידי אחראי עליו - חובה עליהם לדווח על כך בהקדם האפשרי לפקיד סעד או למשטרה; העובר על הוראה זו, דינו - מאסר ששה חדשים.

(ג) היה לאחראי על קטין או חסר ישע יסוד סביר לחשוב כי אחראי אחר על קטין או חסר ישע עבר בו עבירה, חובה עליו לדווח על כך בהקדם האפשרי לפקיד סעד או למשטרה; העובר על הוראה זו, דינו - מאסר ששה חדשים.

(1ג) היה לאדם יסוד סביר לחשוב כי זה מקרוב נעברה בקטין או בחסר ישע עבירת מין לפי סעיפים 345 עד 347, 348 ו-351, בידי בן משפחה שטרם מלאו לו 18 שנים, חובה על האדם לדווח על כך בהקדם האפשרי לפקיד סעד או למשטרה; העובר על הוראה זו, דינו - מאסר שלושה חודשים; בסעיף זה, "בן משפחה" - כמשמעותו בפסקה (2) להגדרה "אחראי על קטין או חסר ישע" בסעיף 368א.

(2ג) בעל מקצוע מהמנויים בסעיף קטן (ב), שעקב עיסוקו במקצועו או בתפקידו היה לו יסוד סביר לחשוב כי נעברה בקטין או בחסר ישע עבירת מין לפי סעיפים 345 עד 347, 348 ו-351, בידי בן משפחה שטרם מלאו לו 18 שנים, חובה עליו לדווח על כך בהקדם האפשרי לפקיד סעד או למשטרה; העובר על הוראה זו, דינו - מאסר שישה חודשים.

(3ג) היה לאחראי על קטין או חסר ישע יסוד סביר לחשוב כי נעברה בקטין או בחסר ישע עבירת מין לפי סעיפים 345 עד 347, 348 ו-351, בידי בן משפחה שטרם מלאו לו 18 שנים, חובה עליו לדווח על כך בהקדם האפשרי לפקיד סעד או למשטרה; העובר על הוראה זו, דינו - מאסר שישה חודשים.

(ד) נעברה בקטין או בחסר ישע הנמצא במעון, במוסד או במסגרת חינוכית או טיפולית אחרת, עבירת מין לפי סעיפים 345 עד 348, או עבירה של גרימת חבלה חמורה לפי סעיף 368ב(ב) או עבירת התעללות לפי סעיף 368ג, חובה על מנהל או איש צוות במקום כאמור, לדווח על כך בהקדם האפשרי לפקיד סעד או למשטרה; העובר על הוראה זו, דינו - מאסר שישה חדשים.

(ה) חובת דיווח לפי סעיף זה לא תחול על קטין.

(ו) פקיד סעד שקיבל דיווח לפי סעיף זה יעבירו למשטרה בצירוף המלצתו לפעול או להימנע מלפעול בקשר לדיווח, אלא אם כן קיבל אישור שלא

להעביר את הדיווח למשטרה מאת אחת הועדות שהקים שר המשפטים לענין זה; חברי ועדה כאמור יהיו נציג פרקליט מחוז והוא יהיה היושב-ראש, קצין משטרה בדרגת רב פקד ומעלה ופקיד סעד מחוזי.

(ז) הגיע למשטרה מידע לפי סעיף זה, תעביר אותו לפקיד סעד, ולא תפעל לפני שתיוועץ בפקיד הסעד אלא אם כן נדרשת פעולה מיידית שאינה סובלת דיחוי; אין בפעולה מיידית כאמור כדי לשלול את חובת העברת המידע לפקיד סעד וההתייעצות עמו לאחר מכן.

(ח) בסעיף זה, למעט בסעיף קטן (ד), "עבירה" - אחת מאלה:

(1) עבירת זנות ותועבה לפי סעיפים 199, 201, 202, 203, 203ב, 203ג, 205א ו-214(ב1);

(2) עבירה של סיכון החיים והבריאות לפי סעיף 337;

(3) עבירת מין לפי סעיפים 345, 346, 347, 347א, 348 ו-351;

(4) עבירה של נטישה או הזנחה לפי סעיפים 361 ו-362;

(5) עבירה של תקיפה או התעללות לפי סעיפים 368ב ו-368ג;

(6) עבירה של סחר בבני אדם לפי סעיף 377א.

תקנות (תיקון התש"ן)

368ה. שר המשפטים, לאחר התייעצות עם שר העבודה והרווחה ובאישור ועדת החוקה, חוק ומשפט של הכנסת, רשאי להתקין תקנות לביצוע סימן זה.

תקיפת זקן [תיקון התשס"ח (מס' 3)]

1368. (א) התוקף זקן וגורם לו חבלה של ממש, דינו - מאסר חמש שנים.

(ב) התוקף זקן וגורם לו חבלה חמורה, דינו - מאסר שבע שנים.

(ג) בסעיף זה, "זקן" - אדם שמלאו לו 65 שנים.

(ד) הורשע אדם בעבירה לפי סעיף זה, יוטל עליו עונש מאסר, שלא יהיה, בהעדר טעמים מיוחדים שיירשמו, כולו על-תנאי.

סימן ז': פגיעה בחירות

חטיפה [תיקון התש"ם (מס' 6)]

369. הכופה אדם בכוח או באיומים או מפתהו באמצעי תרמית ללכת מן המקום שהוא נמצא בו, הרי זו חטיפה, ודינו - מאסר עשר שנים.

הוצאה אל מעבר לגבולות המדינה [תיקונים: התש"ם (מס' 6), התשס"ז]

370. המוציא אדם אל מעבר לגבולות המדינה שבה שוהה אותו אדם בלי הסכמתו שלו עצמו או של המורשה כחוק להסכים בשבילו, דינו - מאסר עשר שנים.

חטיפה לשם כליאה [תיקון התש"ם (מס' 6)]

371. החוטף אדם בכוונה שייכלא שלא כחוק, דינו - מאסר עשרים שנים.

חטיפה לשם רצח או סחיטה [תיקון התש"ם (מס' 6)]

372. החוטף אדם כדי לרצחו או כדי להעמידו בסכנת רצח, או חוטף אדם כדי לסחוט או לאיים, דינו - מאסר עשרים שנים.

חטיפה ממשמורת [תיקון התש"ם (מס' 6)]

373. (א) המוציא, במעשה או בפיתוי, קטין שלא מלאו לו שש-עשרה שנים או אדם שאינו שפוי בדעתו, ממשמורתו של אפוטרופסם על פי דין בלי הסכמת האפוטרופוס, דינו - מאסר עשרים שנים.

(ב) העושה כאמור בסעיף קטן (א) כדי לרצוח או להעמיד בסכנת רצח, דינו מאסר עולם ועונש זה בלבד.

חטיפה לשם חבלה חמורה [תיקונים: התש"ם (מס' 6), התשס"ז]

374. החוטף אדם כדי שיהיה נתון לחבלה חמורה והחוטף אדם בידיעה שהנחטף יהיה נתון במצב כאמור, דינם - מאסר עשרים שנים.

הטיפה לשם מטרת סחר בבני אדם (תיקון התשס"ז)

374א. החוטף אדם לשם מטרה מהמטרות המנויות בסעיף 377א(א) או כדי להעמידו בכך באחת מהסכנות המנויות באותו סעיף, דינו - מאסר עשרים שנים.

הסתרת הטוף

[259/א]

375. המסתיר או כולא אדם באיסור בידיעה שהוא נחטף, דינו כאילו חטף את האדם באותה כוונה, ידיעה או מטרה שהיו לו בהסתרת האדם או בכליאתו.

החזקה בתנאי עבדות (תיקון התשס"ז)

375א. (א) המחזיק אדם בתנאי עבדות לצורכי עבודה או שירותים לרבות שירותי מין, דינו - מאסר שש עשרה שנים.

(ב) נעברה עבירה לפי סעיף קטן (א) בקטין, דינו של עובר העבירה - מאסר עשרים שנים.

(ג) בסימן זה, "עבדות" - מצב שבו מופעלות כלפי אדם סמכויות המופעלות ככלל כלפי קניינו של אדם; לענין זה, יראו שליטה ממשית בחייו של אדם או שלילת חירותו כהפעלת סמכויות כאמור.

עבודת כפיה (תיקון התשס"ז)

376. הכופה שלא כדין אדם לעבוד, תוך שימוש בכוח או באמצעי לחץ אחר או תוך איום באחד מאלה, או בהסכמה שהושגה בתרמית, והכל בין בתמורה ובין שלא בתמורה - דינו מאסר שבע שנים.

עיכוב דרכון [תיקונים: התשנ"ה (מס' 4), התשס"ז]

376א. המעכב תחת ידו, שלא כדין, דרכון, תעודת מסע, או תעודת זהות של אדם אחר, דינו - מאסר שלוש שנים; העושה כן לשם מטרה מהמטרות המנויות בסעיף 377א(א) או המעמידו בכך באחת מהסכנות המנויות באותו סעיף, דינו - מאסר חמש שנים.

גרימה לעזיבת המדינה לשם זנות או עבדות (תיקון התשס"ז)

376ב. (א) הגורם לאדם לעזוב את המדינה שבה הוא מתגורר לשם העסקתו בזנות או החזקתו בתנאי עבדות, דינו - מאסר עשר שנים.

(ב) נעברה עבירה לפי סעיף קטן (א) בקטין, דינו של עובר העבירה - מאסר חמש עשרה שנים.

כליאת שוא

[262/א] [תיקון התש"ם (מס' 6)]

377. העוצר או כולא אדם שלא כדין, דינו מאסר שלוש שנים; עצר אותו כשהוא מתחזה כבעל מעמד רשמי או מתיימר שיש לו צו, דינו - מאסר חמש שנים.

סחר בבני אדם (תיקון התשס"ז)

377א. (א) הסוחר באדם לשם אחד מאלה או הסוחר באדם ומעמידו בכך בסכנה לאחד מאלה, דינו - מאסר שש עשרה שנים:

(1) נטילת איבר מאיברי גופו;

(2) הולדת ילד ונטילתו;

(3) הבאתו לידי עבדות;

(4) הבאתו לידי עבודת כפיה;

(5) הבאתו לידי מעשה זנות;¹⁵

(6) הבאתו לידי השתתפות בפרסום תועבה או בהצגת תועבה;

(7) ביצוע עבירת מין בו.

(ב) נעברה עבירה לפי סעיף קטן (א) בקטין, דינו של עובר העבירה - מאסר עשרים שנים.

(ג) המתווך לסחר באדם כאמור בסעיף קטן (א), בין בתמורה ובין שלא בתמורה, דינו כדין הסוחר באותו אדם.

(ד) בסעיף זה, "סחר באדם" - מכירה או קניה של אדם או עשיית עסקה אחרת באדם, בין בתמורה ובין שלא בתמורה.

עונש מזערי לעבירת החזקה בתנאי עבדות ועבירת סחר בבני אדם (תיקון התשס"ז)

377ב. (א) הורשע אדם בעבירה לפי סעיף 375א או 377א, לא יפחת עונשו מרבע העונש המרבי שנקבע לאותה עבירה, אלא אם כן החליט בית המשפט, מטעמים מיוחדים שיירשמו, להקל בעונשו.

(ב) עונש מאסר לפי סעיף קטן (א) לא יהיה, בהעדר טעמים מיוחדים, כולו על-תנאי.

אי-פסיקת פיצוי - חובת הנמקה (תיקון התשס"ז)

377ג. הורשע אדם בעבירה לפי סעיף 375א או 377א, ולא פסק בית המשפט פיצויים לניזוק לפי סעיף 77, יפרט בית המשפט בגזר הדין את נימוקיו לאי-פסיקת פיצויים כאמור.

חילוט (תיקון התשס"ז)

377ד. (א) בסעיף זה ובסעיף 377 -

"חוק מאבק בארגוני פשיעה" - חוק מאבק בארגוני פשיעה, התשס"ג-2003;

"נפגע עבירה" - מי שנפגע במישרין מהעבירה וכן בן משפחה של מי שהעבירה גרמה למותו;

"עבירה" - עבירת החזקה בתנאי עבדות לפי סעיף 375א ועבירת סחר בבני אדם לפי סעיף 377א;

"רכוש" ו"רכוש הקשור לעבירה" - כהגדרתם בחוק מאבק בארגוני פשיעה.

(ב) הוראות סעיפים 5 עד 33 לחוק מאבק בארגוני פשיעה, למעט סעיפים 8, 14(2) ו-31 לחוק האמור, יחולו על חילוט רכוש הקשור לעבירה, לפי הענין ובשינויים המחויבים.

(ג) בכפוף להוראות סעיף קטן (ב), רכוש שניתן לחלט לפי הוראות סימן זה וכן לפי הוראות חוק מאבק בארגוני פשיעה או חוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000, יחולט לפי הוראות חוק זה, אלא אם כן קיימים טעמים מיוחדים המצדיקים את חילוט הרכוש שלא לפי הוראות סימן זה.

(ד) שר המשפטים, באישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, יקבע בתקנות הוראות בדבר סדרי דין בענין בקשה לצו חילוט בהליך פלילי או אזרחי, הליכים לשמיעת התנגדויות לחילוט, בקשה למתן סעדים לשמירת רכוש, סעדים זמניים, עיון חוזר, ערעור, וכן הוראות בדבר הדרכים למימוש החילוט, לניהול הנכסים ולמתן הודעות לטוענים לזכות ברכוש.

קרבן ייעודית (תיקון התשס"ז)

377ה. (א) החלטת בית המשפט על חילוט לפי סעיף 377ד תהיה אסמכתא בידי האפוטרופוס הכללי לתפוש את הרכוש המחולט; רכוש שחולט, או תמורתו, יועבר לאפוטרופוס הכללי ויופקד על ידיו בקרן ייעודית שינהל בכפוף לתקנות שיותקנו לפי סעיף קטן (ד) (בסעיף זה - הקרן).

(ב) קנס שהטיל בית המשפט על עבירה יופקד בקרן.

(ג) הציג נפגע עבירה פסק דין לפיצויו לפני גורם שקבע לענין זה שר המשפטים, והראה כי אין באפשרותו הסבירה לממש את פסק הדין, כולו או חלקו, לפי כל דין, ישולם לנפגע העבירה מהקרן סכום הפיצוי שנקבע בפסק הדין ושטרם מומש, כולו או חלקו; לענין סעיף זה, "פסק דין" - פסק דין שאין עליו ערעור עוד.

(ד) שר המשפטים, באישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, יקבע בתקנות את דרכי הנהלת הקרן, את השימוש שייעשה בנכסי הקרן ואת דרכי חלוקתם למטרות אלה:

(1) שיקום של נפגעי עבירה, טיפול בהם והגנה עליהם; למטרה זו יוקצה בכל שנה סכום שלא יפחת ממחצית מנכסי הקרן בשנה אחת;

(2) תשלום פיצוי שנקבע בפסק דין לנפגע עבירה, בהתאם להוראות סעיף קטן (ג);

(3) מניעה של ביצוע עבירה;

(4) ביצוע תפקידיהן של רשויות אכיפת החוק כדי לאכוף הוראות חוק זה לענין עבירה.

סימן ח': תקיפה

תקיפה מהי

[248/א]

378. המכה אדם, נוגע בו, דוחפו או מפעיל על גופו כוח בדרך אחרת, במישרין או בעקיפין, בלא הסכמתו או בהסכמתו שהושגה בתרמית - הרי זו תקיפה; ולענין זה, הפעלת כוח - לרבות הפעלת חום, אור, חשמל, גז, ריח או כל דבר או חומר אחר, אם הפעילו אותם במידה שיש בה כדי לגרום נזק או אי-נוחות.

דין תקיפה סתם

[249/א]

379. התוקף שלא כדין את חברו, דינו - מאסר שנתיים, והוא אם לא נקבע בחוק זה עונש אחר לעבירה זו מחמת נסיבותיה.

תקיפה הגורמת חבלה ממשית

[250/א]

380. התוקף חברו וגורם לו בכך חבלה של ממש, דינו - מאסר שלוש שנים.

תקיפות שונות

[289, 251/א] [תיקון התש"ם (מס' 6)]

381. (א) העושה אחת מאלה, דינו - מאסר שלוש שנים:

(1) תוקף חברו כדי לבצע פשע;

(2) תוקף חברו כדי לגנוב דבר;

(3) תוקף חברו כדי להתנגד למעצר או ללכידה כדין, שלו עצמו או של זולתו, בשל כל עבירה, או למנוע לכידה או מעצר כאמור;

(4-5) (בוטלו).

(ב) התוקף עובד הציבור או מי שממלא חובה או תפקיד המוטלים עליו על פי דין או מי שנותן שירות לציבור מטעם גוף המספק שירות לציבור, והתקיפה קשורה למילוי חובתו או תפקידו של הנתקף, דינו - מאסר חמש שנים.

תקיפות בנסיבות מחמירות

[251/א] [תיקונים: התשמ"ג, התשנ"ו (מס' 3)]

382. (א) נעברה עבירה לפי סעיפים 379, 380 או 381(א)(1) או (3) כשהיו נוכחים שניים או יותר שחברו יחד לביצוע המעשה בידי אחד או אחדים מהם דינו של כל אחד מהם - כפל העונש הקבוע לעבירה.

(ב) העובר עבירה לפי סעיף 379 כלפי בן משפחתו, דינו - כפל העונש הקבוע לעבירה; לענין סעיף זה, "בן משפחתו" - לרבות מי שהיה בן משפחתו בעבר, והוא אחד מאלה:

(1) בן זוגו, לרבות הידוע בציבור כבן זוגו;

(2) קטין או חסר ישע, שעליו עובר העבירה אחראי, כהגדרת "אחראי על קטין או חסר ישע" בסעיף 368א.

(ג) העובר עבירה לפי סעיף 380 כלפי בן זוגו, כמשמעותו בסעיף קטן (ב), דינו - כפל העונש הקבוע לעבירה.

פרק י"א: פגיעות ברכוש

סימן א': גניבה

גניבה - מהי

[263/א]

383. (א) אדם גונב דבר אם הוא -

(1) נוטל ונושא דבר הניתן להיגנב, בלי הסכמת הבעל, במרמה ובלי תביעת זכות בתום לב, כשהוא מתכוון בשעת הנטילה לשלול את הדבר מבעלו שלילת קבע;

(2) בהיותו מחזיק כדין דבר הניתן להיגנב, בפקדון או בבעלות חלקית, הוא שולח יד בו במרמה לשימוש שלו או של אחר שאינו בעל הדבר.

[268/א]

(ב) לענין גניבה לפי סעיף קטן (א) אין נפקא מינה שהנוטל או השולח יד הוא חבר דירקטוריון או נושא משרה בתאגיד שהדבר שייך לו, ובלבד ששאר הנסיבות מצטרפות כדי גניבה.

(ג) לענין גניבה -

(1) "נטילה" - לרבות השגת החזקה -

(א) בתחבולה;

(ב) בהפחדה;

(ג) בטעות הבעל ובידיעת הנוטל שהחזקה הושגה כך;

(ד) במציאה, אם בזמן המציאה מניח המוצא שאפשר באמצעים סבירים לגלות את הבעל;

(2) "נשיאה" - לרבות הסרת דבר ממקומו, ובדבר המחובר - הסרתו לאחר ניתוקו הגמור;

(3) "בעלות" - לרבות בעלות חלקית, החזקה, זכות החזקה או שליטה;

(4) "דבר הניתן להיגנב" - דבר בעל ערך שהוא נכסו של אדם, ובמחובר למקרקעין - לאחר ניתוקו מהם.

דין הגונב

[270/א]

384. הגונב, דינו - מאסר שלוש שנים, והוא אם לא נקבע לגניבה עונש אחר מחמת נסיבותיה או מחמת טיבו של הדבר שנגנב.

נטילה שאינה גניבה

[264/א]

385. (א) עמיל או שלוח המשעבד טובין או שטר בעלות עליהם שהופקדו בידו לשם מכירה או למטרה אחרת, והשעבוד הוא להבטחת סכום כסף שאינו עולה על הסכום שהגיע לו מאת שולחו בזמן עשיית השעבוד ובכלל זה סכום של שטר חליפין שקיבל עליו, או שטר חוב שעשה, על חשבון שולחו - אין זו גניבה.

(ב) עובד הנוטל מזון שבהחזקת מעבידו, בניגוד להוראותיו, כדי לתת לבעל-חיים השייך למעבידו או שבהחזקתו - אין זו גניבה.

כספים המוחזקים לפי הוראה

[265/א]

386. המקבל, לבדו או עם אחר, כסף או נייר ערך, יפוי-כוח למכירת נכס, למישכנו או לשעבודו או לעשייה בו בדרך אחרת, בין שהוא ניתן

להיגנב ובין שאינו ניתן, והכל בהוראה שהכסף או הנכס או תמורתם או פירותיהם ישמשו כולם או חלקם למטרה פלונית או ישולמו לאדם פלוני כפי שפורשו בהוראה - יראו את הכסף או התמורה כנכסו של האדם שבשבילו נתקבל הכסף, נייר הערך או יפוי-הכוח, עד שנתמלאה ההוראה.

קבלת כסף בשביל אחר

[267/א]

387. המקבל, לבדו או עם אחר, כסף בשביל פלוני - יראו את הכסף כנכסו של האדם שבשבילו נתקבל, זולת אם ניתן הכסף על מנת שיהיה פריט בחשבון חייב וזכאי ושלגביו יהיו בין הצדדים יחסי חייב וזכאי בלבד.

כספים שקיבל מורשה

[266/א]

388. המקבל, לבדו או עם אחר, נכס מזולתו בהרשאה למכור אותו או לעשות בו בדרך אחרת, ולשלם לנותן הנכס או לאדם אחר את דמי הנכס או מקצתם או למסור להם את חילוף הנכס או ליתן עליהם חשבון - יראו את דמי הנכס ואת חילופו כנכסו של האדם שממנו נתקבל הנכס עד שייעשה בנכס לפי תנאי קבלתו, זולת אם ההרשאה כללה הוראה, שלפיה יהיו דמי הנכס פריט בחשבון חייב וזכאי שבין המורשה כאמור לבין האדם אשר לו הוא חייב לשלם אותם או ליתן עליהם חשבון, ושלגבי תמורה זו יהיו ביניהם יחסי חייב וזכאי בלבד. [תיקון התש"ם (מס' 6)]

389. (בוטל).

גניבה בידי עובד הציבור

[274/א] (תיקון התשמ"ח)

390. עובד הציבור הגונב דבר שהוא נכס המדינה או דבר שהגיע לידי מכוח עבודתו, וערכו עולה על אלף שקלים חדשים, דינו - מאסר עשר שנים.

גניבה בידי עובד

[א/275 רישה] (תיקון התשמ"ח)

391. עובד הגונב דבר שהוא נכס מעבידו, או שהגיע לידי העובד בשביל מעבידו, וערכו עולה על אלף שקלים חדשים, דינו - מאסר שבע שנים.

גניבה בידי המנהל

[א/275 סיפה]

392. חבר דירקטוריון או נושא משרה של תאגיד הגונב דבר שהוא נכס התאגיד, דינו - מאסר שבע שנים.

גניבה בידי מורשה

[א/276]

393. העושה אחת מאלה, דינו - מאסר שבע שנים:

- (1) גונב נכס שקיבל עם יפוי-כוח לעשייה בו;
- (2) גונב נכס שהופקד אצלו, לבדו או עם אדם אחר, על מנת שישמרנו שמירה מעולה או ישתמש בו או בתמורתו, כולם או מקצתם, למטרה פלונית או ימסור כולם או מקצתם לאדם פלוני;
- (3) גונב נכס שקיבל, לבדו או עם אדם אחר, בשביל אדם אחר או לזכותו;
- (4) גונב מן התמורה של נייר ערך, או של עשייה בנכס על פי יפוי-כוח, כשקיבל הוראה שתשמש למטרה פלונית או תשולם לאדם פלוני.

גניבת בקר ומקנה (תיקון התשנ"ו)

393א. הגונב בקר או מקנה, דינו - מאסר ארבע שנים.

סימן ב': עבירות מעין גניבה

הסתרת פנקס

[279/א]

394. פנקס שיש על פי דין רשות או חובה לנהלו כדי לאמת או לרשום קנין בנכס או כדי לרשום לידות, הטבלות, נישואין, פטירות או קבורות, או העתק של חלק מפנקס כאמור שעל פי הדין יש לשלחו למשרד ציבורי - כל המסתירו או נוטלו ממקום הפקדתו, בכוונה להונות, דינו - מאסר חמש שנים.

הסתרת צוואה

[280/א]

395. המסתיר כתב צוואה בכוונה להונות, בין שהמצווה חי ובין שהוא מת, דינו - מאסר חמש שנים.

הסתרת שטר קנין

[281/א]

396. המסתיר, בכוונה להונות, מסמך או חלק ממנו שהם ראיה לקנין או לזכות קנין במקרקעין, דינו - מאסר שלוש שנים.

הריגת חיה כדי לגנוב

[282/א]

397. ההורג חיה הניתנת להיגנב בכוונה לגנוב את העור או את הגופה או חלק מהם, דינו כאילו גנב את החיה.

ניתוק בכוונה לגנוב

[283/א]

398. המנתק כליל דבר שהיה מחובר למקרקעין, בכוונה לגנוב, דינו כאילו גנב את הדבר אחרי שנותק.

הונאה במחצבים

[284/א]

399. הנוטל או מסתיר עפרות, מתכת או מחצב במכרה או בסביבתו, או עושה שם מעשה אחר בהם, בכוונה להונות אדם, דינו - מאסר שלוש שנים.

נטילת חשמל או מים או גז [תיקון התש"ם (מס' 6)]

400. (א) מי שבמזיד או במרמה נוטל או צורך חשמל או מים או גז, שאינו זכאי להם, או משתמש בהם או גורם להטייתם או לבזבזם, דינו - מאסר שלוש שנים.

(ב) מי שבמרמה נוטל או מטה, לשימושו או לשימוש זולתו, מים זורמים השייכים לאחר, דינו - מאסר שלוש שנים.

גניבת כלי שיט או כלי טיס [תיקון התש"ן (מס' 2)]

401. המשתמש בכלי שיט או בכלי טיס בלי נטילת רשות מבעליו או ממי שמחזיק בו כדין, דינו - מאסר שלוש שנים; בסעיף זה -

"כלי שיט" - כלי העשוי לשיט, למעט כלי המונע על ידי משוטים בלבד;

"כלי טיס" - כלי או מיתקן ממונעים המיועדים או המשמשים לטיסה באויר.

סימן ג': שוד

שוד

[287, 288(1)] (התשכ"ו)

402. (א) הגונב דבר, ובשעת מעשה או בתכוף לפניו או לאחריו מבצע או מאיים לבצע מעשה אלימות באדם או בנכס כדי להשיג את הדבר הנגנב או לעכבו אצלו או כדי למנוע התנגדות לגניבת הדבר או להתגבר עליה, הרי זה שוד, ודינו של השודד - מאסר ארבע-עשרה שנים.

(ב) היה השודד מזויין בנשק או במכשיר שיש בהם כדי לסכן או לפגוע, או שהיה בחבורה, או שבשעת השוד או בתכוף לפניו או לאחריו הוא פצע אדם, הכהו או השתמש באלמות אחרת כלפי גופו, דינו - מאסר עשרים שנים.

נסיון שוד

[א/288(2)] (התשכ"ו)

403. התוקף אדם לשם שוד, דינו - מאסר שבע שנים; ואם נעברה העבירה בנסיבות כאמור בסעיף 402(ב), דינו - מאסר עשרים שנה.

דרישת נכס באיומים

[א/293] (התשל"ג)

404. הדורש מאדם דבר ערך בכוונה לגנבו, תוך שימוש באיומים או בכוח, דינו - מאסר חמש שנים; נעברה העבירה כשהעבריין נושא נשק חם או קר, דינו - מאסר עשר שנים.

סימן ד': פריצה והתפרצות

פריצה, כניסה והתפרצות

[א/294]

405. (א) השובר חלק חיצוני או פנימי של בנין, או פותח - במפתח, במשיכה, בדחיפה, בהרמה או בכל דרך אחרת - דלת, חלון, תריס או כל דבר שנועד לסגור או לכסות פתח בבנין או פתח הנותן מעבר מחלק לחלק בבנין, נקרא פורץ.

(ב) המכניס לבנין חלק מגופו או מן הכלי שהוא משתמש בו, נקרא נכנס.

(ג) הפורץ ונכנס או פורץ ויוצא, נקרא מתפרץ.

(ד) הנכנס לבנין באיום, בתחבולה, או בקנוניה עם אדם שבבנין, או נכנס לארובה או לפתח אחר של הבנין העומד פתוח דרך קבע לצורך מסויים וכרגיל אינו נועד לשמש לכניסה, רואים אותו כאילו פורץ ונכנס.

כניסה והתפרצות למקום מגורים או תפילה או ממנו

[296, 295/א] (התשכ"ו)

406. (א) הנכנס למקום המשמש למגורי אדם או לתפילה, או הנמצא בהם, בכוונה לבצע גניבה או פשע, דינו - מאסר חמש שנים.

(ב) המתפרץ למקום כאמור בסעיף קטן (א) בכוונה לבצע גניבה או פשע, או המתפרץ מתוכו לאחר שביצע בו גניבה או פשע או נכנס אליו לשם כך, דינו - מאסר שבע שנים.

התפרצות לבנין או מבנין, שאינו מקום מגורים או תפילה

[298, 297/א] (התשכ"ו)

407. (א) המתפרץ לבנין שאינו משמש בית מגורים ולא מקום תפילה, או לבנין שהוא אמנם סמוך לבית מגורים ומוחזק יחד עמו אך איננו חלק ממנו, בכוונה לבצע בהם גניבה או פשע, דינו - מאסר חמש שנים.

(ב) המתפרץ לבנין כאמור בסעיף קטן (א) ומבצע בו גניבה או פשע, או מתפרץ מתוכו לאחר שביצע בו גניבה או פשע, דינו - מאסר שבע שנים.

כניסה והתפרצות בנסיבות מתמירות

[295-298/א] (התשל"ג)

408. נעברה עבירה לפי סעיפים 406 או 407 כשהעבריין נושא נשק חם או קר, דינו - כפל העונש הקבוע לעבירה.

החזקת מכשירי פריצה

[299/א(2)] (התשכ"ו) [תיקון התש"ם (מס' 6)]

409. מי שנמצא ברשותו מכשיר המשמש לשם פריצה לבנין, ואין לו הסבר סביר לכך, דינו - מאסר שלוש שנים.

נסיבות מחשידות בכוונת פריצה

[א/299(1)] (התשכ"ו)

410. מי שנמצא באחת מנסיבות אלה, דינו - מאסר חמש שנים:

- (1) הוא מזויין בנשק או במכשיר שיש בהם לסכן או לפגוע, בכוונה לפרוץ או להיכנס לבנין ולבצע בו גניבה או פשע;
- (2) הוא מחזיק מכשיר המשמש לשם פריצה לבנין, בכוונה לבצע פשע;
- (3) פניו רעולים או מושחרים או הוא מוסווה בדרך אחרת, בכוונה לבצע גניבה או פשע;
- (4) הוא נמצא בבנין בכוונה לבצע בו גניבה או פשע, ונקט אמצעים להסתיר את נוכחותו.

סימן ה': נכסים גנובים

קבלת נכסים שהושגו בפשע

[א/309] (התשכ"ו) [תיקון התשל"ח (מס' 2)]

411. המקבל במזיד, בעצמו או על-ידי שלוח, דבר, כסף, נייר ערך או כל נכס אחר, כשהוא יודע כי בפשע נגנב, נסחט, הושג או נעשה בו, והנוטל עליו בעצמו או על-ידי שלוח, לבדו או ביחד עם אחר, את השליטה או העשיה בנכס כאמור, דינם - מאסר שבע שנים, אולם יכולים הם להיות נידונים בבית-משפט המוסמך לשפוט את מבצע הפשע ויהיו צפויים לעונש שהוא צפוי לו.

קבלת נכסים שהושגו בעוון

[א/310]

412. המקבל, בעצמו או על-ידי שלוח, דבר, כסף, נייר ערך או כל נכס אחר, כשהוא יודע כי בעוון נלקח, הושג, נשלחה בו יד או נעשה בו, והנוטל עליו בעצמו או על-ידי שלוח, לבדו או ביחד עם אחר, את השליטה או העשיה בנכס כאמור, דינם כדין מבצע אותו עוון.

חזקת נכס חשוד

[311/א]

413. המחזיק דבר, כסף, נייר ערך או כל נכס אחר שיש עליהם חשד סביר שהם גנובים, ואין בידו להניח את דעתו של בית-המשפט שרכש את ההחזקה בהם כדין, דינו - מאסר ששה חדשים. [תיקון התש"ן (מס' 2)]

סימן ה'1: עבירות בקשר לרכב

הגדרות [תיקון התש"ן (מס' 2)]

413א. בסימן זה -

"בעל רכב" - לרבות מי שמחזיק בו כדין;

"פורץ" ו"מתפרץ" - כמשמעותם בסעיף 405, כאשר במקום "בנין" יבוא "רכב";

"רכב" - רכב הנע מכוח מכני מכל צורה שהיא או הנגרר על ידי רכב, וכן מכונה או מיתקן הנעים או הנגררים כאמור, ולרבות אופנוע עם רכב צדי או גרור או בלעדיהם, תלת-אופנוע וכן אופניים או תלת-אופן, אם יש להם מנוע-עזר;

"זיוף" ו"מסמך" - כהגדרתם בסעיף 414 לחוק.

גניבת רכב [תיקון התש"ן (מס' 2)]

413ב. (א) הגונב רכב, דינו - מאסר שבע שנים.

(ב) הנוטל רכב ללא רשות מבעליו, והוא מעבירו למקום אחר או לאדם אחר בנסיבות המצביעות על כוונה שלא להחזירו לבעליו, אף אם עשה כל אחד מאלה על-ידי אחר, דינו כדין גונב רכב.

שימוש ברכב ללא רשות [תיקון התש"ן (מס' 2)]

413ג. הנוהג, משתמש או מעביר ממקום למקום, רכב ללא רשות מבעליו, ונוטש אותו במקום ממנו נלקח או בסמוך אליו, דינו - מאסר שלוש שנים; עושה כן ונוטש את הרכב בכל מקום אחר, דינו - מאסר חמש שנים.

גניבה מרכב או פירוק רכב [תיקון התש"ן (מס' 2)]

7413. (א) הגונב דבר מתוך רכב, דינו - מאסר שלוש שנים.

(ב) המפרק חלק מרכב ללא רשות מבעליו, בין אם החלק מחובר לרכב דרך קבע בין אם לאו, דינו - מאסר חמש שנים.

(ג) העושה כאמור בסעיף קטן (ב) ביודעו שהרכב גנוב, דינו - מאסר שבע שנים.

חבלה במזיד [תיקון התש"ן (מס' 2)]

7413. ההורס או פוגע במזיד ברכב או בחלק ממנו, דינו - מאסר חמש שנים.

פריצה לרכב [תיקון התש"ן (מס' 2)]

7413. הפורץ רכב או מתפרץ לרכב, דינו - מאסר שלוש שנים; עשה כן בכוונה לבצע גניבה או פשע, דינו - מאסר שבע שנים.

החזקת מכשירי פריצה [תיקון התש"ן (מס' 2)]

7413. מי שנמצא ברשותו מכשיר המשמש לשם פריצה לרכב ואין לו הסבר סביר לכך, דינו - מאסר שלוש שנים.

גניבה או זיוף של מסמך [תיקון התש"ן (מס' 2)]

7413. הגונב או מזייף מסמך או משתמש במסמך במרמה, כאשר -

(1) המסמך קשור לבעלות, לחזקה או לשימוש ברכב; או

(2) המעשה נעשה כדי לבצע או להקל על ביצוע עבירה לפי סימן זה, דינו - מאסר חמש שנים.

שינוי זהות של רכב או של חלק של רכב [תיקון התש"ן (מס' 2)]

7413. המזייף או מטשטש סימני זיהוי של רכב, או של חלק של רכב, או עושה מעשה המקשה על זיהוים, דינו - מאסר שבע שנים.

קבלת רכב או חלק גנובים [תיקון התש"ן (מס' 2)]

7413. המקבל בעצמו או על-ידי אחר רכב או חלק של רכב ביודעו שהרכב או החלק הושגו בעבירה לפי סימן זה, או הנוטל עליו, בעצמו, על-ידי אחר, או ביחד עם אחר, את השליטה ברכב או בחלק כאמור, דינו - מאסר שבע שנים.

מסחר ברכב או בחלק גנובים [תיקון התש"ן (מס' 2)]

413יא. העוסק ביודעין במכירה, בקניה, בפירוק או בהרכבה של רכב גנוב, או של חלק גנוב של רכב, דינו - מאסר עשר שנים.

פסילה מהחזקת רשיון [תיקון התש"ן (מס' 2)]

413יב. הורשע אדם בעבירה לפי סימן זה, רשאי בית-המשפט, בנוסף על כל עונש אחר, ובנוסף לסמכותו לפי סעיף 43 לפקודת התעבורה, לפסול אותו מהחזיק ברשיון נהיגה או ברשיון רכב לתקופה שיקבע.

שמירת דינים [תיקון התש"ן (מס' 2)]

413ג. הוראות סימן זה באות להוסיף על הוראות חוק זה וכל דין אחר, ולא לגרוע מהן.

סימן ו': מרמה, סחיטה ועושק

הגדרות

[1/ה]

414. בסימן זה -

"דבר" - מקרקעין, מיטלטלין, זכות וטובת הנאה;

"מרמה" - טענת עובדה בענין שבעבר, בהווה או בעתיד, הנטענת בכתב, בעל פה או בהתנהגות, ואשר הטוען אותה יודע שאינה אמת או שאינו מאמין שהיא אמת; ו"לרמות" - להביא אדם במרמה לידי מעשה או מחדל;

"מסמך" - תעודה שבכתב, וכל אמצעי אחר, בין בכתב ובין בצורה אחרת, העשוי לשמש ראיה;

"זיוף" - אחת מאלה:

(1) עשיית מסמך הנחזה להיות את אשר איננו, והוא עשוי להטעות;

(2) שינוי מסמך - לרבות הוספת פרט או השמטת פרט - בכוונה לרמות, או ללא סמכות כדין ובאופן הנחזה כאילו נעשה השינוי בסמכות כדין;

(3) חתימת מסמך בשם פלוני ללא סמכות כדין, או בשם מדומה, באופן העשוי להיחזות כאילו נחתם המסמך בידי פלוני;

"שיק" - כמשמעותו בפקודת השטרות, לרבות שטר חליפין משוך על אגודה שיתופית לאשראי שהוא בר פרעון עם דרישה;

"בנקאי" - האדם שעליו משוך השיק.

קבלת דבר במרמה

[2/ה]

415. המקבל דבר במרמה, דינו - מאסר שלוש שנים, ואם נעברה העבירה בנסיבות מחמירות, דינו - מאסר חמש שנים.

תחבולה

[3/ה]

416. המקבל דבר בתחבולה או בניצול מכוון של טעות הזולת שאין בהם מרמה, דינו - מאסר שנתיים.

כישוף

[4/ה]

417. (א) המתחזה לעשות מעשה כישוף בכוונה לקבל דבר, דינו - מאסר שנתיים; קיבל דבר בעד מעשה הכישוף או על פיו, דינו - מאסר שלוש שנים; לענין סעיף זה, "כישוף" - לרבות מעשה קוסם והגדת עתידות.

(ב) הוראות סעיף קטן (א) לא יחולו על מעשה קוסם או הגדת עתידות שאינם חורגים מגדר שעשוע או בידור, והשעשוע או הבידור ניתנים ללא תמורה, או שתמורתם היא מחיר הכניסה בלבד למקום עריכתם.

זיוף

[5/ה]

418. המזייף מסמך, דינו - מאסר שנה; זייף מסמך בכוונה לקבל באמצעותו דבר, דינו - מאסר שלוש שנים; ואם נעברה העבירה בנסיבות מחמירות, דינו - מאסר חמש שנים.

זיוף המשפיע על עיסקאות

[6/ה]

419. המזייף מסמך שיש בו ידיעה על אדם או על תאגיד בכוונה לרמות, דינו - מאסר שלוש שנים; אין נפקא מינה, לענין זה, אם האדם או התאגיד היו קיימים או לא ואם התאגיד עמד להיווסד אך לא נוסד.

שימוש במסמך מזוייף

[7/ה]

420. המגיש או מנפק מסמך מזוייף או משתמש בו בדרך אחרת, בידעו שהוא מזוייף, דינו כדין מזייף המסמך.

זיוף בידי עובד הציבור

[8/ה]

421. עובד הציבור המזייף מסמך שהוא ממונה על עשייתו או על שמירתו, או שיש לו גישה אליו בתוקף תפקידו, דינו - מאסר שלוש שנים עם או בלי קנס; עשה כן בכוונה לקבל דבר, דינו - מאסר חמש שנים עם או בלי קנס; קיבל דבר באמצעות מסמך מזוייף כאמור, דינו - מאסר שבע שנים עם או בלי קנס.

שידולי מרמה

[9/ה]

422. המשדל אדם במרמה לעשות מסמך או לחתום עליו או להשיג חתימת אדם אחר או חותמת על מסמך, דינו כדין מזייף ודין המסמך כדין מסמך מזוייף; המשדל אדם במרמה להשמיד מסמך ויש בכך כדי לגרום לו הפסד דבר, דינו כדין המקבל דבר במרמה; אין הוראות אלה באות לגרוע מהוראת כל דין אחר בענין שידול.

רישום כוזב במסמכי תאגיד

[ה9/א]

423. מייסד, מנהל, חבר או פקיד של תאגיד, הרושם, או גורם לרישום, פרט כוזב במסמך של התאגיד, בכוונה לרמות, או נמנע מלרשום בו פרט אשר היה עליו לרשמו, בכוונה לרמות, דינו - מאסר חמש שנים; לענין סעיף זה, וסעיפים 424 ו-425, "תאגיד" - לרבות תאגיד העומד להיווסד.

עבירת מנהלים ועובדים בתאגיד

[ה9/ב]

424. מנהל, מנהל עסקים או עובד אחר של תאגיד -

- (1) שעשה ביודעין, בעסקי התאגיד או בנכסיו, דבר הפוגע ביכולתו של התאגיד לקיים את התחייבויותיו, דינו - מאסר חמש שנים או קנס מאה אלף לירות;
- (2) שעשה ביודעין בעסקי התאגיד דבר בדרך הפוגעת בניהול תקין של עסקיו, דינו - מאסר שנה או קנס עשרים אלף לירות.

אי גילוי מידע ופרסום מטעה בידי נושא משרה בכיר בתאגיד [תיקון התשנ"א (מס' 2)]

424. (א) נושא משרה בכיר בתאגיד שלציבור עניין בו, שעשה אחת מאלה:

- (1) לא מסר לממונה הודעה נכונה על עסקה או אירוע שפרטיהם הגיעו לידיעתו בתוקף תפקידו בתאגיד, במטרה להטעותו וביודעו שהדבר עלול לפגוע פגיעה של ממש ביכולתו של התאגיד לקיים את התחייבויותיו;
  - (2) לא מסר לממונה, לפי דרישה כדין, מידע חיוני, או שמסר מידע מטעה בדבר עסקיו של התאגיד, נכסיו או התחייבויותיו, במטרה להטעותו, ביודעו שהמידע, או אי מסירתו, או מסירת המידע המטעה כאמור, יכולים לפגוע פגיעה של ממש ביכולתו של התאגיד לקיים את התחייבויותיו או להשפיע השפעה של ממש לרעה על מצבו העסקי של התאגיד, דינו - מאסר שלוש שנים או קנס.
- (ב) אין באמור בסעיף קטן (א) כדי לפגוע בזכותו של נושא משרה בכיר שלא למסור מידע לפי כל דין.
- (ג) דירקטור או נושא משרה בכיר בתאגיד שלציבור עניין בו המפרסם, בכוונה לרמות, הודעה שיש בה מידע או פרט מהותי לא נכון

בדבר יכולתו של התאגיד לקיים את התחייבויותיו או הודעה כאמור שיש בה הטעיה משמעותית בדבר מצבו העסקי של התאגיד, דינו - מאסר שלוש שנים או קנס, אלא אם כן הוכיח שההודעה נמסרה שלא מיוזמתו ובמטרה להגן על ענייניו של התאגיד או על ענייניהם של לקוחותיו, ולא היה בה כדי להטעות משקיע סביר.

(ד) הורשע אדם בעבירה לפי סעיף זה ונוכח בית המשפט כי עקב ביצוע העבירה נגרם נזק לתאגיד, רשאי הוא, בנוסף לכל עונש אחר, לחייב את הנידון לפצות את התאגיד בשל הנזק שנגרם לו על ידי העבירה ובלבד שסכום הפיצוי לא יעלה על פי ארבעה מהסכום האמור בסעיף 77.

(ה) החיוב בפיצוי כאמור בסעיף קטן (ד) הוא, לכל דבר וענין, כפסק דין שניתן בתובענה אזרחית; בערעור על הרשעה שהביאה לידי החיוב כאמור מותר לכלול אף ערעור על אותו חיוב.

(ו) בסעיף זה -

"נושא משרה בכיר" - מנהל כללי, מנהל עסקים ראשי, משנה למנהל כללי, סגן מנהל כללי, חשב, מבקר פנימי, מזכיר התאגיד וכל מי שממלא תפקיד כאמור, יהא תואר משרתו אשר יהא;

"ממונה" - מי שנושא משרה בכיר כפוף להוראותיו במישרין, ובמנהל כללי - הדירקטוריון של החברה או מי שהוא קבע כממונה לענין סעיף זה; לא היה בתאגיד דירקטוריון, יהיה הממונה גוף או אדם הממלאים תפקידים דומים לשל דירקטוריון של חברה, או מי שהם קבעו;

"מפרסם" - לרבות המוסר מידע לגוף ציבורי;

"תאגיד שלציבור ענין בו" - אחד מאלה:

(1) תאגיד שניירות ערך שלו הוצעו לציבור על פי תשקיף ונמצאים בידי הציבור;

(2) תאגיד שניירות ערך שלו נסחרים בבורסה או רשומים בה למסחר;

(3) תאגיד אשר בהתאם לדו"חותיו הכספיים ליום 31 בדצמבר שקדם ליום ביצוע העבירה, סכום המכירות והשירותים שסיפק בשנה שאליה מתייחסים הדו"חות, עולה על מאה מיליון שקלים

חדשים או שהונו העצמי עולה על עשרים מיליון שקלים חדשים או שהוא מעסיק מעל מאתיים עובדים; שר המשפטים, באישור ועדת החוקה, חוק ומשפט של הכנסת, רשאי לשנות בצו את הנתונים הנקובים בפסקה זו, כולם או מקצתם;

(4) חברה ממשלתית - כהגדרתה בחוק החברות הממשלתיות, התשל"ה-1975.

[ה/9ג] | התשל"ה

425. מנהל, מנהל עסקים או עובד אחר של תאגיד, או כונס נכסים, מפרק עסקים, מפרק עסקים זמני, מנהל נכסים או מנהל מיוחד של תאגיד, אשר נהג אגב מילוי תפקידו במרמה או בהפרת אמונים הפוגעת בתאגיד, דינו - מאסר שלוש שנים.

העלמה במרמה

[ה/10]

426. המעלים או משמיד או מוציא מרשותו מסמך או נכס בכוונה לרמות, דינו - מאסר שלוש שנים.

סחיטה בכוח

[ה/11]

427. (א) המשתמש שלא כדין בכוח כדי להניע אדם לעשות מעשה או להימנע ממעשה שהוא רשאי לעשותו, דינו - מאסר שבע שנים; הביא השימוש בכוח לידי עשיית המעשה או המחדל, דינו - מאסר תשע שנים.

(ב) לענין סעיף זה, דין המאכיל או המשקה סמים או משקאות משכרים כדין המשתמש בכוח.

סחיטה באיומים [תיקון התש"ם (מס' 6)]

428. המאיים על אדם בכתב, בעל פה או בהתנהגות, בפגיעה שלא כדין בגופו או בגוף אדם אחר, בחירותם, ברכושם, בפרנסתם, בשמם הטוב או בצנעת הפרט שלהם, או מאיים על אדם לפרסם או להימנע מפרסם דבר הנוגע לו או לאדם אחר, או מטיל אימה על אדם בדרך אחרת, הכל כדי להניע את האדם לעשות מעשה או להימנע ממעשה שהוא רשאי לעשותו, דינו - מאסר שבע שנים; נעשו המעשה או המחדל מפני איום או הטלת אימה כאמור או במהלכם, דינו - מאסר תשע שנים. [תיקון התש"ם (מס' 6)]

429. (בוטל).

נטילת נכסים לשם סחיטה

[ה/12א]

430. הנוטל נכס של זולתו שלא כדין כדי להניעו לתת דבר או לעשות מסמך או לחתום עליו, דינו - מאסר שנה.

עושה

[13/ה] (תיקון התשס"ז)

431. המנצל את המצוקה, החולשה הגופנית או השכלית, חוסר הנסיון או קלות הדעת של הזולת לאחת מאלה, דינו - מאסר שלוש שנים:

(1) דורש או מקבל דבר שאינו מגיע לו כדין;

(2) דורש או מקבל בעד מצרך או בעד שירות תמורה העולה במידה בלתי סבירה על התמורה המקובלת;

(3) נותן בעד מצרך או בעד שירות תמורה הנופלת במידה בלתי סבירה מן התמורה המקובלת.

הוצאת שיק ללא כיסוי [תיקון התש"ם (מס' 4)]

432. (א) המוציא שיק שמשך והוא יודע שאין חובה על הבנקאי לפרוע את השיק מן התאריך הנקוב בו עד 30 יום לאחריו, או אין לו יסוד סביר להניח שיש חובה כאמור על הבנקאי, והשיק הוצג לפרעון תוך התקופה האמורה וחולל, דינו - מאסר שנה או קנס כאמור בסעיף 61 או פי ארבעה מהסכום הנקוב בשיק, לפי הסכום הגדול יותר.

(ב) בשיק שלא נקוב בו תאריך, יראו לענין סעיף זה כאילו נקוב בו יום ההוצאה.

(ג) הוצג שיק לפרעון תוך התקופה האמורה בסעיף קטן (א) וחולל, והמוציא לא פרעו תוך עשרה ימים מיום שדרש זאת האוחז ממנו, חזקה שהוציא את השיק בידעה או באין לו יסוד סביר להנחה כאמור בסעיף קטן (א), ועליו הראיה לסתור. [תיקון התש"ם (מס' 4)]

433-434. (בוטלו).

שמירת אחריות פלילית לפי חוקים אחרים

435. אחריות פלילית לפי סעיף 432 אינה גורעת מאחריות פלילית לפי חיקוק אחר.

הגבלה במשיכת שיקים (תיקון התשנ"ב)

436. בעבירה לפי סימן זה שכרוכים בה שיקים, רשאי בית המשפט, בנוסף לכל עונש אחר, להגביל את הנאשם במשיכת שיקים ולהשתמש בשאר הסמכויות שבסעיף 19 לחוק שיקים ללא כיסוי, התשמ"א-1981.

מקרים מיוחדים

[19/ה]

437. לענין סימן זה -

(1) רואים אדם המזמין מצרכים או שירותים בבית אוכל, בית מלון או בכיוצא באלה, כאילו הוא טוען שיש בידו כסף כדי תשלום מחיר המצרכים או השירותים;

(2) רואים אדם המשלם בשיק כאילו הוא טוען שמן התאריך הנקוב בשיק עד למועד הסביר להצגתו לפרעון, עומדים לפקודת מוסר השיק, בבנק אשר עליו הוא משוך, כסף כדי כיסויו.

קבלה ונתינה

[20/ה]

438. לענין סימן זה, קבלת דבר - בין שעברה הבעלות בדבר אל המקבל ובין שלא עברה, בין שהדבר נתקבל בשביל עושה המעשה ובין בשביל אחר, בין בידי עושה המעשה ובין על-ידי אחר; ונתינת דבר - בין לעושה המעשה ובין לאחר.

סימן ז': הונאה

הונאת נושים

[304/א]

439. (א) הנותן במתנה או מוסר או מעביר או משעבד נכס מנכסיו או גורם לאחת מאלה, בכוונה להונות נושה מנושיו, דינו - מאסר שלוש שנים.

(ב) המוכר או מסלק חלק מנכסיו אחרי התאריך שבו ניתן נגדו פסק-דין או צו לתשלום כסף שלא קיימם, או תוך חדשיים לפני התאריך האמור, והכל בכוונה להונות נושיו, דינו - מאסר שלוש שנים.

קשר להונות

[305/א]

440. הקושר קשר עם זולתו להשפיע במרמה או בהונאה על מחיר השוק של דבר הנמכר בפומבי או להונות את הציבור או כל אדם, או לסחוט נכס מאדם, דינו - מאסר שלוש שנים.

התחזות כאדם אחר

[374/א]

441. המתייצג בכזב כאדם אחר, חי או מת, בכוונה להונות, דינו - מאסר שלוש שנים; התייצג כאדם הזכאי על פי צוואה או על פי דין לנכס פלוני והוא עושה זאת כדי להשיג את הנכס או את החזקתו, דינו - מאסר חמש שנים.

הודיה כוזבת בהתחייבות

[375/א]

442. המודה בשמו של אדם אחר בחבות או בכל מסמך בבית-משפט או בפני אדם המוסמך כדין לקבל הודיה כאמור ואין בידו להוכיח הרשאה או הצדק כדין, דינו - מאסר שלוש שנים.

התחזות כבעל תעודה

[376/א]

443. תעודה שניתנה מאת רשות מוסמכת לאדם אחר ומעידה על אותו אדם שיש לו כשירות מוכרת בחוק לענין פלוני, או שהוא נושא משרה פלונית, או שהוא זכאי לעסוק במקצוע, במלאכה או בעסק מסויימים או שהוא זכאי לזכות, לזכות יתר, לדרגה או למעמד פלוני - כל המנפק את התעודה ומתייצג בכזב כאדם ששמו נקוב בה, דינו כאילו זייף אותה.

העברת תעודה לשם התחזות

[377/א]

444. מי שניתנה לו מאת רשות מוסמכת תעודה המעידה עליו ככל האמור בסעיף 443, והוא מוכר או נותן או משאיל את התעודה לאחר

בכוונה שהלה יוכל להתייצג כמי ששמו נקוב בתעודה, דינו - מאסר שלוש שנים.

התחזות כבעל תעודת אופי לא שלו

[378/א]

445. המנפק תעודת אופי של אדם אחר כדי להשיג עבודה, דינו - מאסר שנה אחת.

העברת תעודת אופי

[379/א]

446. מי שניתנה לו תעודת אופי, והוא מוכר או נותן או משאיל אותה לאחר בכוונה שהלה יוכל לנפק את התעודה כדי להשיג עבודה, דינו - מאסר שלוש שנים.

סימן ח': הסגת גבול

הסגת גבול כדי לעבור עבירה

[286/א]

447. (א) העושה אחת מאלה כדי להפחיד מחזיק בנכס, להעליבו, להקניטו או לעבור עבירה, דינו - מאסר שנתיים:

(1) נכנס לנכס או על פניו;

(2) לאחר שנכנס כדי לנכס נשאר שם שלא כדין.

(ב) נעברה עבירה לפי סעיף זה כשהעברייין נושא נשק חם או קר, דינו - מאסר ארבע שנים.

סימן ט': היזק

הצתה

[321,319,317/א] [תיקונים: התשמ"ח (מס' 2), התשנ"ה (מס' 3)]

448. (א) המשלח אש במזיד בדבר לא לו, דינו - מאסר חמש עשרה שנים; עשה כן במטרה לפגוע בנכס של המדינה, בנכס המשמש את הציבור, באתר טבע, בצמחיה או בבטחת דרי הסביבה או במטרה לפגוע בבני אדם, דינו - מאסר עשרים שנים.
(ב) (בוטל).

[תיקון התשמ"ח (מס' 2)] גרימת שריפה ברשלנות

449. הגורם ברשלנות לשריפת דבר לא לו, או הגורם ברשלנות סכנת שריפה לדבר לא לו, דינו - מאסר שלוש שנים.

האבדת כלי-שיט או כלי טיס

[324,323] [תיקון התש"ם (מס' 6)]

450. העושה אחת מאלה, דינו - מאסר חמש-עשרה שנים:

- (1) מאביד או הורס, במזיד ושלא כדין, כלי שיט, בין שהושלם ובין שלא הושלם;
- (2) עושה במזיד או שלא כדין מעשה שיש בו כדי להביא מיד לאבדנו של כלי שיט או כלי טיס שבמצוקה או להריסתו;
- (3) משבש אור, משואה, מצוף, סימן או אות המשמשים לשיט, או מציג אור או אות כוזבים, בכוונה להביא כלי שיט או כלי טיס לידי סכנה.

היזק לבעל-חיים

[325/א]

451. ההורג חיה הניתנת להיגנב או חובל בה, פוצעה או מפעיל עליה רעל, במזיד ושלא כדין, דינו - מאסר שלוש שנים.

היזק בזדון

[1]326/א

452. ההורס נכס או פוגע בו במזיד ושלא כדין, דינו - מאסר שלוש שנים, והוא אם לא נקבע עונש אחר.

היזקים מיוחדים

[2]326/א

453. העובר עבירה כאמור בסעיף 452 בבאר מים, בקידוח למים, בסכר, בגדה, בקיר או בשער הצפה של בריכה או של בריכת טחנה, בעצי תרבות, בגשר, במוביל מים או במאגר מים, דינו - מאסר חמש שנים.

היזק בחומר נפיץ

[3]326/א [תיקון התש"ם (מס' 6)]

454. העובר עבירה כאמור בסעיף 452 על ידי חומר נפיץ, דינו - מאסר חמש-עשרה שנים, והוא אם היה אדם במקום המעשה או אם ההרס או הפגיעה סיכנו חי אדם ממש.

היזק לצוואה או לפנקס

[4]326/א

455. העובר עבירה כאמור בסעיף 452 בכתב צוואה, בין שהמצווה חי ובין שהוא מת, או בפנקס שיש על פי דין רשות או חובה לנהלו כדי לאמת או לרשום קנין בנכס, או כדי לרשום לידות, הטבלות, נישואין, פטירות או קבורות, או בהעתק של חלק מפנקס כאמור שעל פי הדין יש לשלחו למשרד ציבורי, דינו - מאסר חמש שנים.

נסיון להרוס נכס בחומר נפיץ

[327/א]

456. המניח שלא כדין חומר נפיץ במקום כלשהו, בכוונה להרוס נכס או להזיק לו, דינו - מאסר חמש-עשרה שנים.

הדבקה בעל-חיים במחלה מידבקת

[328/א]

457. הגורם במזיד ושלא כדין שחיה הניתנת להיגנב תידבק במחלה מידבקת, דינו - מאסר חמש שנים.

פגיעה בסימן גבול בכוונה להונות

[329/א]

458. המסיר או מטשטש, במזיד, שלא כדין ובכוונה להונות, עצם או סימן שהוצגו כדין לציון גבול מקרקעין, דינו - מאסר שלוש שנים.

פגיעה בסימנים מסויימים

[330/א]

459. (א) העושה אחת מאלה, דינו - מאסר שלושה חדשים:

(1) מסיר או מטשטש, במזיד, סימן מדידות או סימן גבול שהוצג בידי משרד ממשלתי או לפי הוראותיו או לצרכי מדידה ממשלתית או פוגע בסימן כאמור;

(2) בהיותו מחוייב לקיים כתקנו סימן גבול שהוצג כאמור, נמנע או מסרב לתקנו;

(3) מסיר או מטשטש, במזיד, סימן שהקים אדם המתכוון לבקש זכות חכירה, רשיון או זכות אחרת לפי דיני מכרות או מחצבים.

(ב) בעבירה לפי סעיף זה רשאי בית המשפט גם לצוות על העברתו לשלם את דמי תיקונו או החלפתו של סימן המדידות או סימן הגבול ואת הוצאות המדידה שיש צורך לעשותה בגלל מעשהו או מחדלו.

איום לשרוף או להרוס

[331/א]

460. השולח מכתב או פתק שיש בו, לפי ידיעתו, איום לשרוף או להרוס בית, מתבן או בנין אחר, או תוצרת חקלאית, או כלי שיט, רכב מנועי או כלי טיס, או איום להרוג בעל חיים או לפגוע בו, דינו - מאסר שלוש שנים, והמוסר או מנפק מכתב או פתק כאמור או גורם במישרין או בעקיפין שיתקבלו - דינו כדין שולחם.

פרק י"ב: זיוף כספים ובולים

סימן א': שטרי כסף

הגדרה

[348/א]

461. "שטר כסף", לענין סימן זה - כל שטר או שטר חליפין שהוציא אותם בנק בישראל, לרבות בנק ישראל, או אדם או תאגיד המנהלים עסקי בנק בכל מקום שהוא בעולם, ושטר כסף ושטר חליפין חלק וכל שטר מטבע שהם הילך חוקי בישראל או בארץ שבה הוצאו.

זיוף שטר כסף

[349/א]

462. העושה אחת מאלה, דינו - מאסר שבע שנים:

(1) בכוונה להונות, מזייף או משנה שטר כסף או מנפק שטר הנחזה כשטר כסף בידעו שהוא זויף או שונה;

(2) מביא או מקבל מחוץ לישראל או רוכש או מקבל בישראל או מחזיק או שומר שטר הנחזה כשטר כסף בידעו שהשטר זויף או שונה, ואין בידו להוכיח הרשאה או הצדק כדין.

חיקוי שטר כסף

[350/א]

463. (א) העושה או גורם שייעשה מסמך הנחזה כשטר כסף או כחלק משטר כסף, או הדומה להם מבחינה כלשהי, או דומה להם במידה שיש בה כדי להטעות, והמשתמש לכל צורך שהוא במסמך כאמור או מנפק אותו, דינם - מאסר שלוש חודשים, ובית-המשפט יצווה על חילוט המסמך והעתקיו וכל מכשיר או דבר אחר שהוא בהחזקת העברייין ושימש או יכול לשמש להדפסתו או לשכפולו של מסמך כאמור.

(ב) מי ששמו נקוב במסמך שעשייתו היא עבירה לפי סעיף זה והוא יודע את שמו ומענו של האדם שהדפיס או עשה את המסמך, ומסרב לגלותם לשוטר, דינו - מאסר שלוש חודשים.

(ג) מי ששמו נקוב במסמך שעליו הואשם אדם בעבירה לפי סעיף זה, או במסמך אחר ששימש או שנופק לענין המסמך הנדון, תהיה זו ראייה לכאורה שגרם לעשיית המסמך.

החזקת חומר לזיוף שטרי כסף

[351/א]

464. העושה אחת מאלה ואין בידו להוכיח הרשאה או הצדק כדין, דינו - מאסר חמש שנים:

(1) עושה, מוכר או מציג למכירה נייר הדומה לנייר מיוחד המשמש לעשיית שטרי כסף והעשוי להתקבל כמוהו, או משתמש בו, או שומר או מחזיק נייר כאמור ביודעין;

(2) עושה מסגרת, תבנית או מכשיר המשמשים לעשיית נייר כאמור בפיסקה (1) או לצור על גבי הנייר או בתוכו מלים, ספרות, ציון או כל סימן אחר שנתייחדו לו ומופיעים בו, או משתמש בכלים כאמור או שומר או מחזיק אותם ביודעין;

(3) גורם, בערמה או בתחבולה, כי מלים, ציון או סימן כאמורים בפיסקה (2) או המכוונים להיות דומים להם והעשויים להתקבל כמוהם, יופיעו בגופו של נייר כשהם נראים לעין;

(4) חורת או עושה בדרך אחרת, על לוח או על כל חומר, שטר הנחזה כשטר כסף או כחלק ממנו, או שם, מלה, מספר, ספרה, סימן, אות או קישוט הדומים לחתימה שעל שטר כסף או המכוונים כנראה להיות דומים לחתימה כאמור;

(5) משתמש בלוח, חומר, מכשיר או ציון כאמור בסעיף זה לעשיית שטרי כסף או להדפסתם, או שומר או מחזיק אותם ביודעין;

(6) מנפק ביודעין נייר שנעשה בו או שהודפס עליו דבר כאמור, או שומר או מחזיק נייר כאמור ביודעין.

הנפקת שטרי כסף שלא כדין

[352/א]

465. המנפיק שטר כסף בלי סמכות כדין, דינו - מאסר חמש שנים.

קלקול שטר מטבע

[353/א]

466. מי שביודעין מטשטש, קורע, חותך או מקלקל בדרך אחרת שטר מטבע שהוא הילך חוקי בישראל, דינו - מאסר שלושה חדשים.

חיקוי שטר מטבע

[א353/א]

467. העושה או מנפק דבר שאינו שטר מטבע והוא דומה בעיקרו לשטר מטבע שהוא הילך חוקי בישראל, דינו - קנס חמש מאות לירות.

חילוט שטרי כסף מזוייפים

[א(1)354/א]

468. כל שטר כסף מזוייף או מחוקה וכל דבר כאמור לסעיף 467 שנמצא ברשותו של מי שהורשע בעשייתו או בניפוקו, יצווה בית המשפט על חילוטו, ללא פיצוי למחזיק, ומשחולט יושמד או ייעשה בו בדרך אחרת, הכל כפי שיוורה שר המשפטים.

חיפוש וחילוט של ציוד לזיוף

[א(2)354/א]

469. (א) ראה שופט בית-משפט שלום, על יסוד תצהיר, שיש יסוד סביר להניח כי בידו של אדם או בהחזקתו ישנו או היה, ללא רשות או הצדק כדין, אחד הדברים המנויים להלן, רשאי הוא ליתן צו חיפוש:

(1) שטר כסף מזוייף או מחוקה;

(2) מכשיר לעשיית נייר המשמש לשטרי כסף או חיקויו;

(3) חומר שיש עליו מלים, צורות, ציונים או אותיות המסוגלים או מכוונים ליצור רושם של שטר כסף.

(ב) נמצא המחופש, ייתפס ויחולט בצו בית-המשפט הדין את העבריינין, ואם לא היה משפט - בצו שופט בית-משפט שלום, ומשחולט יושמד או ייעשה בו בדרך אחרת, הכל כפי שיורה שר המשפטים.

סימן ב': מטבעות

הגדרות

[355/א]

470. בסימן זה -

"מטבע" - מטבע של מתכת, מכל סוג וערך, הנמצאת במחזור כדין בישראל או במדינה אחרת;

"מתכת" - לרבות כל תערובת או נתך של מתכות;

"מטבע מזוייפת" - מטבע שאינה אמיתית אבל דומה למטבע אמיתית, או שיש בה כדי לדמות לה או להתקבל במקומה, לרבות מטבע אמיתית שנעשה בה שינוי עד שהיא דומה למטבע בת ערך גבוה יותר, או שיש בה כדי לדמות לה או להתקבל במקומה, ולרבות מטבע אמיתית קצוצה שפה, משוייפת או פחותת מידה או משקל באופן אחר, שנעשה בה שינוי כדי להסתיר את הקיצוץ, השיוף או ההפחתה, והכל ללא הבדל אם המטבע היה במצב ראוי לניפוק או לא ואם תהליך השינוי גמור או לא;

"מטבע מעולה" - מטבע של זהב או של כסף;

"מטבע פשוטה" - מטבע שאינה מעולה;

"מזהיב" ו-"מכסף", לענין מטבע - לרבות נתון מראה של זהב או כסף בכל דרך אחרת;

"מתקין" - עושה, מתקן, מתחיל לעשות או לתקן או מכין לעשייה או לתיקון;

"מכשיר" - לרבות מכונה.

זיוף מטבע מעולה

[356/א]

471. העושה או מתחיל לעשות מטבע מעולה מזוייפת, דינו - מאסר שבע שנים.

הכנת מתכת לזיוף מטבע מעולה

[357/א.(א),(ב)]

472. המזהיב או מכסיף פיסת מתכת המתאימה לפי גדלה או צורתה לטביעה, בכוונה שתיטבע למטבע מעולה מזוייפת, או נותן לפיסת מתכת גודל וצורה המתאימים להקלת טביעתה של מטבע כאמור בכוונה שתיטבע, דינו - מאסר שבע שנים.

הכנת מכשירים לזיוף מטבע מעולה

[357/א.(ג),(3),(4),(5)]

473. העושה אחת מאלה, ואין בידו להוכיח סמכות או הצדק כדין, דינו - מאסר שבע שנים:

- (1) מתקין, מחזיק או מעביר חותם או תבנית המותאמים ליצור דמות שלמה, או חלקית, לצד אחד של מטבע מעולה או לשניהם, בידעו שהם מותאמים כאמור;
- (2) מתקין, מחזיק או מעביר מכשיר המותאם או מכוון לשימוש בסימון קצות מטבעות בסימנים או בספרות הנחזים כדומים לאלה שבקצות מטבע מעולה, בידעו שהוא מותאם או מכוון כאמור;
- (3) מתקין, מחזיק או מעביר מדגם לטביעה או מכשיר שהותאם לחיתוך אסימונים עגולים של זהב או של כסף או של מתכת אחרת, בידעו כי המדפס או המכשיר שימשו או היו מכוונים לשמש בעשיית מטבע מעולה מזוייפת.

קיצוץ מטבע מעולה

[358/א]

474. העושה מעשה במטבע מעולה בדרך שיש בו להפחית את משקלה, בכוונה שלאחר המעשה תתקבל המטבע כמטבע מעולה, או מחזיק או מעביר שלא כדין גרודת או גזורת של

זהב או של כסף, או זהב או כסף בצורת מטיל, אבק או תמיסה או בצורה אחרת, שהושגו במעשה כאמור במטבע מעולה, בידעו שהושגו כך, דינו - מאסר שבע שנים.

מסחר במטבע מעולה מזוייפת

[א/357(ג1)]

475. הקונה או מוכר או מקבל מטבע מעולה מזוייפת או משלם בה או מעביר אותה, לפי ערך נמוך מהערך שהיא מביעה או שנתכוונו כנראה שתביע, או מציע לעשות כן, ואין בידו להוכיח הרשאה או הצדק כדין, דינו - מאסר שבע שנים.

הבאת מטבע מעולה מזוייפת

[א/357(ג2)]

476. המביא לישראל או מקבל מן החוץ מטבע מעולה מזוייפת בידעו שהיא מזוייפת, ואין בידו להוכיח הרשאה או הצדק כדין, דינו - מאסר שבע שנים.

זיוף מטבע פשוטה

[א/362]

477. העושה אחת מאלה, דינו - מאסר שבע שנים:

- (1) עושה או מתחיל לעשות מטבע פשוטה מזוייפת;
- (2) מתקין, מחזיק או מעביר בידועין מכשיר מותאם ומכוון לעשות בו מטבע פשוטה מזוייפת ואין בידו להוכיח סמכות או הצדק כדין;
- (3) קונה, מוכר, מקבל, משלם או מעביר מטבע פשוטה מזוייפת במחיר נמוך מהערך שהיא מביעה או שכנראה נתכוונו שתביע, או מציע לעשות אחד המעשים האלה.

הוצאת מכשירים וחמרים ממטבעה של המדינה

[א/357(ג6)]

478. המוציא בידועין ממטבעה של המדינה חותם, תבנית, מכשיר או מדפס המשמשים בטביעה, או חלק מהם הראוי לשימוש, או מטבע, מטיל או מתכת, ואין בידו להוכיח הרשאה או הצדק כדין, דינו - מאסר שבע שנים.

ניפוק מטבע מזוייפת

[**363, 360, 359/א**] [תיקון התשל"ח (מס' 2)]

479. העושה אחת מאלה, דינו - מאסר שלוש שנים:

- (1) מנפק בידועין מטבע מזוייפת;
- (2) מחזיק בידועין לא פחות משלוש מטבעות מזוייפות כדי לנפק מהן.

השחתת מטבע

[**364/א**] (תיקון התשמ"ח)

480. המטשטש צורת מטבע על-ידי שהוא מטביע בה שם או מלה או במזיד מתיך מטבע דינו - מאסר שנה אחת.

ניפוק תחליפי מטבע

[**365/א**]

481. המנפק אחת מאלה בחזקת מטבע מעולה, בכוונה להונות, דינו - מאסר שלוש שנים:

- (1) מטבע שאינה מטבע כמשמעה בסימן זה;
- (2) מתכת שערכה פחות מערך המטבע שבחזקתה היא מנופקת, בין שהיא מטבע ובין שאינה מטבע.

ייצוא מטבע מזוייפת

[**366/א**]

482. המייצא בידועין מטבע מזוייפת או מניח אותה בידועין בכלי שיט או בכלי רכב כדי שתיוצא ואין בידו להוכיח הרשאה או הצדק כדין, דינו - מאסר שלוש שנים.

חיפוש וחילוט של מטבע מזוייפת

[368/א]

483. (א) ראה שופט בית-משפט שלום, על יסוד תצהיר, שיש יסוד סביר להניח כי בידו של אדם או בהחזקתו ישנו או היה, ללא רשות או הצדק כדין, אחד הדברים המנויים להלן, רשאי הוא ליתן צו חיפוש:

(1) מטבע מזוייפת;

(2) מכשיר המותאם ומכוון לזיוף מטבע;

(3) מטילי זהב או כסף, או גרודת, גזורת, אבקה, תמיסה או כל צורה אחרת של זהב או כסף, שהופקו או הושגו בהקטנת מטבע מעולה או בהפחתת משקלה.

(ב) נמצא המחופש, ייתפס ויחולט בצו בית-המשפט הדין את העברייני, ואם לא היה משפט - בצו שופט בית-משפט שלום.

סמכות לתפוס שטר מטבע ומטבע מזוייף [תיקון התש"ם (מס' 7)]

484. עובד המדינה, עובד בנק ישראל או עובד בנק המקבל שטר מטבע או מטבע שיש לו יסוד סביר להניח שהם מזוייפים, יתפסם וימסרם מיד למשטרה, והמשטרה, לאחר שתעשה בהם כל פעולה או חקירה שתראה למועיל, תעביר אותם לבנק ישראל; החליט נגיד בנק ישראל ששטר המטבע או המטבע מזוייפים, רשאי הוא לחתכם, לטשטשם או להשמידם, בין בתשלום פיצויים ובין בלי פיצויים.

סימן ג': בולים

הגדרות

485. בסימן זה, "מתקין" - עושה, מתקן, מתחיל לעשות, לתקן או להשתמש או מכין לעשייה או לתיקון.

התקנת מכשיר לעשיית בולים

[371/א]

486. העושה אחת מאלה, ואין בידו להוכיח הרשאה או הצדק כדין, דינו - מאסר שבע שנים:

(1) ביודעין מחזיק או מעביר או מתקין מטבעת או מכשיר אחר, או מכינם לשימוש, וניתן להפיק בהם הטבעה הדומה להטבעה המופקת בכלים כאלה בהדפסתם או בהטבעתם של בולי הכנסה או בולי דואר מודבקים או מוטבעים המשמשים לצרכי מדינת ישראל או לצרכי מדינת חוץ, או שניתן להפיק בהם מלים, ספרות, אותיות, סימנים או קווים הדומים למצויים בנייר מיוחד לצרכים האמורים המסופק מאת הרשות שנועדה לכך;

(2) ביודעין מחזיק או מעביר נייר או חומר אחר שיש בהם הטבעה של מטבעת או של מכשיר כאמור בפסקה (1), או נייר שיש בו מלים, ספרות, אותיות, סימנים או קווים כאמור שם.

עשייה והכנה בזיוף בולי דואר

[372/א]

487. (א) העושה אחת מאלה, ואין בידו להוכיח הרשאה או הצדק כדין, דינו - מאסר שנה אחת:

(1) עושה או מתחיל או מתכוון לעשות, על נייר או על חומר אחר, חיקוי או דמות של בול המשמש בול דואר במדינת ישראל או במדינת חוץ או מחזיק או מעביר חיקוי או דמות כאמור או משתמש בהם לצרכי דואר;

(2) מתקין, מחזיק או מעביר מכשיר או חומר לעשיית חיקוי או דמות כאמור בפסקה (1).

(ב) כל דבר מן הדברים האמורים בסעיף קטן (א) שנמצא ברשותו של העבריין - יחולט.

(ג) בול המציין שיעורם של דמי דואר בארץ פלונית יראו, לענין סעיף זה, כבול המשמש לצרכי דואר באותה ארץ, כל עוד לא הוכח היפוכו של דבר.

מכשיר לעשיית חותמים

[373/א]

488. העושה אחת מאלה ואין בידו להוכיח הרשאה או הצדק כדין, דינו - מאסר שנה אחת:

(1) ביודעין מחזיק או מעביר או מתקין מכשיר שניתן להפיק בו הטבעה הדומה להטבעה המופקת ממכשיר שעושים בו חותם מוטבע או מודבק המשמש לצרכי שירות ציבורי או לצרכי אדם שהוסמך על פי דין להשתמש בחותם, או שניתן להפיק בו על גבי נייר מלים,

ספרות, אותיות, סימנים או קווים הדומים לאלה המצויים בנייר מיוחד לצרכים האמורים
המסופק מאת הרשות שנועדה לכך;

(2) ביודעין מחזיק או מעביר נייר או חומר אחר שיש בו הטבעה של מכשיר כאמור
בפיסקה (1), או נייר שיש בו הפקה כאמור בפיסקה (1).

פרק י"ג: עבירות קלות

סירוב לקבל מטבע בשווי הנקוב

[370/א]

489. מטבע או שטר שהם הילך חוקי בישראל, כל המסרב לקבלם בשווים הנקוב, דינו -
מאסר שלושה חדשים.

עבירת רחוב

[380/א] [תיקון התש"ם (מס' 2)]

490. העושה אחת מאלה בלי עילה כשרה, דינו - מאסר חודש ימים, ובעבירות לפי
פיסקאות (1), (4), (5) או (9) - גם תשלום ההוצאות הכרוכות בהסרת המכשול או בתיקון
הנזק:

(1) חוסם את המעבר החפשי בדרך ציבורית, על-ידי שהוא מניח או משאיר שם כל
דבר, או שם או מרשה לשים כל דבר הבולט מעליה ומפריע לבטיחות ולחופש המעבר, או
חופר בה חפירות או פולש אליה באופן אחר;

(2) לאחר שחפר חפירות או הקים מבנים או הניח כל דבר בדרך ציבורית כדין - איננו
מציג מנורה או מאור על גל עפר או אבנים או חומר אחר או על תעלה או על צינור או חפירה,
או אינו עושה באופן אחר להגן על עוברים ושבים או להזהירם;

(3) מכבה מנורה או פנס המשמשים להארת דרך ציבורית או מסיר או מכבה מאור
שהוצג כדי להראות על מציאותם של חפירה או כל דבר אחר בדרך ציבורית;

(4) מניח או משאיר בדרך ציבורית זוהמה, אשפה, פסולת או כל דבר פוגעני אחר;

(5) מוציא לדרך ציבורית אשפה או דברים אחרים באופן שיש בו כדי לגרום פגיעה או
אי-נוחות לעובר ושב;

(6) עוזב או קושר חיה באופן שיש בו כדי לגרום הפרעה בדרך ציבורית, או מניח לחיה המשמשת למשיכה, למשא או לרכיבה שתתעה בדרך ציבורית, או נותן לרכב שיימצא באופן שיש בו כדי לגרום הפרעה בדרך ציבורית שעה ארוכה מן הדרוש לשם טעינה או פריקה או לשם העלאה או הורדה של נוסעים;

(7) אינו מתקן או אינו הורס בנין או מבנה הנמצא במצב של סכנה או התמוטטות, לאחר שקיבל מן הרשות המקומית הוראה בכתב לעשות כן;

(8) אינו מנקה או אינו מתקן תנור או ארוכת עשן של בית, סדנה או בית חרושת;

(9) מפעיל זיקוקים בדרך ציבורית כשהם עלולים לגרום נזק או אי-נוחות;

(10) מקים שאון או מהומה המפריעים את מנוחת הציבור.

סירוב להגיש עזרה

[381/א]

491. המסרב להגיש עזרה, שיש ביכולתו להגיש, כשהוא נדרש לכך מאת עובד הציבור לנוכח עבירה בעיצומה או ספינה נטרפת או דליקה, שטפון, רעש או כל אסון אחר לציבור, דינו - מאסר חודש ימים.

עבירות בעלי מלונות

[383/א]

492. בעל מלון או אכסניה שאינו מציג בלילות פנס או מאור בחצריו בהתאם לתקנות הקיימות אותה שעה, או אינו מקיים פנקס האורחים או הלנים, או אינו מראה את הפנקס לשוטר לשם ביקורת לפי דרישתו, דינו - מאסר חודש ימים.

עיבוד אדמה בסמוך לדרך ציבורית

[384/א]

493. הזורע, נוטע או מעבד אדמה הנמצאת בתוך מירווח של שבעים וחמישה סנטימטרים מן השפה החיצונית של דרך ציבורית, ואין לו הרשאה, דינו - מאסר חודש ימים; לענין סעיף זה רואים תחום דרך ציבורית כמתפשט עד לשפה החיצונית של תעלה, ביב או סוללה שעל ידה.

כניסה לשטח חקלאי

[א/385, 385]

494. (א) העושה אחת מאלה, ואין בידו להוכיח הרשאה או הצדק כדין, דינו - מאסר שלווה חדשים:

(1) נכנס לגן, או לקרקע זרועה או מוכנה לזריעה או שיש בה קמה או עשב שנזרע למרעה, או שוהה בגן או בקרקע כאמור;

(2) גורם שחיה תיכנס לגן או לקרקע כאמור בפסקה (1) או לקרקע שהיתה מעובדת תוך שנים-עשר החדשים שקדמו לכניסה, או שתשהה שם, או מניח שחיה שלו או שברשותו תיכנס או תשהה כאמור.

(ב) בהמה שנכנסה לקרקע מוכנה לגידולים או שיש בה גידולים, וגרמה נזק לקרקע, לגידולים או לדבר מוכן לצרכי גידולים, או שנכנסה לשטח המוחזק למרעה, ורעתה בו - בעל הבהמה או המחזיק בה, דינו - מאסר חודש ימים, זולת אם הוכיח להנחת דעתו של בית-המשפט שנקט אמצעים סבירים למניעת כניסתה כאמור. (תיקון התשנ"ד)

495. (בוטל).

גילוי סוד מקצועי

[א/387]

496. המגלה מידע סודי שנמסר לו אגב מקצועו או מלאכתו, שאינו סוד רשמי כמשמעו בסימן ה' לפרק ז', ואינו נדרש לגלותו מכוח הדין, דינו - מאסר ששה חדשים.

פרק י"ד: עבירות הכנה וקשר

הכנת עבירה בחמרים מסוכנים

[א/32]

497. העושה, או מחזיק ביודעין, חומר נפץ, או מכונה, מכשיר או כל דבר שהם מסוכנים או מזיקים, בכוונה לעשות בהם פשע או עוון או כדי לאפשר לאחר שיעשה בהם פשע או עוון, דינו - מאסר שלוש שנים.

מתן אמצעים לביצוע פשע

[א/33א]

498. (א) הנותן לאדם כלים, חמרים, כסף, מידע או כל אמצעי אחר כשהוא יודע שהדבר עלול לשמש, במישרין או בעקיפין, לביצוע פשע או להקלת ביצועו, דינו - מאסר שלוש שנים.

(ב) לענין סעיף זה אין נפקא מינה אם הדבר ניתן לצמיתות או לשעה, בתמורה או שלא בתמורה, ואם בוצע פשע ואם לאו.

(ג) אין בהוראות סעיף זה כדי לגרוע מהוראות יתר סעיפי פרק זה ומהוראות פרקים ד' ו-ה' וסעיפים 260 עד 262, אלא להוסיף עליהן.

קשר לפשע או לעוון

[א/34, 35] [תיקון התשנ"ד (מס' 3)]

499. (א) הקושר קשר עם אדם לעשות פשע או עוון, או לעשות במקום שמחוץ לישראל מעשה שהיה בגדר פשע או עוון אילו נעשה בישראל והוא עבירה גם לפי דיני אותו מקום, דינו -

(1) אם העבירה היא פשע - מאסר שבע שנים או העונש שנקבע לאותה עבירה, הכל לפי העונש הקל יותר;

(2) אם העבירה היא עוון - מאסר שנתיים או העונש שנקבע לאותה עבירה, הכל לפי העונש הקל יותר.

(ב) הקושר קשר יישא באחריות פלילית גם על עבירה שלשמה נקשר הקשר או שנעברה לשם קידום מטרתו, רק אם היה צד לעשייתה לפי סימן ב' לפרק ה'.

קשר למעשים אחרים

[א/36]

500. הקושר קשר עם חברו לאחת המטרות האלה, דינו - מאסר שנתיים:

- (1) למנוע או להכשיל ביצועו של דין או אכיפתו;
  - (2) לגרום נזק לגופו של אדם או לשמו הטוב;
  - (3) להביא לירידה בערך נכסו של אדם;
  - (4) למנוע או להפריע אדם מהעביר באופן חפשי וכדין נכס שלו בערכו הראוי;
  - (5) להזיק לאדם במשלה ידו או במקצועו;
  - (6) למנוע או להפריע אדם מעיסוק באופן חפשי וכדין במשלה-ידו, במקצועו או בעבודתו, ובלבד שהיה במעשה משום עבירה אילו עשאו יחיד;
  - (7) להשיג מטרה אסורה;
  - (8) להשיג מטרה כשרה באמצעים אסורים. [תיקון התשמ"ב (מס' 3)]
501. (בוטל).

צו בדבר החזקת מקרקעין

[א/388א]

[1946] [תיקון התשל"ח (מס' 2)]

502. (א) הורשע אדם על פי סעיפים 189 או 447 וראה בית-המשפט כי במעשה העבירה נושל אדם מנכסי מקרקעין, רשאי הוא ליתן צו להוציא את העבריין מאותם מקרקעין, או צו להחזיר את החזקת המקרקעין לידי האדם שנושל מהם או לאדם אחר שבית-המשפט רואה אותו זכאי לכך, או את שני הצווים כאחד; צו כאמור יבוצע כדרך שמבצעים פסק-דין שניתן במשפט אזרחי.

(ב) לענין סעיף קטן (א) -

(1) יראו כהרשעה גם קביעה שאדם אינו נושא באחריות פלילית מחמת אי-שפיותו או ליקוי בכשרו השכלי לפי סעיף 19;

(2) אין ערעור על צו אלא אגב ערעור על ההרשעה אם היתה ובמצורף אליו, והוא יידון בבית-המשפט הדן בערעור על ההרשעה; על סירוב ליתן צו - אין כל ערעור;

(3) הגשת ערעור על צו לא תעכב את ביצוע הצו אלא אם הורה בית-המשפט שעליו מערערים או בית-המשפט שלערעור הוראה אחרת; בקשה לעכב את ביצוע הצו תוגש תחילה לבית-המשפט שעליו מערערים;

(4) צו לא יפגע בכל זכות או זיקה במקרקעין הנדונים הניתנות למימוש בתובענה אזרחית.

השגחה על ילד שאפוטרופסו הורשע או הואשם

[389/א] [תיקון התשל"ח (מס' 2)]

503. (א) מי שבהשגחתו ילד שלא מלאו לו שש-עשרה שנים, והוא הורשע או הועמד לדין על עבירה לגבי הילד לפי סימנים ח' או י' של פרק ח' או סימנים ב', ה' או ו' של פרק י', או לפי סעיף 2 לחוק גיל הנישואין, התש"י-1950, רשאי בית-המשפט שהרשיעו או שלפניו הועמד לדין, אם ראה שמן המועיל לעשות כך, לצוות שהילד יימסר להשגחתו של קרוב משפחה או של אדם או מוסד ראוי, שיפורש בצו והמסמכים, להנחת דעתו של בית-המשפט, לקבל עליו אותה השגחה, עד שיימלאו לילד שש-עשרה שנים או לתקופה קצרה מזו, והכל בהתחשב עם דתם של הורי הילד.

[התש"ך]

(ב) אם יש לילד הורה או אפוטרופוס חוקי, לא יינתן הצו לפי סעיף קטן (א) אלא אם ההורה או האפוטרופוס הורשע או הועמד לדין על עבירה לפי ההוראות שאוזכרו בסעיף קטן (א) או שהוכח להנחת דעתו של בית-המשפט שהיה שותף לעבירה במעשה או במחשבה, או שאי-אפשר למצוא אותו.

(ג) זוכה אדם מן האשמה שמחמתה ניתן הצו, או שהאישום בטל משום שלא המשיכו בתביעה, הצו בטל מיד לכל דבר חוץ ממה שכבר נעשה על פיו כדין.

(ד) לענין חוק הנוער (טיפול והשגחה), התש"ך-1960, דין צו לפי סעיף זה כדין החלטה לפי החוק האמור; ראה בית-המשפט כי מתן צו לפי סעיף זה סובל דיחוי, יעביר את הענין לבית המשפט המוסמך לפי אותו חוק.

תחילה

504. תחילתו של נוסח זה ביום ב' בחשוון התשל"ח (14 באוקטובר 1977).

הוראות מיוחדות

[י"ג/12]

505. על אף האמור בסעיף 504, תחילתו של סימן ב' לפרק י' ביום ב' באדר א' התשל"ח (9 בפברואר 1978) או במועד מוקדם יותר שקבע שר הבריאות בהודעה ברשומות, ועד

לתחילתו יוסיפו לחול הוראות סעיפים 175 ו-177 לפקודת החוק הפלילי, 1936. [תיקון
התשס"א (מס' 6)]

תוספת ראשונה

(סעיף 49(ו))

[בוטלה] (תיקונים: התש"ס, התשס"א (מס' 2))

תוספת שנייה

(סעיף 186(ב) ו-(ג))

1. מוסדות חינוך: גן ילדים, בית ספר יסודי, תלמוד תורה, חטיבת ביניים, בית ספר על-יסודי, מוסד חינוך משלים, מפעל קיט לילדים, מרכז תרבות נוער וספורט, פנימיה, מוסד להשכלה גבוהה וכל מוסד אחר שבו ניתן חינוך.
2. בית אוכל: מסעדה, בית קפה, פאב וכל מקום כיוצא באלה.
3. מועדון או דיסקוטק.
4. מקום שבו נערכים משחקים באמצעות מכונות, משחקי ביליארד, קלפים, קוביות וכיוצא באלה.
5. מגרשי ספורט, אצטדיונים וכל מקום אחר שבו נערכות תחרויות ספורט.
6. מקום שבו נערכים מופעי תאטרון, קולנוע, מוסיקה, מחול וכיוצא באלה.

.....
שר המשפטים

לוח השוואה

א. פקודת החוק הפלילי, 1936:

הסעיף	הסעיף	הסעיף	הסעיף	הסעיף	הסעיף
הקודם	הקודם	החדש	הקודם	החדש	הקודם
1	73	32	29	הושמט	149
2	74	33	30	הושמט	160
3	75	34	31	הושמט	161
א3	76	497	32	1	162, 150
4	77	262	33	הושמט	168
5	78	498	א33	2	169
6	79(1), (2)	499	35, 34	3 רישה	151 רישה
7	79(3)	500	36	3 סיפה	152 רישה
8	80	לא נכלל	38	12	151 סיפה
9	81	133	59(1)(א)	13	52 סיפה
10	82(ב), (א)	134(ג)	59(1)(ב), (ג)	14	153
(1), (2)	83(ג)	134(ג)	59(2)	15	154
(3)	84	135	59(3)-(5)	16	155
12	85	136	60(1)	17	156
13	86	הושמט	60(2)	18	157 רישה
14	87	הושמט	60(3)	19	157 סיפה
15	88	137	60(4)	20	158
16	90	138	60(5)	23	185
17	91	139	61	21	186
18	92	159	62	22	187
19	93	140	63	24	184 סיפה
20	94	141	64	הושמט	188
22	95 רישה	142	65	25	לפי הענין
(1)23	95	143	66	26	184
(3), (2)23	96	144	א66(א)-(ה), (ז)	הושמט	189
(4)23	97	501	א66(ו)	27	190
24	98	165	67(1)	28	191
(1), (2)25	100	166	67(2)	29	192
(2)25	101	167	68	30	193
(1)26	102	145	א260	69	194
(2)26	103	147	261	70	195
27	א103	146	א260(ב)	71	196
28	104	148	72	31	197

הסעיף	הסעיף	הסעיף	הסעיף	הסעיף	הסעיף
הקודם	הקודם	החדש	הקודם	החדש	הקודם
105	180	284	140	198	359
109ב	184	285	141	277	361
110	185	286	142	278	362
111	186	287	143	279	363
112	א186	288	144	280	364
113	ב186	289	145	281	365
114	187	170	146	282	366
115	188	171	147	283	367
116	א188	172	148	236	368
117, 118	189	173	149	237	215
119	193	174	150	238	216
120	194	345	א(1)152	239	217
א120	195	א(1)350	ב(1)152	240	218
ב120	196	א(2)350,	ג(1)152	241	219
122	197	ב(1)רישה		242	220
123	198	ב(1)סיפה, ג(1)	א(1)152 תנאי	243	221
124	199	351	א(2)152	244	222
א124, א(1), ב(1)	200	א(1), ג(1)	א(3)152	245	223
א124, א(1), ג(1), ד(1)	204	346	153	246	429
א124, א(1), ה(1)	210	352	154	249	ב(1)164
א124, א(1), ו(1) רישה	211	353	א154	247	א(1)164, 163
א124, א(1), ז(1) סיפה	212, 213	348	155	248	298
125	214, 215	349	156	250	א(1)300
127	216	א(1)354	157	251	301
128	217	355	158	252	299
129	218	356	159	253	304
130	219	357	160	254	309
131	220	ב(1)350	161	255	308
א131	221	208	165	256	310
132	222	209	167	259	305
133	223	210	168	257	306
134	224	211	169	258	307
135	225	212	171	263	302
136	א(1), ב(1)226	213	172	264	303
137	א(3)226	360	174	265	הושמט
138	227	358	178	266	311
139	228	214	179	267	322

הסעיף	הסעיף	הסעיף	הסעיף	הסעיף	הסעיף
הקודם	הקודם	החדש	הקודם	החדש	הקודם
229	317	377	262	323	(6)-(1)448
230	318	383(א), (ג)	263	324	449
231	319	385	264	325	(8), (7)448
232	320	386	265	326	449
233	321	388	266	327	(9)448
234	322	387	267	328	449
235	323	383(ב)	268	329	(א)450
236	324	389	269	331	(ב)450
237	325	384	270	332	451
238	(1)326	390	274	333	452
239	(2)326	391	275 רישה	330	453
240	(3)326	392	275 סיפה	336 סיפה	454
241(א)	(4)326	393	276	334	455
241(ב)	327	394	279	336 רישה	456
242	328	395	280	337	457
243	329	396	281	338	458
243א	330	397	282	339	459
243ב	331	398	283	340	460
244	348	399	284	341	461
245	349	400	285	342	462
246	350	447	286	343	463
247	351	402(א) רישה	287	344	464
248	352	402(א) סיפה	288(1) רישה	378	465
249	353	402(ב)	288(1) סיפה	379	466
250	353א	403	288(2)	380	467
251	(1)354	(2)381	289	381	468
251א	(2)354	404	293	335, 354(ב), 382	469
252	355	405	294	369	470
253	356	408, 406	296, 295	369	471
254	(ב), (א)357	408, 407	298, 297	370	472
255	(1)357(ג)	410	(1)299	369 רישה	475
256	(2)357(ג)	409	(2)299	371	476
257	(5)-(3)357(ג)	439	304	372	473
258	(6)357(ג)	440	305	374	478
259	358	411	309	375	474
260	(1)479	412	310	373	
261	(2)479	413	311	376	

הסעיף	הסעיף	הסעיף	הסעיף	הסעיף	הסעיף
הקודם	החדש	הקודם	החדש	הקודם	החדש
362	477	373	488,485	384	493
363	479	374	441	385	494(א)
364	480	375	442	א385	494(ב)
365	481	376	443	386	495
366	482	377	444	387	496
368	483	378	445	א388	502
369	484	379	446	389	503
370	489	380	490	390	הושמט
371	486,485	381	491	391	הושמט
372	487	383	492	התוספת	הושמטה

א.1. חוק לתיקון פקודת החוק הפלילי (מס' 35), התשל"ג-
:1973

הסעיף הקודם	הסעיף החדש
21	501

ב. חוק לתיקון דיני העונשין (עבירות שוחד), התשי"ב-
:1952

הסעיף הקודם	הסעיף החדש
1	290
3	291
א3	292
4	293
5	294
6	295
7	296
8	297
10	הושמט

ג. חוק לתיקון דיני העונשין (תקיפת שוטרים), התשי"ב-1952:

הסעיף החדש	הסעיף הקודם
273	1
274	2
275	3
276	4
הושמט	5

ד. חוק דיני עונשין (בטחון המדינה,
 יחסי חוץ וסודות רשמיים), התשי"ז-
 1957:

הסעיף החדש	הסעיף הקודם	הסעיף החדש	הסעיף הקודם
113	23	91	1
114	24	92	2
115	25	93	3
116	26	94	4
117	27	95	5
118	28	96	6
119	29	97	7
120	30	98	8
121	31	99	9
122	32	100	10
123	33	101	11
124	34	102	12
125	35	103	13
126	36	104	14
127	37	105	15
128	38	106	16
129	39	107	17
130	40	108	18
131	41	109	19
הושמט	42	110	20
132	43	111	21
		112	22

ה. חוק לתיקון דיני העונשין (ריבוי נישואין), התשי"ט-1959:

הסעיף החדש	הסעיף הקודם	הסעיף החדש	הסעיף הקודם
180	6	175	1
181	7	176	2
182	8	177	3
183	9	178	4
הושמט	10	179	5

ו. חוק לתיקון דיני העונשין (העלמת עבירות), התשי"ט-1959:

הסעיף החדש	הסעיף הקודם
269, 268	1
270	2

271	3
272	4
268	תוספת

ז. חוק לתיקון דיני העונשין (עבירות זנות), התשכ"ב-1962:

הסעיף החדש	הסעיף הקודם	הסעיף החדש	הסעיף הקודם
205	6	199	1(א), (ב)
205, 204	7	200	1(ג)
206	8	201	2
207	10	202	3
הושמט	11	203	4
הושמט	12	204	5

ח. חוק לתיקון דיני העונשין (עבירות מרמה, סחיטה ועושק), התשכ"ג-1963:

הסעיף החדש	הסעיף הקודם	הסעיף החדש	הסעיף הקודם
427	11	414	1
428	12	415	2
430	12א	416	3
431	13	417	4
432	14	418	5
433	15	419	6
434	16	420	7
435	17	421	8
436	18	422	9
437	19	423	9א
438	20	424	9ב
501	20א	425	9ג
הושמט	21	426	10

הסעיף החדש	הסעיף הקודם	הסעיף החדש	הסעיף הקודם
231	7	224	1
232	8	225	2
233	9	226	3
234	10	227	4
235	10א	228	5
הושמט	11	229	5א
הושמט	12	230	6

י. חוק לתיקון דיני העונשין (שימוש ברכב בלי רשות), התשכ"ד-1964:

הסעיף החדש	הסעיף הקודם	הסעיף החדש	הסעיף הקודם
הושמט	2	401	1

יא. חוק דיני עונשין (דרכי ענישה) [נוסח משולב], התש"ל-1970:

הסעיף החדש	הסעיף הקודם	הסעיף החדש	הסעיף הקודם
64	30	35	1
65	31	36	2
66	32	37	3
67	א32	38	4
68	ב32	39	5
69	ג32	40	6
70	33	41	7
71	34	42	8
72	35	43	9
73	36	44	10
74	37	45	11
75	38	46	12
76	39	47	13
77	40	48	14
78	41	49	15
79	42	50	16
80	43	51	17
81	44	52	18
82	45	53	19
83	46	54	20
84	47	55	21
85	48	56	22
86	49	57	23
87	50	58	24
88	51	59	25
הושמט	52	60	26
הסעיף החדש 89	הסעיף 61	הסעיף החדש 62	הסעיף 27
90	61	63	28
הושמט	59	64	29
10	7	5	2
11	8	6(א)	3
6(ב)	9	7	4
תוספת	תוספת	8	5

יב. חוק דיני עונשין (עבירות חוץ)
[נוסח משולב], התשל"ג-1973:

יג. חוק לתיקון דיני העונשין (הפסקת הריון), התשל"ז-1977:

הסעיף החדש	הסעיף הקודם	הסעיף החדש	הסעיף הקודם
318	7	312	1
319	8	313	2
320	9	314	3
הושמט	10	315	4
321	11	316	5
505	12	317	6

י. חוקים מתמצים:

1. חוק לתיקון דיני העונשין (ביטול עונש מוות על רצח), התשי"ד-1954: בסעיף 206(ב);

2. חוק לתיקון דיני העונשין (עובדי הציבור), התשי"ז-1957: בהגדרת "עובד הציבור" שבסעיף 1.

1. נוסח מאוחד זה בא במקום החוקים המפורטים בלוח ההשוואה שבסוף החוק. סעיפי הנוסח הישן ניתנים בשוליים בצירוף אות המסמנת את החוק לפי האמור בלוח הנ"ל.

2. ס"ח 864, התשל"ז (4.8.1977), עמ' 226 (ת"ט: ס"ח 943 התשל"ט).

תיקונים: ס"ח 869, התשל"ז (12.9.1977), עמ' 322;

ס"ח 881, התשל"ח (12.1.1978), עמ' 53;

ס"ח 891, התשל"ח (30.3.1978), עמ' 113 [התשל"ח (מס' 2)];

ס"ח 899, התשל"ח (30.6.1978), עמ' 146 [התשל"ח (מס' 3)];

ס"ח 900, התשל"ח (6.7.1978), עמ' 148 [התשל"ח (מס' 4)];

ס"ח 923, התשל"ט (18.1.1979), עמ' 38;

ס"ח 924, התשל"ט (1.2.1979), עמ' 43 [התשל"ט (מס' 2)];

ס"ח 944, התש"ם (1.11.1979), עמ' 3;

ס"ח 954, התש"ם (3.1.1980), עמ' 40 [התש"ם (מס' 2)];

ס"ח 959, התש"ם (8.2.1980), עמ' 60 [התש"ם (מס' 3) ו-(מס' 4)];

ס"ח 965, התש"ם (28.3.1980), עמ' 95 [התש"ם (מס' 5)];

ס"ח 968, התש"ם (13.4.1980), עמ' 112 [התש"ם (מס' 6)];
ס"ח 970, התש"ם (23.5.1980), עמ' 129 [התש"ם (מס' 7)];
ס"ח 1033, התשמ"ב (30.11.1981), עמ' 4;
ס"ח 1053, התשמ"ב (21.6.1982), עמ' 172 [התשמ"ב (מס' 2)];
ס"ח 1057, התשמ"ב (4.8.1982), עמ' 196 [התשמ"ב (מס' 3)];
ס"ח 1057, התשמ"ב (4.8.1982), עמ' 197 [התשמ"ב (מס' 4)];
ס"ח 1979, התשמ"ג (30.3.1983), עמ' 58;
ק"ת 4501, התשמ"ג (7.6.1983), עמ' 1502 [התשמ"ג (מס' 2)];
ס"ח 1088, התשמ"ג (28.7.1983), עמ' 130 [התשמ"ג (מס' 3)];
ק"ת 4594, התשמ"ד (12.2.1984), עמ' 948;
ס"ח 1119, התשמ"ד (20.6.1984), עמ' 156 [התשמ"ד (מס' 2)];
ק"ת 4674, התשמ"ד (29.7.1984), עמ' 2065 [התשמ"ד (מס' 3)];
ק"ת 4786, התשמ"ה (31.3.1985), עמ' 999;
ק"ת 4885, התשמ"ו (20.12.1985), עמ' 298;
ס"ח 1191, התשמ"ו (13.8.1986), עמ' 219 [התשמ"ו (מס' 2)];
ק"ת 5001, התשמ"ז (29.1.1987), עמ' 358;
ס"ח 1212, התשמ"ז (9.4.1987), עמ' 80 [התשמ"ז (מס' 2)];
ס"ח 1246, התשמ"ח (31.3.1988), עמ' 62;
ס"ח 1261, התשמ"ח (27.7.1988), עמ' 185 [התשמ"ח (מס' 2)];
ס"ח 1283, התשמ"ט (3.8.1989), עמ' 87;
ק"ת 5209, התשמ"ט (8.8.1989), עמ' 1234 [התשמ"ט (מס' 2)];
ס"ח 1290, התש"ן (7.12.1989), עמ' 10;
ס"ח 1300, התש"ן (12.1.1990), עמ' 44 [התש"ן (מס' 2)];
ס"ח 1305, התש"ן (14.2.1990), עמ' 90 [התש"ן (מס' 3)];
ס"ח 1311, התש"ן (22.3.1990), עמ' 112 [התש"ן (מס' 2)];
ס"ח 1329, התש"ן (10.8.1990), עמ' 196 [התש"ן (מס' 3)];

ס"ח 1336, התשנ"א (26.12.1990), עמ' 34;

ס"ח 1348, התשנ"א (6.3.1991), עמ' 104 [התשנ"א (מס' 2)];

ס"ח 1361, התשנ"א (26.6.1991), עמ' 176 [התשנ"א (מס' 3)];

ס"ח 1365, התשנ"א (25.7.1991), עמ' 206 [התשנ"א (מס' 4)];

ס"ח 1366, התשנ"א (31.7.1991), עמ' 208 [התשנ"א (מס' 5)];

ס"ח 1384, התשנ"ב (21.2.1992), עמ' 78;

ס"ח 1390, התשנ"ב (24.3.1992), עמ' 142 [התשנ"ב (מס' 2)];

ק"ת 5506, התשנ"ג (4.3.1993), עמ' 486 (תחילת התיקון ביום 15.4.1993);

ס"ח 1447, התשנ"ד (18.1.1994), עמ' 59;

ס"ח 1476, התשנ"ד (4.8.1994), עמ' 264 [התשנ"ד (מס' 2)];

ס"ח 1481, התשנ"ד (23.8.1994), עמ' 348 [התשנ"ד (מס' 3)] (ת"ט - ס"ח התשנ"ה, עמ' 365 ועמ' 400) (תחילת תוקף התיקון: 23.8.1995);

ס"ח 1514, התשנ"ה (31.3.1995), עמ' 168;

ס"ח 1535, התשנ"ה (3.8.1995), עמ' 374 [התשנ"ה (מס' 2)];

ס"ח 1537, התשנ"ה (7.8.1995), עמ' 390 ועמ' 391 [התשנ"ה (מס' 3) ו-(מס' 4)] (תחילת התיקון: ביום תחילתו של תיקון התשנ"ה (מס' 3)) (ת"ט בס"ח 1600, התשנ"ו, עמ' 384);

ס"ח 1552, התשנ"ו (18.12.1995), עמ' 16;

ס"ח 1557, התשנ"ו (19.1.1996), עמ' 42 [התשנ"ו (מס' 2)];

ס"ח 1583, התשנ"ו (21.3.1996), עמ' 241 [התשנ"ו (מס' 3)]. הצ"ח 2505, התשנ"ו, עמ' 554; הצ"ח 2496, התשנ"ו, עמ' 524 (שני תיקונים);

ס"ח 1592, התשנ"ו (12.5.1996), עמ' 351 [התשנ"ו (מס' 4)]. הצ"ח 2366, התשנ"ה, עמ' 306;

ק"ת 5760, התשנ"ו (11.6.1996), עמ' 993 [התשנ"ו (מס' 5)];

ס"ח 1676, התשנ"ח (22.7.1998), עמ' 270. הצ"ח 2522, התשנ"ו, עמ' 606;

ס"ח 1683, התשנ"ח (5.8.1998), עמ' 316 [התשנ"ח (מס' 2)]. הצ"ח 2639, התשנ"ז, עמ' 464 ו-477;

ס"ח 1734, התש"ס (7.4.2000), עמ' 157. הצ"ח 2833, התש"ס, עמ' 153;

ס"ח 1739, התש"ס (11.6.2000), עמ' 194 [התש"ס (מס' 2)]. הצ"ח 2821, התש"ס, עמ' 2;

ס"ח 1742, התש"ס (25.6.2000), עמ' 215 [התש"ס (מס' 3)]. הצ"ח 2674, התשנ"ה, עמ' 174;

ס"ח 1746, התש"ס (21.7.2000), עמ' 226 [התש"ס (מס' 4)]. הצ"ח 2839, התש"ס, עמ' 187, הצ"ח 2639, התשנ"ז, עמ' 464 והצ"ח 2852, התש"ס, עמ' 302 (שני תיקונים);

ס"ח 1769, התשס"א (27.12.2000), עמ' 98. הצ"ח 2948, התשס"א, עמ' 316;

ס"ח 1775, התשס"א (15.2.2001), עמ' 138 [התשס"א (מס' 2)]. הצ"ח 2734, התשנ"ח, עמ' 448;

ס"ח 1784, התשס"א (29.3.2001), עמ' 206 [התשס"א (מס' 3)]. הצ"ח 2969, התשס"א, עמ' 405;

ק"ת 6013, התשס"א (3.5.2001), עמ' 769 [התשס"א (מס' 4)];

ס"ח 1790, התשס"א (24.5.2001), עמ' 388 [התשס"א (מס' 5)]. הצ"ח 2940, התשס"א, עמ' 154;

ס"ח 1794, התשס"א (20.6.2001), עמ' 408 [התשס"א (מס' 6)]. הצ"ח 3007, התשס"א, עמ' 640;

ס"ח 1795, התשס"א (20.6.2001), עמ' 420 [התשס"א (מס' 7)]. הצ"ח 2979, התשס"א, עמ' 518;

ס"ח 1800, התשס"א (26.7.2001), עמ' 449 [התשס"א (מס' 8)]. הצ"ח 2997, התשס"א, עמ' 606;

ס"ח 1810, התשס"ב (14.11.2001), עמ' 15. הצ"ח 3023, התשס"א, עמ' 746;

ס"ח 1814, התשס"ב (18.12.2001), עמ' 32 [התשס"ב (מס' 2)]. הצ"ח 3031, התשס"א, עמ' 779;

ס"ח 1845, התשס"ב (22.5.2002), עמ' 411 [התשס"ב (מס' 3)]. הצ"ח 3082, התשס"ב, עמ' 286;

ס"ח 1849, התשס"ב (13.6.2002), עמ' 422 [התשס"ב (מס' 4)]. הצ"ח 3093, התשס"ב, עמ' 374 והצ"ח 3075, התשס"ב, עמ' 230 (שני תיקונים);

ס"ח 1851, התשס"ב (19.6.2002), עמ' 448 [התשס"ב (מס' 5)]. הצ"ח 3107, התשס"ב, עמ' 455;

ס"ח 1859, התשס"ב (24.7.2002), עמ' 487 [התשס"ב (מס' 6)]. הצ"ח 3140, התשס"ב, עמ' 689;

ס"ח 1874, התשס"ג (20.11.2002), עמ' 58. הצ"ח 3141, התשס"ב, עמ' 694; הצ"ח 3166, התשס"ב, עמ' 861 והצ"ח - כנסת 1, התשס"ג, עמ' 2 (שלושה תיקונים);

ס"ח 1896, התשס"ג (16.7.2003), עמ' 514 [התשס"ג (מס' 2)]. הצ"ח 3169, התשס"ב, עמ' 878;

ס"ח 1900, התשס"ג (6.8.2003), עמ' 536 [התשס"ג (מס' 3)]. הצ"ח 3147, התשס"ב, עמ' 717;

ס"ח 1903, התשס"ג (19.8.2003), עמ' 570 [התשס"ג (מס' 4)]. הצ"ח - ממשלה 28, התשס"ג, עמ' 470;

ס"ח 1911, התשס"ד (23.11.2003), עמ' 18. הצ"ח 3166, התשס"ב, עמ' 868;

ס"ח 1941, התשס"ד (9.6.2004), עמ' 390 [התשס"ד (מס' 2)]. הצ"ח - כנסת 32, התשס"ד, עמ' 25;

ס"ח 1950, התשס"ד (19.7.2004), עמ' 452 [התשס"ד (מס' 3)]. הצ"ח - כנסת 33, התשס"ד, עמ' 28;

ס"ח 1956, התשס"ד (11.8.2004), עמ' 521 [התשס"ד (מס' 4)]. הצ"ח - כנסת 44, התשס"ד, עמ' 112;

ס"ח 1957, התשס"ד (12.8.2004), עמ' 532 [התשס"ד (מס' 5)]. הצ"ח - כנסת 44, התשס"ד, עמ' 112;

- ס"ח 1961, התשס"ה (17.11.2004), עמ' 14. הצ"ח - כנסת 52, התשס"ד, עמ' 173;
- ס"ח 1964, התשס"ה (13.12.2004), עמ' 34 [התשס"ה (מס' 2)]. הצ"ח - כנסת 50, התשס"ה, עמ' 159;
- ס"ח 1976, התשס"ה (26.1.2005), עמ' 104 [התשס"ה (מס' 3)]. הצ"ח - כנסת 59, התשס"ה, עמ' 39;
- ס"ח 2017, התשס"ה (1.8.2005), עמ' 715 [התשס"ה (מס' 4)]. הצ"ח - כנסת 82, התשס"ה, עמ' 164;
- ס"ח 2020, התשס"ה (8.8.2005), עמ' 750 [התשס"ה (מס' 5)]. הצ"ח - ממשלה 77, התשס"ד, עמ' 298;
- ס"ח 2035, התשס"ו (22.11.2005), עמ' 11. הצ"ח - ממשלה 189, התשס"ה, עמ' 1030;
- ס"ח 2036, התשס"ו (28.11.2005), עמ' 22 [התשס"ו (מס' 2)]. הצ"ח - כנסת 92, התשס"ה, עמ' 227;
- ס"ח 2038, התשס"ו (8.12.2005), עמ' 54 [התשס"ו (מס' 3)]. הצ"ח - כנסת 97, התשס"ו, עמ' 6;
- ס"ח 2049, התשס"ו (3.1.2006), עמ' 230 [התשס"ו (מס' 4)]. הצ"ח - כנסת 100, התשס"ו, עמ' 30;
- ס"ח 2067, התשס"ז (29.10.2006), עמ' 2. הצ"ח - ממשלה 231, התשס"ז, 236, והצ"ח - כנסת 99, עמ' 18;
- ס"ח 2075, התשס"ז (1.1.2007), עמ' 38 [התשס"ז (מס' 2)]. הצ"ח - ממשלה 246, התשס"ו, עמ' 510;
- ס"ח 2078, התשס"ז (18.1.2007), עמ' 84 [התשס"ז (מס' 3)]. הצ"ח - ממשלה 258, התשס"ז, עמ' 12;
- ס"ח 2096, התשס"ז (30.5.2007), עמ' 316 [התשס"ז (מס' 4)]. הצ"ח - כנסת 141, התשס"ו, עמ' 128.
(ת"ט בס"ח 2109, התשס"ז, עמ' 464);
- ס"ח 2113, התשס"ה (15.10.2007), עמ' 7. הצ"ח - כנסת 164, התשס"ז, עמ' 252;
- ס"ח 2135, התשס"ה (27.2.2008), עמ' 216 [התשס"ה (מס' 2)]. הצ"ח - כנסת 174, התשס"ה, עמ' 8;
- ס"ח 2135, התשס"ה (27.2.2008), עמ' 217 [התשס"ה (מס' 3)]. הצ"ח - כנסת 188, התשס"ה, עמ' 69.
הצ"ח - כנסת 194, התשס"ה, עמ' 102.
3. שיעור הקנס עודכן בצו שפורסם בק"ת 6205, התשס"ג, עמ' 123.
4. שיעור הקנס עודכן בצו שפורסם בק"ת 6205, התשס"ג, עמ' 123.
5. תחילת תוקפו של תיקון התשס"א (מס' 6) אשר ביטל את כפל הקנס - 4 חודשים מיום 26.7.01. התיקון מכיל גם הוראות מעבר מפורטות לגבי קנסות שהוטלו לפני תחילתו (ראו סעיפים 3 ו-5 לתיקון התשס"א (מס' 6)).
6. (א) ראה לענין סימן זה הוראות צו העונשין (שירות לתועלת הציבור), התשנ"ד-1994, להלן.
(ב) הוראות סימן זה יחולו גם על עבירות שנעברו לפני החלתו כאמור.
7. סעיף זה יחול גם לענין החלטות שניתנו לפני תיקון התש"ם (מס' 3).
8. ראה תקנות העונשין (הצגת הודעה), התשנ"ג-1993 בעמוד 14968 א להלן.

9. בצו סדר הדין הפלילי שפורסם בק"ת 4646, התשמ"ד (17.6.1984), עמ' 1736, נקבע כי עבירה על סעיף 196 הינה עבירת קנס; בצו סדר הדין הפלילי שפורסם בק"ת 5144, התשמ"ט (8.11.1988), עמ' 130, נקבע כי שיעור הקנס לעבירה הוא הקנס הקבוע בסעיף 221(ב) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982 (להלן - החוק) לעבירה ראשונה, ולעבירה נוספת או חוזרת - הקנס הקבוע בסעיף 221(ב) לחוק לעבירה מסוג זה. בצו זה, "הקנס הקבוע בסעיף 221(ב)" - הוא סכום הקנס בשקלים חדשים הקבוע בסעיף 221(ב) לחוק בשיעורו המעודכן בצווים מעת לעת.
10. הוראות ס"ק 214(ד)(2) יחולו גם על עבירה לפי סעיף 214(ב) עד (3) לחוק שנעברה לפני יום 18.1.2007 ובלבד שבתאריך האמור טרם חלפו שנתיים מיום ביצועה.
11. היתר כאמור בסעיף זה פורסם בי"פ התש"ס, עמ' 1519, והוארך מספר פעמים, לאחרונה עד 30.6.2003 (י"פ התשס"ג, עמ' 801).
12. תחילת תוקפן של הוראות סעיף 231א וכן סעיף 231(א) ביום 15.4.2008.
13. במקור לא הופיע סימון ס"ק (2) כלל. נראה שס"ק (2) צריך להיות מסומן כאן מאחר וכך סומן בהצעת החוק.
14. בתיקון התשס"ג הוארכה תקופת ההתיישנות מ"שמונה עשרה שנים". נקבע כי הוראה זו תחול על עבירה כאמור בסעיף קטן זה שטרם התיישנה ביום 20.11.02 לפי הדין שחל עליה ערב מועד זה.
15. עפ"י תיקון לחוק בתי המשפט (ס"ח 2132, התשס"ח, עמ' 180): הוגש כתב אישום על עבירה לפי סעיף 377א(5) לחוק העונשין, לפני יום 7.2.2008, וטרם התקיימה הקראת האישום לפי סעיף 143 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982, יחולו על ההליך הוראות סעיף 37(ב)(1) לחוק בתי המשפט ופרט 1 לחלק א' בתוספת הראשונה לחוק בתי המשפט.